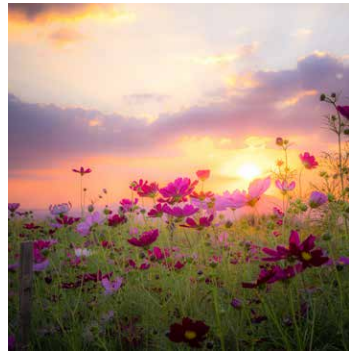

SNPS. Smarten up your future.

Jaarverslag 2023 - Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

2023

SNPS.

SMARTEN UP
YOUR FUTURE.

Missie, visie en strategie

De **missie van SNPS** is onze deelnemers mogelijkheden bieden voor het realiseren van persoonlijke pensioendoelen.

Het is de **visie van SNPS** om in het belang van onze deelnemers de pensioenregelingen op innovatieve, transparante en competitieve wijze uit te voeren. Daarbij willen we onze deelnemers in staat stellen om geïnformeerde beslissingen te nemen over hun inkomen voor later.

De **strategie van SNPS** valt uiteen in verschillende thema's die periodiek door het bestuur worden herijkt. Voor de periode 2023-2024 zijn zes strategische thema's gedefinieerd:

1. Transitie & convergentie	4. Lerend organisatiemodel
2. Deelnemersbeleving	5. Informatietechnologie & data
3. Uitbestedingen	6. ESG

Inhoud

Bestuursverslag en jaarrekening 2023 - Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

06

Voorwoord

Een open gesprek tussen uitvoerend bestuurder Martin van 't Zet en bestuursvoorzitter Martin ten Brink.

14

Het jaar in cijfers

Van belegd vermogen tot het aantal deelnemers.

16

Strategische prioriteiten

Kenan Yildirim, General Manager van het pensioenbureau en uitvoerend bestuurder, kijkt terug op 2023.

22

Beleggingen

Ondanks de beweeglijke markt succes voor beleggingen.

40

Kerncijfers 2023

De belangrijkste getalsmatige feiten op een rij.

52

Communicatie

Toegenomen interesse van deelnemers in hun pensioen.

56

Wet- en regelgeving

Welke ontwikkelingen zijn er geweest op het gebied van wet- en regelgeving?

64

Risicomanagement

SNPS heeft een raamwerk voor risicomanagement ingericht waarmee het bestuur risico's in kaart brengt en beheerst.

76

Uitbesteding

Hoe is het uitbestedingsbeleid van SNPS in 2023 verlopen?

80

Bestuursmodel

Hoe wordt SNPS bestuurd en opvallende zaken uit 2023.

88

Verwachtingen voor 2024

Koers houden, kansen zien, krachten bundelen.

92

Verantwoording en toezicht

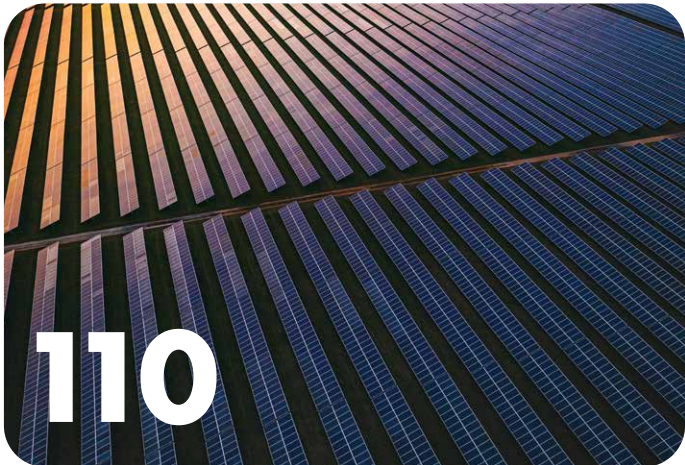
Het bestuursmodel van SNPS en het oordeel van het Verantwoordingsorgaan.

110

Jaarrekening 2023

172

Controle- en actuariële verklaring van de onafhankelijke accountant en actuaris

**SMARTEN
UP YOUR
FUTURE.**

Voorwoord

2023: een goed jubileumjaar voor SNPS

Mooie rendementen, hoge rentestanden, een dalende inflatie en daardoor financieel een beter jaar dan 2022. Dat is volgens bestuursvoorzitter Martin ten Brink en uitvoerend bestuurder Martin van 't Zet de korte opsomming van 2023. Beide bestuursleden blikken terug op een bijzonder jubileumjaar waarin het belegd vermogen op de valreep de 500 miljoen euro bereikte.

“2023 was een heel ander jaar dan 2022”, merkt Martin ten Brink op. “Niet een klein beetje anders, maar een wereld van verschil. Hadden we in 2022 nog te maken met een torenhoge inflatie en een stijgende rente waardoor vrijwel alle beleggingscategorieën negatief scoorden, in 2023 zagen we het tegenovergestelde. De rente steeg in de eerste drie kwartalen weliswaar verder, maar de inflatie daalde flink en vrijwel alle beleggingscategorieën behaalden positieve rendementen. Eind 2023 bereikte het belegd vermogen zelfs voor het eerst in ons tienjarig bestaan de 500 miljoen euro. Wat de markten wederom benadrukten is dat we vooral moeten blijven focussen op investeren voor de lange termijn. Volatiliteit is er altijd. Maar als pensioenfonds moet je je pijlen veel verder richten dan de korte termijn.”

Hoge rente

Van 't Zet: “Niet alleen de mooie beleggingsrendementen tekenden 2023, ook de renteontwikkeling maakte het een bijzonder jaar. Pas in de laatste 2 maanden van het afgelopen jaar zagen we de rente dalen. Een hogere rente betekent voor pensioenfondsen die een beschikbare premieregeling uitvoeren, zoals SNPS, dat met het opgebouwde pensioenkapitaal op de pensioendatum meer pensioen kan worden ingekocht. We kunnen daarnaast de ingegane pensioenuitkeringen naar verwachting opnieuw licht verhogen.”

Nieuwe pensioenwet

Voor veel pensioenfondsen stond 2023 in het teken van een grote verandering: de parlementaire goedkeuring van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) die daarop per 1 juli 2023 in werking

is getreden en die uiterlijk 1 januari 2028 moet zijn geïmplementeerd. Hiermee staat de pensioenwereld aan de vooravond van een enorme financiële operatie. De in totaal 1.500 miljard euro aan pensioengelden in heel Nederland moeten worden verdeeld over ‘persoonlijke potjes’. “Voor veel fondsen betekent dit: werk aan de winkel”, zegt **Ten Brink**. “Maar dat geldt in veel mindere mate voor SNPS. Wij werken al grotendeels volgens de principes van de nieuwe pensioenwet, waarbij iedere deelnemer individueel een pensioenkapitaal opbouwt en vanaf de pensioendatum kan kiezen voor een Collectief Variabel Pensioen (CVP). Naar verwachting is het invaren in het nieuwe stelsel voor ons ook een stuk minder spannend.”

Van 't Zet: “Sterker nog, wij zijn als pensioenfonds met variabele uitkeringen één van de voorlopers in Nederland. De afgelopen periode hebben wij al de nodige ervaring opgedaan met bijvoorbeeld keuzebegeleiding: het begeleiden van deelnemers bij het maken van pensioenkeuzes, zodat zij een passende keuze kunnen maken. De plicht tot keuzebegeleiding is geïntroduceerd in de nieuwe wet, maar wij doen dat dus al geruime tijd.”

Bewuste keuzes

De opdracht voor SNPS is volgens de heren vooral om de deelnemers goed te blijven informeren over de gevolgen van hun keuzes.

Van 't Zet: “We proberen onze deelnemers te activeren om keuzes te maken binnen hun pensioenregeling. En dat lukt heel aardig. In 2023 heeft 84% van de deelnemers een bewuste keuze gemaakt tussen een vast gelijkblijvend pensioen dan wel een naar verwachting

“ Wat de markten wederom benadrukten is dat we vooral moeten blijven focussen op investeren voor de lange termijn ”

“ De afgelopen periode hebben wij al de nodige ervaring opgedaan met keuzebegeleiding: het begeleiden van deelnemers bij het maken van pensioenkeuzes ”

hoger variabel pensioen. Bij een variabel pensioen kan de hoogte van je pensioen wel fluctueren. Opvallend is het hoge percentage deelnemers dat een bewuste keuze maakt. Binnen de pensioensector is dat zelfs een enorm hoog percentage. Bewijs voor ons dat het loont om extra aandacht te besteden aan de keuzebegeleiding van deelnemers.”

Van 't Zet: “Aan ons de uitdaging om dat hoge percentage van bewuste keuzes door deelnemers te handhaven. Wij realiseren ons dat dit best moeilijk is omdat we al zo’n hoog percentage hebben bereikt. Maar we blijven deelnemers stimuleren om actief na te denken over hun pensioen en ze te begeleiden bij hun keuzes. Om hier verder concreet invulling aan te geven hebben we in 2023 een partij in de arm genomen die de deelnemers vanaf 2024, indien gewenst, namens SNPS ondersteunt bij het maken van pensioenkeuzes.”

Vertrouwen

Onze deelnemers hebben het afgelopen jaar hun overall waardering uitgesproken over hun pensioenfonds.

Ten Brink: “Het gezamenlijke cijfer voor beide Shell pensioenfondsen is een 8,9. Dat is natuurlijk een fantastisch cijfer. Uiteraard zijn beide regelingen – SSPF en SNPS – inhoudelijk niet vergelijkbaar met elkaar, maar over de uitvoering van beide regelingen, de communicatie, en de manier waarop ze de dienstverlening van Achmea Pensioenservices (APS) ervaren, zijn onze deelnemers erg tevreden. Dat is natuurlijk heel mooi om te horen.”

Risicobereidheid

SNPS bereikte in 2023 een mijlpaal.

“We bestonden 10 jaar”, zegt **Ten Brink**. “We zijn nog een relatief jong fonds, maar bestaan wel al zo lang dat we tijdens die jaren geregeld hebben onderzocht of de risicobereidheid van de deelnemers nog wel klopt met hun beleggingsprofiel. Ook in 2023 hebben we dat gedaan. Wat daaruit bleek is dat de Life Cycle-portefeuilles, zoals we die aanbieden, nog steeds goed aansluiten bij hoeveel risico deelnemers bereid zijn om te nemen.”

Van 't Zet: “Op basis van dit risicobereidheidsonderzoek hebben we het afgelopen jaar binnen de portefeuilles nog wat beperkte aanpassingen gedaan zodat we het risico-rendementsprofiel van het pensioenfonds verder konden optimaliseren. Nog iets meer diversificatie, nog iets minder rentegevoeligheid, dat soort zaken. Verder bleek uit het onderzoek dat deelnemers de pensioenregeling over het algemeen heel goed begrijpen. Deelnemers realiseren zich dat wij beleggen volgens het beleggingsprofiel dat zij zelf kiezen.”

Jong en divers bestuur

Beide heren benadrukken ook dat het SNPS-bestuur jong en divers van samenstelling is.

Van 't Zet: “We zijn zoals gezegd een jong fonds en dat zien we onder andere terug in de samenstelling van het bestuur. Zo hebben we twee bestuurders jonger dan veertig. Ook hebben we het afgelopen jaar wederom een vrouwelijk bestuurslid benoemd. Van de acht bestuursleden zijn er nu drie vrouw. Bovendien hebben vrijwel alle bestuursleden een verschillende professionele achtergrond. De dynamiek

is daardoor heel constructief. Je voorkomt hiermee dat bestuursleden aan tunnelvisie gaan lijden.”

Ten Brink: “Al die verschillende meningen en inzichten leiden echt tot een betere besluitvorming. Ieder bestuurslid heeft heel duidelijk een eigen manier voor het benaderen van thema’s. Dat zorgt voor diepgaande discussies voordat het bestuur formele besluiten neemt.”

Uitdaging

Het SNPS-fonds levert wat het moet leveren. Dat kunnen we ook over 2023 weer concluderen. Het belegd vermogen groeit gestaag, risico’s in de uitkeringsfase worden gespreid, het fonds kan tegen een economisch stootje en deelnemers weten waar ze aan toe zijn en hebben vertrouwen in het fonds. Daarnaast zijn deelnemers zeer betrokken. Dit blijkt onder andere uit de manier waarop ze de aangeboden informatie en berichten over het fonds lezen en waarderen. Ook de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel biedt voor SNPS geen onoverkomelijke

problemen. Waar zit dan wél de uitdaging? “Vooral op ICT-gebied”, zegt **Ten Brink**. “Om de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel te kunnen realiseren, moet bijvoorbeeld onze datakwaliteit volledig in orde zijn. Uit een eerste onderzoek blijkt dat die kwaliteit al zeer hoog is. Ook zijn onze verschillende uitvoeringsorganisaties achter de schermen druk bezig met cybersecurity. En natuurlijk moeten alle systemen zo blijven draaien dat iedere deelnemer keurig ontvangt waar hij of zij recht op heeft. IT heeft kortom continu onze aandacht.”

Nieuwe dynamiek

Van ’t Zet: “Interessant is ook het feit dat wij straks niet meer één van de weinige fondsen in Nederland zijn die werken met een flexibele premieregeling. Dat geeft een nieuwe dynamiek binnen het speelveld van pensioenfondsen. Zo kunnen we straks overleggen met andere fondsen en van elkaars ervaringen leren. Daar worden we straks nog sterker van.”

Over Martin ten Brink

Martin ten Brink werd kort na zijn pensionering in mei 2020 onafhankelijk voorzitter van zowel het SNPS als het SSPF bestuur. Daarvoor werkte hij meer dan 35 jaar in uiteenlopende financiële functies binnen Shell in verschillende landen.

Over Martin van 't Zet

Martin van 't Zet is vanaf 2013 in dienst van Shell Pensioenbureau Nederland en vervulde daarvoor verschillende juridische en beleidsmatige rollen in de pensioen -en verzekeringswereld. Sinds 2018 is hij uitvoerend bestuurslid van SNPS en verantwoordelijk voor legal, governance, compliance en competentie management van de twee pensioenfondsen van Shell.

Het jaar in cijfers

€ 513 miljoen

Het belegd vermogen van SNPS is in 2023 gestegen tot **€ 513 miljoen** (2022: € 389 miljoen).

+ € 131 miljoen

Toename vermogen **€ 131 miljoen** (2022: € nihil).

€ 73 miljoen

De premiebijdragen van werkgevers en werknemers in 2023: **€ 73 miljoen** (2022: € 59 miljoen).

€ 1,5 miljoen

In 2023 is **€ 1,5 miljoen** aan pensioen uitgekeerd (2022: € 0,9 miljoen).

+ € 52 miljoen

Alle Life Cycle-portefeuilles noteerden plussen. Beleggingsresultaat over 2023: **€ 52 miljoen** (2022: € 61 miljoen negatief).

€ 4,9 miljoen

De kosten om het pensioen en het vermogen te beheren kwamen uit op **€ 4,9 miljoen** (2022: € 4,1 miljoen).

€ 380 euro per deelnemer

De kosten per deelnemer bedragen **€ 380,-** (2022: € 339,-).

0,36% beheerkosten

De vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen zijn **0,36%** (2022: 0,38%).

+ 719 deelnemers bruto pensioenregeling

Eind 2023 kwam het deelnemersbestand van de bruto pensioenregeling van SNPS uit op **4.474** actieve deelnemers. Per saldo kwamen er **719** deelnemers bij.

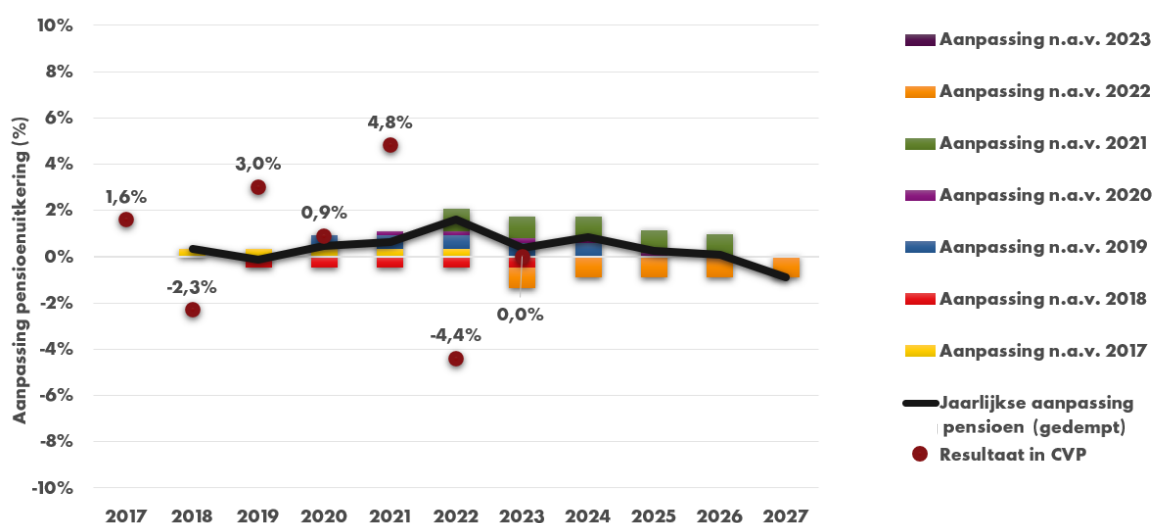
+ 7 deelnemers netto pensioenregeling

Eind 2023 kwam het deelnemersbestand van de netto pensioenregeling uit op **3.869** actieve deelnemers. Per saldo kwamen er **7** deelnemers bij.

Goed om te weten over het Collectief Variabel Pensioen (CVP)

- Een pensioenuitkering die meebeweegt met de behaalde resultaten, waarbij het jaarlijks behaalde resultaat over vijf jaar wordt gespreid, zodat er een 'dempend effect' ontstaat. Grote veranderingen in de uitkering worden daarmee voorkomen.
- In de afgelopen zes jaar is er twee jaar een negatief resultaat behaald in het CVP en de andere vier jaar hadden een positief resultaat.
- Deelnemers kunnen op 58-jarige leeftijd een voorlopige keuze maken om toe te treden tot de CVP-toedelingskring met variabele uitkeringen. Op de feitelijke pensioendatum maakt de deelnemer vervolgens een definitieve keuze. Er is dus sprake van twee keuzemomenten.
- De meeste deelnemers van SNPS die met pensioen gaan, kiezen bewust voor deelname aan het CVP.

Strategische prioriteiten

Klaar voor de toekomst

“SNPS is klaar voor de toekomst”, zo laat Kenan Yildirim, General Manager van Shell Pensioenbureau Nederland en uitvoerend bestuurder SNPS, weten. Hij legt uit waarom en stipt de belangrijkste onderwerpen aan die het pensioenfonds in 2023 bezighielden.

Wat houdt dat in? Klaar voor de toekomst?

“Daarmee doel ik vooral op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Wettelijk gezien moeten alle fondsen in Nederland uiterlijk 1 januari 2028 overgegaan zijn naar het nieuwe stelsel. Dat wil zeggen dat de collectieve pensioengelden moeten worden verdeeld over ‘persoonlijke potjes’. Van een pensioenregeling met aanspraken gaan pensioenfondsen in Nederland naar een premieregeling waarbij de premie-inleg vaststaat, maar de pensioenuitkeringen kunnen variëren. Voor SNPS hebben we dit al jaren operationeel.”

Wat betekent de nieuwe pensioenwet voor SNPS?

“In feite niet eens zo heel veel. Als pensioenfonds werken we al volgens de principes en uitgangspunten van de nieuwe wet. We hebben zelfs als inspiratie gediend voor één van de twee contractvormen die in de Wet toekomst pensioenen (Wtp) zijn toegestaan. De praktijk heeft ons inmiddels overigens geleerd dat het fluctueren van de variabele pensioenuitkeringen relatief bescheiden is gebleven. We durven

dus wel te stellen dat we klaar zijn voor de toekomst. Maar we moeten net als andere pensioenfondsen dezelfde stappen doorlopen en onze systemen verder aanpassen aan de nieuwe wet. Het gaat dus niet vanzelf.”

Wanneer gaan jullie over naar het nieuwe stelsel?

“Dat doen we op 1 januari 2026, dit is één jaar eerder dan de wettelijke implementatiedatum en mogelijk twee jaar eerder als het wetsvoorstel (verlenging met één jaar) wordt aangenomen. Voor SNPS zijn de noodzakelijke veranderingen en aanpassingen aanzienlijk kleiner dan voor pensioenfondsen die een uitkeringsovereenkomst uitvoeren.”

Welke rol spelen de deelnemers hierbij?

“We willen graag in nauw contact blijven met onze deelnemers en goed weten hoe zij denken over ons pensioenfonds. Zo weten we bijvoorbeeld dat mensen het fijn vinden dat ze elk kwartaal zicht hebben op de ontwikkeling van hun pensioen. Daarnaast hebben we verschillende tools ontwikkeld, die deelnemers helpen

“ Als fonds werken we al volgens de principes en uitgangspunten van de nieuwe wet ”

hun pensioen beter te begrijpen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan e-learnings. Ook willen we meer inzicht krijgen in hoe deelnemers kijken naar de keuzes die we moeten maken ten aanzien van de transitie. We gaan daar de komende periode veel over communiceren.”

Wat was een ander belangrijk strategisch punt in 2023?

“De samenwerking met uitbestedingspartners bijvoorbeeld. Zo zijn we samen met Achmea Pensioenservices (APS) druk bezig om het nieuwe IT-platform voor onze administratie op te leveren, zodat we straks klaar zijn om dit nieuwe systeem in te zetten bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Daarnaast houden we in de gaten dat de samenwerking met onze vermogensbeheerder Achmea Investment Management (AIM) productief blijft.”

Hoe belangrijk zijn data en IT voor SNPS?

“Heel belangrijk. Zeker nu we moeten overstappen naar een

nieuw pensioenstelsel. Daarom hebben we in 2023 ons ICT-beleid herzien en een nieuwe IT-manager aangesteld. Ook hebben we de hulp ingeroepen van externe deskundigen die ons op deelgebieden gaan ondersteunen. Verder hebben we in 2023 een zogenaamde ‘desktop exercise’ uitgevoerd in het kader van cybersecurity, waarin de verschillende taken en verantwoordelijkheden aan de hand van simulaties worden geoefend. Want ook op dit soort risico’s willen we goed voorbereid zijn.”

En ESG (Environmental, Social & Governance)? Was ook dit een punt van aandacht?

“Absoluut. Er komt steeds meer en sneller nieuwe wetgeving rondom dit thema. Ook de rapportageverplichtingen worden steeds strenger. Als pensioenfonds moeten en willen we daar iets mee. Zo zijn bijvoorbeeld in 2023 de duurzaamheidsrisico’s in de portefeuille beoordeeld en is er een deelnemersonderzoek uitgevoerd.”

Tot slot. Hoe heeft het bestuur zich ontwikkeld?

"We hebben in 2022 een talentontwikkelingsprogramma opgezet, TOPS, waarin we mogelijke kandidaten voor ons bestuur en Verantwoordingsorgaan opleiden en

enthousiasmeren. Hierdoor lukte het ons ook in 2023 weer om uitstekende leden voor het bestuur respectievelijk Verantwoordingsorgaan te vinden die het stokje konden overnemen van hun voorgangers."

Over Kenan Yildirim

Kenan is bedrijfseconoom, registercontroller en heeft zijn EMBA voltooid aan INSEAD. Sinds 1999 heeft hij verschillende financiële functies in Shell vervuld, zoals Finance Director Shell Zuid-Afrika en VP Finance Group Service companies, waarin hij grote veranderingstrajecten heeft geleid. In 2018 werd hij benoemd als General Manager van Shell Pensioenbureau Nederland en uitvoerend bestuurder van SNPS.

Beleggingen

Ondanks de beweeglijke markt succes voor beleggingen

In 2023 zorgden rente en inflatie voor forse bewegingen op de financiële markten. Dankzij een sterk laatste kwartaal wist SNPS over de gehele linie positieve rendementen te behalen. Leon Verboon, Investment Analyst bij Shell Pensioenbureau Nederland (SPN), legt uit hoe.

“Dit positieve rendement is goed nieuws voor onze deelnemers. Rendement is een belangrijk element om te komen tot een goed pensioen. Voor deelnemers die pensioen opbouwen zagen we een mooie stijging van het individuele pensioenkapitaal”, vertelt Leon.

‘Rentemiddel’

Leon vervolgt: “Het jaar 2023 stond in het teken van het in bedwang houden van de inflatie. In 2022 sloeg de geldontwaarding ongekend hard toe in onder andere Europa en Amerika. Centrale bankiers van de Amerikaanse FED en de Europese Centrale Bank (ECB) grepen daardoor naar het ‘rentemiddel’ om de economie af te koelen en de inflatie te beteugelen. Zo verhoogden de centrale banken de rente al flink aan het eind van 2022, dit beleid werd in 2023 voortgezet. De ECB verhoogde de beleidsrente van 2,5% naar 4,5% per september 2023. De gevolgen van de snel stijgende rente waren voelbaar op de financiële markten. Het verhogen van de rente heeft een effectieve bijdrage geleverd aan het afremmen van de inflatie. De inflatie in de eurozone bedroeg over 2022 nog 9,2% en daalde over heel 2023 naar 2,9% (decembercijfer). Tegelijkertijd had de

wegebbende inflatieangst in de tweede helft van het jaar een positief effect op zowel obligatie- als aandelenmarkten.”

Sentiment, renteverhogingen en financiële markten

Om de inflatie te beteugelen werd in 2023 de beleidsrente door de ECB verhoogd tot 4,5%. Toch was er onder beleggers twijfel of deze verhoging wel effectief genoeg was om de inflatie terug te dringen. Als gevolg daarvan hield de markt in de waarderingen rekening met een langere periode van hogere beleidsrentes.

Leon: “Obligatiemarkten noteerden hierdoor het hele jaar flinke minnen, want zodra rentes stijgen, heeft dit in de regel een negatief effect op de waardering van obligaties. Ook zorgde de stijgende rente ervoor dat aandelenmarkten regelmatig onder druk kwamen te staan – ook omdat bij hogere rentes beleggen in obligaties relatief aantrekkelijker wordt.”

Vanaf oktober 2023 kreeg de markt er steeds meer vertrouwen in dat centrale banken klaar waren met het verhogen van de beleidsrente. Inflatieniveaus waren immers fors afgenomen. In sommige gevallen harder dan verwacht.

Ondertussen lagen de verwachtingen rondom de toekomstige inflatie in de buurt van de doelstelling van de centrale banken. Hierdoor daalde de marktrente in de maanden november en december zeer fors. Obligaties namen substantieel in waarde toe en mede als gevolg van het positieve sentiment lieten de aandelenmarkten een zeer sterke eindejaarsspurts zien. Zo steeg de Nederlandse AEX met bijna 12% in 2023 en nam de S&P 500 (toonaangevende Amerikaanse aandelenindex) met bijna 24% (in lokale valuta) in waarde toe.

Leon: “Het aandelenrendement van de S&P 500 werd gedomineerd door de zogeheten ‘magnificent seven’, dit zijn de techbedrijven Apple, Alphabet, Microsoft, Amazon, Meta, Tesla en NVIDIA. Zij waren goed voor meer dan de helft van het rendement op de S&P 500 en hadden daarmee ook een flink aandeel in het rendement van wereldwijde aandelen.”

Waren er in 2023 nog gebeurtenissen waar het pensioenfonds actie op heeft ondernomen?

Leon: “2023 werd gekenmerkt door twee mogelijke crises waar het pensioenfonds bovenop zat. Allereerst was er in maart 2023 grote onrust rondom een aantal banken, waaronder de Amerikaanse Silicon Valley Bank en de Zwitserse bank Credit Suisse. Uiteindelijk is Silicon Valley Bank door een klassieke ‘bankrun’ failliet gegaan en is Credit Suisse overgenomen door UBS. Het pensioenfonds heeft snel in kaart gebracht wat het risico is op een systeemcrisis en hoe het pensioenfonds is gepositioneerd. Op basis van deze analyses is er besloten om geen actie te ondernemen.

Daarnaast heeft het pensioenfonds de oorlog tussen Hamas en Israël nauwlettend gevolgd en geanalyseerd wat de mogelijke impact hiervan kan zijn op de portefeuille. Ook in dit geval is besloten dat ingrijpen in de portefeuille niet nodig is.”

Aanscherpen van het beleggingsbeleid

Eind 2022 heeft het bestuur een optimalisatiestudie uitgevoerd waarin alternatieve samenstellingen van de Life Cycle-portefeuilles werden onderzocht. Op basis van dit uitvoerige onderzoek hebben er in 2023 diverse aanpassingen aan de Life Cycle-portefeuilles plaatsgevonden.

Belangrijkste aanpassingen aan Life Cycle-portefeuille Rendement:

- Allocatie naar beursgenoteerd vastgoed wordt geleidelijk afgebouwd en hiervoor komen beleggingen in infrastructuur in de plaats. Het toevoegen van de categorie infrastructuur zorgt voor een betere risicospreiding. Dit komt doordat de categorie een aantrekkelijk risico-rendementsprofiel en een andere risicoblootstelling heeft ten opzichte van de overige categorieën in portefeuille. Beursgenoteerd vastgoed voegt in beperkte mate diversificatie toe aan de portefeuille doordat de categorie aandelen ontwikkelde markten al deels bestaat uit beursgenoteerd vastgoed.
- De allocatie naar aandelen opkomende markten is verlaagd ten gunste van aandelen ontwikkelde markten om de portefeuille meer in balans te brengen.

“ 2023 werd gekenmerkt door twee mogelijke crises waar het pensioenfonds bovenop zat ”

Belangrijkste aanpassingen aan Life Cycle-portefeuille Rente:

- Allocatie naar US bedrijfsobligaties is afgebouwd ten gunste van Europese bedrijfsobligaties. Een euro-invulling past beter bij de doelstellingen van Life Cycle-portefeuille Rente aangezien euro-obligaties een directe link hebben met de Europese rente. Deze rente speelt een prominente rol bij het omzetten van een deelnemer zijn pensioenkapitaal in pensioenaanspraken.
- Staatsobligaties en Nederlandse hypotheeklen zijn toegevoegd.

Duidelijk meerwaarde

Het bestuur heeft in 2023 eveneens onderzoek gedaan naar de opzet van de Life Cycles. Op basis van het uitgevoerde risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers concludeerde het bestuur dat de huidige Life Cycles goed aansluiten bij de voorkeuren van de deelnemers. De uitkomsten van de Life Cycle-studie lieten zien dat het aanbrengen van wijzigingen aan de opzet ook geen duidelijke meerwaarde heeft.

Leon: “SNPS voert kwalitatieve en kwantitatieve studies uit om het beleggingsbeleid van het pensioenfonds onder de loep te nemen. Deze studies worden eens in de zoveel tijd uitgevoerd of als economische

omstandigheden hiertoe aanleiding geven. Het doel van de studies is om te onderzoeken of aanscherpingen in het beleid mogelijk zijn als gevolg van nieuwe beleggingsmogelijkheden en economische marktomstandigheden. Op deze manier probeert SNPS voor zijn deelnemers telkens de meest optimale Life Cycle-portefeuilles te creëren, waarbij er onder andere rekening wordt gehouden met afwegingen tussen risico en rendement, kosten en ESG.”

Beleggingsresultaten in 2023

In 2022 werd het fonds geconfronteerd met negatieve rendementen in alle beleggingscategorieën als gevolg van een snel en sterk oplopende rente. In het afgelopen jaar was de dynamiek exact het tegenovergestelde: positieve rendementen in alle categorieën waarbij aandelen ontwikkelde markten er zeer positief uitsprongen met een absoluut rendement van boven de 20% over 2023.

Deze positieve rendementen vertalen zich in een sterke performance van de verschillende Life Cycle-portefeuilles. Zo behaalde Life Cycle-portefeuille Rendement over heel 2023 een rendement van boven de 13%.

Leon: “Deze positieve rendementen zorgen direct voor een hoger persoonlijk pensioenkapitaal voor deelnemers

die nu pensioen opbouwen. Door de dalende rente in 2023 is dat profijt er helaas niet voor gepensioneerden die deelnemen aan het Collectief Variabel Pensioen (CVP). Positief is echter dat in de CVP-regeling zowel de negatieve als positieve resultaten worden uitgesmeerd over een periode van vijf jaar. Door deze spreiding krijgen de deelnemers die hebben gekozen voor een variabel pensioen in 2024 toch een verhoging, dankzij de in eerdere jaren behaalde positieve resultaten.”

Wat brengt 2024?

Leon: “De Nederlandse, Europese en Amerikaanse economie worden gekenmerkt door zeer lage werkloosheidcijfers en krapte op de arbeidsmarkt. Veel bedrijven hebben daardoor relatief gezonde buffers. De economie kan wat dat betreft tegen een stootje. Wat ons in 2024 zal bezighouden is de vraag wanneer centrale banken de rentes gaan verlagen. De verwachting van beleggers dat de rentes in 2024 worden verlaagd, leidde eind 2023 tot spectaculaire stijgingen van aandelenkoersen. Economische cijfers en inflatiecijfers die de komende periode worden gepubliceerd gaan hier een belangrijke

rol in spelen en gaan daarmee ook van invloed zijn op de financiële markten. Vooral in Europa zijn er zorgen over de economie. Daarnaast is er helaas nog steeds sprake van veel geopolitieke zorgen, denk aan de oorlog in Oekraïne en het conflict tussen Israël en Hamas. Wat de gemoederen naar verwachting in de tweede helft van 2024 gaat bezighouden zijn de Amerikaanse presidentsverkiezingen, waarbij de uitslag ook van invloed kan zijn op de financiële markten. Wat dat betreft zijn er meer dan voldoende redenen om te denken dat 2024 wederom een jaar wordt met hoge volatiliteit op de financiële markten.”

En wat betekent dit voor SNPS?

“Naast het kritisch blijven volgen van de financiële markten en het monitoren en evalueren van onze beleggingsopzet en -strategieën wordt in 2024 ook het beleggingsbeleid in de uitkeringsfase nader onderzocht met een Asset & Liability Management (ALM) studie. Verder zetten we in op de doorontwikkeling van ons ESG-beleid en brengen we in kaart of er eventueel aanpassingen aan het beleggingsbeleid nodig zijn onder de Wet toekomst pensioenen.”

Over Leon Verboon

Na zijn studie Economie & Bedrijfseconomie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam werkte Leon negen jaar voor Willis Towers Watson, onder meer als Beleggingsstrateeg. Eind 2021 stapte hij over naar Shell Pensioenbureau Nederland, waar hij Investment Analyst is.

Beleggingsresultaten

**Aandelen waren grote winnaar
in succesvol beleggingsjaar**

	Portefeuille	Benchmark	Belegde waarde per ultimo 2023 (in miljoenen)
Rente	6,1%	7,1%	€ 47,1
Matching	8,2%	8,2%	€ 1,0
Rendement	13,1%	12,4%	€ 429,9
CVP bruto	10,3%	10,0%	€ 7,7
CVP netto	10,3%	10,1%	€ 21,7

Een succesvol beleggingsjaar: alle beleggingscategorieën rendeerden positief

Na een tegenvallend 2022 was 2023 een uitermate succesvol beleggingsjaar waarin alle beleggingscategorieën een positieve performance behaalden. Dalende inflatiecijfers en de verwachting van beleggers dat centrale banken de beleidsrente in 2024 zullen verlagen, leidde in de tweede helft van 2023 tot een dalende rente en stijgende aandelenkoersen. Een daling van de rente is positief voor de waarde van obligaties. Daarbij is een daling van de rente in de regel ook positief voor aandelenkoersen, doordat er bij toekomstige winsten rekening wordt gehouden met een lagere rente en het goedkoper is om nieuwe activiteiten te financieren.

Dat 2023 een succesvol beleggingsjaar was, is te zien in het rendement van alle Life Cycle-portefeuilles (Rente, Matching en Rendement) en de CVP-portefeuilles. Alle portefeuilles behaalden een positief rendement en het meerderdeel wist ook de benchmark te verslaan.

De grootste portefeuille van het pensioenfonds, Life Cycle-portefeuille Rendement – bestaande uit meer risicovolle beleggingscategorieën met als doel het genereren van rendement – behaalde een rendement van 13,1%. Life Cycle-portefeuille Rendement is voor 70% samengesteld uit aandelen

(ontwikkelde markten, opkomende markten en beursgenoteerd vastgoed) en 30% uit High Yield obligaties en staatsobligaties van opkomende markten. Deze Life Cycle-portefeuille presteerde beter dan de benchmark en behaalde een outperformance van 0,7%. De grootste bijdrage aan de outperformance kwam vanuit de categorie aandelen opkomende markten. De overige onderliggende beleggingscategorieën presteerden eveneens beter dan de benchmark met uitzondering van High Yield obligaties.

Over heel 2023 is de rente gedaald. Hierdoor heeft Life Cycle-portefeuille Matching een positieve performance behaald. Beleggingscategorieën zoals staatsobligaties, bedrijfsobligaties en hypotheeklen nemen in waarde toe als de rente daalt. Over heel 2023 daalde de 10-jaars euroswaprente met 0,7%.

Life Cycle-portefeuille Matching, bestaande uit langlopende staatsobligaties (en hierdoor een hoge rentegevoeligheid), behaalde een performance van ongeveer 8,2%. Deze Life Cycle-portefeuille behaalde daarmee een rendement gelijk aan de benchmark.

Life Cycle-portefeuille Rente is eveneens gevoelig voor bewegingen van de rente, maar van beperktere mate. Deze portefeuille bestaat voor 65% uit euro credits, 20% Nederlandse hypotheeklen

en 15% euro staatsobligaties. Life Cycle-portefeuille Rente behaalde een rendement van 6,1%. Hiermee bleef de portefeuille met ongeveer 1% achter bij de benchmark. De underperformance wordt volledig verklaard door

de beleggingen in Nederlandse hypotheeklen. Echter dient de getoonde underperformance te worden genuanceerd (zie voor toelichting onderstaand kader).

Benchmark Nederlandse hypotheeklen

Gegeven het illiquide karakter en het feit dat Nederlandse hypotheeklen als categorie niet publiekelijk worden verhandeld bestaan er geen eenduidige benchmarks zoals bijvoorbeeld bij de categorie aandelen. Het pensioenfonds heeft ervoor gekozen om de categorie Nederlandse hypotheeklen af te zetten tegen een swapbenchmark met een opslag. Doordat hypotheekrentes in de regel vertraagd meebewegen met veranderingen in de rentes op de financiële markt, is deze benchmark minder geschikt voor het vergelijken van de performance op een 1-jaars horizon. In het vierde kwartaal van 2023 is de rente hard gedaald, echter zien we deze daling in de rente pas terug in de hypotheekrentes van januari en februari van 2024. Dit verklaart dan ook grotendeels de getoonde underperformance over 2023. In januari en februari van 2024 zien we dat de hypotheektarieven weer in lijn zijn met de rentebewegingen eind 2023. Hierdoor is er een forse outperformance ontstaan in de eerste maanden van 2024.

Een gelijk gebleven dekkingsgraad voor de uitkeringsfase

Naast de portefeuilles Rendement, Matching en Rente belegt SNPS voor deelnemers die hebben gekozen voor het Collectief Variabel Pensioen (CVP) in de beleggingsportefeuilles CVP bruto en CVP netto. De CVP-beleggingsportefeuilles zijn gebalanceerde portefeuilles, waarbij het rentegevoelige deel van de beleggingen de waardeontwikkeling van de pensioenaanspraken volgt maar ook nog wordt doorbelegd voor rendement. Beide CVP-portefeuilles scoorden positief, respectievelijk 10.0% en 10.1%, maar dit moet in relatie

tot de ontwikkeling van de waarde van de pensioenaanspraken worden gezien. De positieve performance is namelijk grotendeels gelinkt aan het doel om 90% van de rentegevoeligheid van de pensioenaanspraken af te dekken. Doordat het rendement op de beleggingen in zijn totaliteit in lijn is met de waardeontwikkeling van de pensioenaanspraken zijn de dekkingsgraden van CVP bruto en netto nagenoeg gelijk gebleven (100,0% en 100,1%). Beide CVP-portefeuilles hebben de benchmark weten te verslaan met circa 0,2%. Deze outperformance is te danken aan de sterke prestaties van met name aandelen opkomende markten en aandelen ontwikkelde markten.

Collectief Variabel Pensioen (CVP)

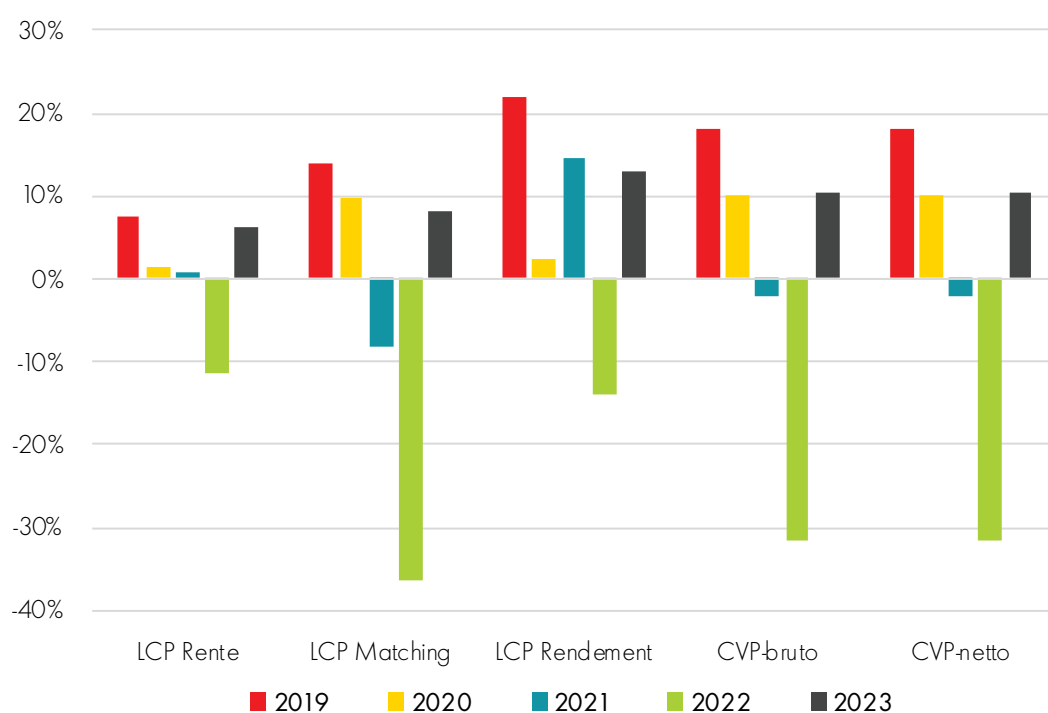
Deelnemers aan de SNPS-pensioenregeling en/of aan de Shell Nettopensioenregeling kunnen vanaf 58 jaar een voorlopige keuze maken om later een vast pensioen of een variabel pensioen te ontvangen. Met een variabel pensioen doet een deelnemer mee met het Collectief Variabel Pensioen (CVP) bij SNPS. Heeft een deelnemer liever een vast pensioen? De deelnemer kan in dat geval zelf met het opgebouwde pensioenkapitaal een vast pensioen aankopen bij een externe pensioenuitvoerder (de pensioengelden worden dan niet meer beheerd door SNPS). Op de pensioendatum maakt de deelnemer een definitieve keuze voor een variabele of vaste pensioenuitkering.

Life Cycles

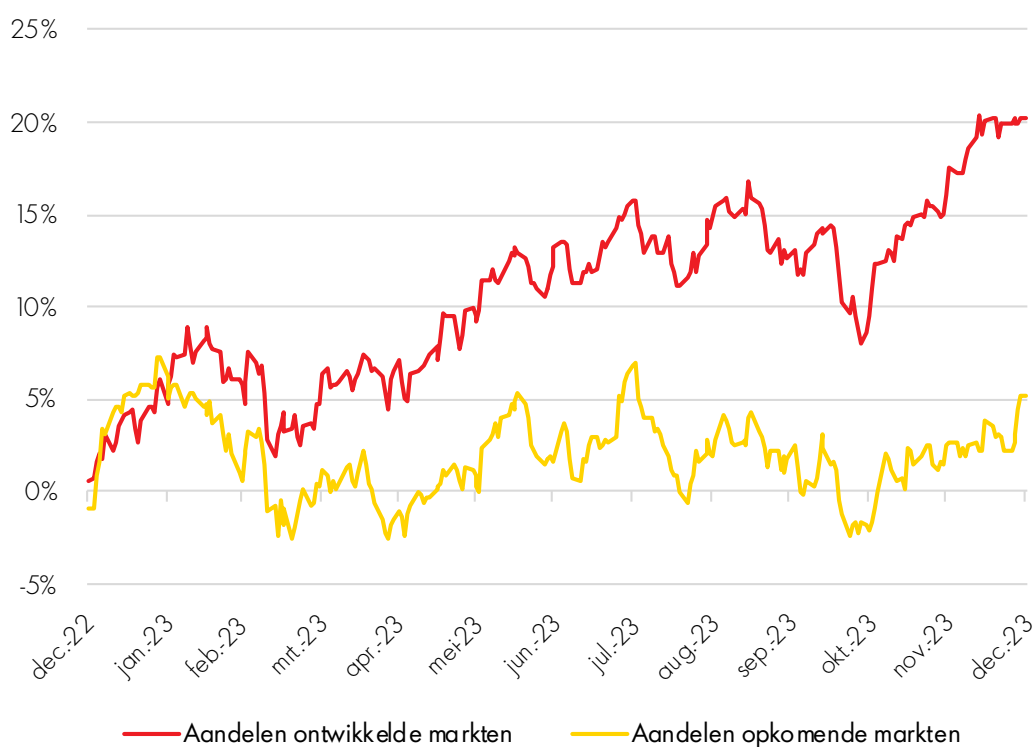
Tijdens de pensioenopbouw kunnen deelnemers kiezen uit drie Life Cycle-profielen waarmee ze passend bij hun leeftijd, levensfase en situatie een neutraal, defensief of offensief beleggingsprofiel kunnen kiezen.

“ Over heel 2023 is de rente gedaald. Hierdoor heeft Life Cycle-portefeuille Matching een positieve performance behaald ”

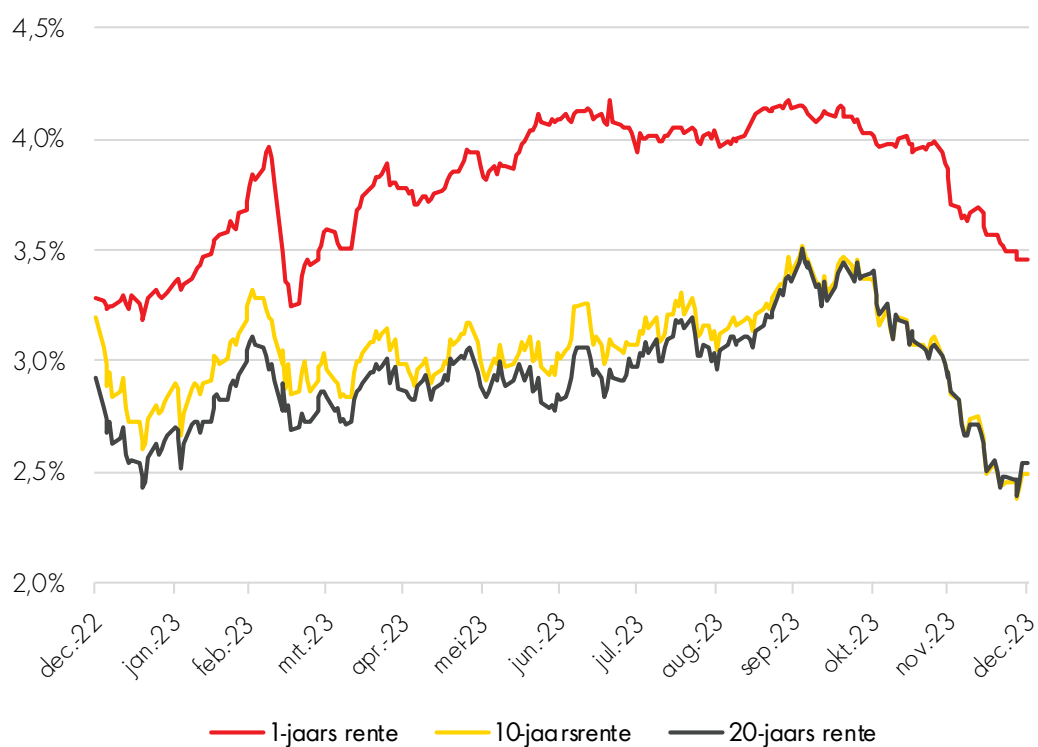
Beleggingsjaar 2023 ten opzichte van voorgaande jaren

Ontwikkeling aandelenrendement in 2023

Ontwikkeling korte en lange rentes in 2023

Sustainable Development Goals (SDG's)

In ons beleggingbeleid houden we rekening met de ESG-voorkeuren van onze deelnemers.

Stemrecht

Bij het uitbrengen van onze stem kijken we of bedrijven rekening houden met milieu, maatschappij en goed bestuur.

Bedrijven beïnvloeden door dialoog

We gaan de dialoog aan om positieve veranderingen te bewerkstelligen.

Environmental, Social en Governance (ESG)

“Verantwoord beleggen blijft in beweging”

Maatschappelijk verantwoord beleggen (ESG) ontwikkelt zich steeds verder bij SNPS. Ook in 2023.

Beoordeling duurzaamheidsrisico

We hebben de duurzaamheidsrisico's in onze portefeuille in kaart gebracht.

Uitsluitingen

Ondernemingen die grove normschenders zijn of substantiële negatieve impact op de ESG-karakteristieken van de portefeuille hebben, komen in aanmerking voor uitsluiting.

CO₂-reductiedoelstellingen

We streven naar een lagere carbon footprint dan die van de gemiddelde beleggingsportefeuille.

In 2023 zijn door SNPS belangrijke stappen gezet in de verdere ontwikkeling van maatschappelijk verantwoord beleggen, ofwel ESG (Environmental, Social & Governance). Denk aan het prioriteren van de belangrijkste negatieve effecten in de beleggingsportefeuille, alsmede het in kaart brengen én beoordelen van de duurzaamheidsrisico's. Hiermee wordt bepaald of het duurzaamheidsbeleid verdere verfijning nodig heeft. Interview met Yvette Hennen, Risk & Investment Officer bij Shell Pensioenbureau Nederland (SPN).

Wat waren in 2023 de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen?

Yvette: "Uit hoofde van de Europese Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) hebben we in 2022 de eerste duurzaamheidsrapportage gepubliceerd en in 2023 de belangrijkste negatieve effecten van ons beleggingsbeleid geprioriteerd. De SFDR schrijft een aantal indicatoren voor waarover je moet rapporteren. Maar institutionele beleggers (zoals pensioenfondsen) mogen er ook zelf een aantal kiezen. Pensioenfondsen moeten dan jaarlijks rapporteren hoe deze indicatoren zich ontwikkelen, zodat deelnemers en andere geïnteresseerden kunnen volgen wat de duurzaamheidseffecten van het beleggingsbeleid zijn (zie bijlage 4 SFDR). We zijn dit jaar gestart met het gebruiken van deze indicatoren in de screening van onze beleggingsportefeuille. In ons duurzaamheidsbeleid is het in dialoog zijn met de ondernemingen waarin we investeren (engagement) een heel belangrijk instrument. Ondernemingen

uitsluiten van investeringen zien wij als uiterste middel. Zoiets gebeurt pas als: (1) we zien dat ondernemingen grove normschenders zijn, (2) er slecht wordt gescoord op onze gekozen duurzaamheidsindicatoren en (3) de engagement aanpak niet leidt tot het gewenste resultaat."

En verder?

Yvette: "Voor het eerst zijn voor SNPS de duurzaamheidsrisico's in de portefeuille beoordeeld. Uit deze analyse blijkt dat klimaatrisico een belangrijk duurzaamheidsrisico is. Dit heeft te maken met klimaattransitierisico's maar ook fysieke klimaatrisico's. En in het verlengde daarvan zou je ook biodiversiteit kunnen meenemen. Dat geeft voldoende aanleiding voor het SNPS-bestuur om deze risico's nader te monitoren om te bepalen of specifiek beleid noodzakelijk is om deze risico's te mitigeren. Dit zal dan vooral van toepassing zijn op de aandelenbeleggingen. Deze worden in een separate portefeuille beheerd en daarom kan SNPS ook direct een eigen ESG-beleid meegeven aan de vermogensbeheerder. Het overige vermogen is geïnvesteerd in beleggingsfondsen. Hierdoor is er geen directe invloed op het beleggingsbeleid. Onze ESG-keuzes komen vooral tot uitdrukking bij het selecteren van de beste beleggingsfondsen die daar goed bij passen."

Waren er nog meer ontwikkelingen in 2023?

Yvette: "Namens het bestuur doet SNPS regelmatig onderzoek onder deelnemers. Om zo de voorkeuren van de deelnemers te peilen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en deze inzichten mee te

Over Yvette Hennen

Na haar studie Economie werkte Yvette vijf jaar voor Pensioenfonds Rail & Openbaar Vervoer (voorheen SPF Beheer), onder andere als Portfoliomanager aandelen en Beleggingsstrateeg. In 2007 stapte ze over naar NIBC Bank waar ze uiteenlopende managementfuncties had. Eind 2022 werd Yvette Risk & Investment Officer bij Shell Pensioenbureau Nederland.

nemen in het beleid. In 2023 is opnieuw een deelnemersonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat deelnemers klimaat een belangrijk thema vinden en achter het beleid van het fonds staan. Zo onderschrijven deelnemers de door SNPS gekozen duurzaamheidsdoelstellingen van de Verenigde Naties (VN): gendergelijkheid, betaalbare en duurzame energie, duurzame steden en gemeenschappen en klimaatactie. Van die vier vinden deelnemers de VN-doelstelling voor betaalbare en duurzame energie het belangrijkste. Daarbij verwachten deelnemers gemiddeld genomen dat verantwoord beleggen leidt tot ongeveer hetzelfde beleggingsrisico en rendement. Duurzaamheid en beleggingsresultaat moeten hand in hand gaan en dat past ook in ons beleid. Tegelijkertijd merken

we dat niet alle deelnemers bekend zijn met het duurzaamheidsbeleid. Er is bovendien behoefte aan concrete voorbeelden. Het onderzoek heeft ons meerdere inzichten gegeven om de communicatie naar deelnemers op dit gebied verder te optimaliseren."

Wat zijn de verwachtingen voor 2024?

Yvette: "Een verdere koersbepaling op basis van de duurzaamheidsrisicobeoordeling. Want één ding is zeker: maatschappelijk verantwoord beleggen is een onderwerp dat volop in beweging blijft. We blijven daarom de ontwikkelingen op de voet volgen zodat we dit, naast risico en rendement, goed kunnen meenemen in onze beleggingsportefeuille."

Wat is ESG-beleggen precies?

De afkorting ESG staat voor Environmental (milieu), Social (mens en maatschappij, denk aan arbeidsvoorwaarden) & Governance (goed bestuur, denk aan transparantie, het hebben van de juiste checks & balances binnen het bestuur en bedrijfsethiek). Het zijn de drie belangrijkste criteria als het gaat om het meten van duurzaamheid en vormt hiermee de basis van verantwoord beleggen.

De ESG-criteria zijn afgeleid van het concept 'People, Planet & Profit' dat in de jaren '90 werd geïntroduceerd. Bij dit concept is het uitgangspunt dat bedrijven zich niet alleen op de P van Profit richten, omdat de andere twee P's net zo belangrijk zijn. Bij ESG-beleggen gaat het dan ook niet alleen om Profit, maar ook om de impact op het milieu, de sociale kenmerken en de inrichting van een bedrijf.

Kerncijfers

Getalsmatige feiten op een rij

Aantal deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per einde jaar

Bruto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Deelnemers	4.474	3.755	3.227	3.150	2.975
Gewezen deelnemers	1.041	907	734	598	498
Pensioengerechtigden	26	21	16	13	11
	5.541	4.683	3.977	3.761	3.484

Premiebijdragen werkgever en werknemer, saldo overdrachten van rechten risico deelnemers, pensioenuitvoeringskosten en kosten vermogensbeheer voor rekening pensioenfonds (x € 1.000)

Bruto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Premiebijdragen werkgever - Bruto pensioenregeling	54.107	40.493	38.511	36.358	30.691
Premiebijdragen werknemers - Bruto pensioenregeling	5.674	4.370	3.847	3.684	3.140
Totaal premiebijdragen	59.781	44.863	42.358	40.042	33.831
Saldo overdrachten van rechten risico deelnemers - Bruto pensioenregeling	13.149	13.027	2.562	3.231	4.951
Pensioenuitkeringen (w.o. overdrachten aan verzekeraar of afkopen) - Bruto pensioenregeling	384	301	245	308	115
Pensioenuitvoeringskosten voor rekening pensioenfonds - Bruto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	1.762	1.280	1.243	1.197	1.190
Gedeeld door aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo boekjaar * (x EUR 1)	392,-	339,-	383,-	378,-	398,-
Kosten vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds - Bruto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	643	228	317	170	170
Kosten vermogensbeheer en transactiekosten t.l.v. deelnemers - Bruto pensioenregeling ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen	0,31%	0,34%	0,28%	0,31%	0,21%

Aantal deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per einde jaar

Netto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Deelnemers	3.869	3.862	3.781	4.053	4.299
Gewezen deelnemers	1.934	1.979	1.872	1.541	1.167
Pensioengerechtigden	352	280	212	153	95
	6.155	6.121	5.865	5.747	5.561

Premiebijdragen werkgever en werknemer, saldo overdrachten van rechten risico deelnemers, pensioenuitvoeringskosten en kosten vermogensbeheer voor rekening pensioenfonds (x € 1.000)

Netto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Premiebijdragen werkgever - Netto pensioenregeling	10.412	11.295	11.317	14.371	13.790
Premiebijdragen werknemers - Netto pensioenregeling	2.374	2.420	2.464	3.005	2.980
Totaal premiebijdragen	12.786	13.715	13.781	17.376	16.770
Saldo overdrachten van rechten risico deelnemers - Netto pensioenregeling	(34)	(17)	(1.531)	-	(17)
Pensioenuitkeringen (w.o. overdrachten aan verzekeraar of afkopen) - Netto pensioenregeling	1.078	588	427	420	600
Pensioenuitvoeringskosten voor rekening pensioenfonds - Netto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	1.555	1.401	1.219	1.098	931
Gedeeld door aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo boekjaar * (x EUR 1)	368,-	338,-	305,-	261,-	212,-
Kosten vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds - Netto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	346	91	175	92	92
Kosten vermogensbeheer en transactiekosten t.l.v. deelnemers - Netto pensioenregeling ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen	0,31%	0,30%	0,29%	0,32%	0,22%

Kostentransparantie voor rekening pensioenfonds + voor rekening deelnemers

Bruto + Netto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Uitvoeringskosten	3.317	2.681	2.462	2.295	2.121
Gedeeld door aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo boekjaar * (x EUR 1)	380,-	339,-	340,-	301,-	287,-
Kosten vermogensbeheer (exclusief transactiekosten)	1.602	1.425	1.064	803	594
Ten opzichte van gemiddeld belegd vermogen	0,36%	0,38%	0,31%	0,31%	0,29%
Transactiekosten	754	357	297	333	86
Ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen	0,17%	0,09%	0,09%	0,13%	0,04%

Algemene reserve, minimaal vereist eigen vermogen en voorziening toekomstige uitvoeringskosten

x € 1.000	2023	2022	2021	2020	2019
Algemene reserve	15.128	12.811	11.364	6.998	5.475
Minimaal vereist eigen vermogen	6.908	5.249	5.220	4.384	3.629
Voorziening toekomstige uitvoeringskosten	8.863	8.149	7.703	7.364	6.590
Feitelijke dekkingsgraad	102,7%	103,0%	102,7%	102,1%	102,0%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	101,2%	101,2%	101,2%	101,3%	101,3%

*De beleidsdekkingsgraad en de reële dekkingsgraad zijn gelijk aan de feitelijke dekkingsgraad.
De vereiste dekkingsgraad is gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.*

Beleggingen voor risico deelnemers, liquide middelen deelnemers nog te beleggen en voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers (x € 1.000)

Bruto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Life Cycle portefeuille Rente	37.837	27.344	25.159	19.268	16.034
Life Cycle portefeuille Match I	605	492	450	348	184
Life Cycle portefeuille Rendement	332.003	240.054	231.580	175.269	139.844
CVP Bruto	7.700	4.967	5.788	4.857	3.551
Liquide middelen/Vorderingen deelnemers nog te beleggen	4.437	3.427	2.798	2.813	2.654
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	382.582	276.284	265.775	202.555	162.267

Netto pensioenregeling	2023	2022	2021	2020	2019
Life Cycle portefeuille Rente	9.335	8.323	9.069	7.780	6.883
Life Cycle portefeuille Match I	357	329	366	290	168
Life Cycle portefeuille Rendement	97.925	88.742	97.661	81.493	70.963
CVP Netto	21.709	14.625	15.623	12.029	6.872
Liquide middelen/Vorderingen deelnemers nog te beleggen	801	913	878	987	1.062
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	130.127	112.932	123.597	102.579	85.948

Bruto + Netto pensioenregeling	Portefeuille	Benchmark	Belegde waarde per ultimo 2023 (in miljoenen)
Rente	6,1%	7,1%	47,1
Matching	8,2%	8,2%	1,0
Rendement	13,1%	12,4%	429,9
CVP Bruto	10,3%	10,0%	7,7
CVP Netto	10,3%	10,1%	21,7

Wat kost het?

SNPS wil een zo goed mogelijk pensioen realiseren en de deelnemers toegankelijk informeren. De kosten die daarbij worden gemaakt zijn de zogeheten uitvoeringskosten. Ook in 2023 werden de uitvoeringskosten streng bewaakt door het bestuur.

Inkomsten

€ 125.222

—

Uitgaven

€ 122.905

=

Saldo

€ 2.317

Inkomsten	Totaal	Werkgever	Werknemer	Vergoeding herverzekering	Vergoeding administratie- en uitvoerings- kosten	
Premie	72.567	55.505	5.674	7.082	4.306	
		Rente	Matching	Rendement	CVP bruto	CVP netto
Beleggingsresultaat	51.836	2.490	69	47.018	572	1.687
Overige baten	819					
 € 125.222						

Uitgaven	Totaal	Ouderdom	Partner	Wezen		
Pensioenen	1.462	974	445	43		
Pensioen- uitvoeringskosten	4.306	Administratie	Bestuur	Bestuurs- bureau	Toezicht	Opleiding
		1.034	76	1.071	85	11
		Vermogens- beheer	Communicatie	Accountant	Controle en advies	Overige*
		989	487	85	70	398
Toename pensioenverplichting	123.493					
Voorziening toekomstige uitvoeringskosten	714					
		Inkomend	Uitgaand			
Waardeoverdrachten	-13.115	-13.424	309			
Herverzekeringen	6.045					
 € 122.905						

* De overige kosten hebben vooral betrekking op voorbereidingskosten op de Wtp-transitie (out-of-pocket kosten).

De pensioenregeling

Bruto pensioenregeling

De bruto pensioenregeling van SNPS is een individueel beschikbare premieregeling. De premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Een nadere toelichting op de regeling is opgenomen in de jaarrekening: 10. Premiebijdragen van werkgevers en werknemers.

De feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 59.781 duizend (2022: € 44.863 duizend). De kostendekkende premie bedraagt € 58.781 duizend (2022: € 43.713 duizend). Het pensioenfonds past geen premiedemping toe.

Netto pensioenregeling

De netto pensioenregeling van SNPS is een individueel beschikbare premieregeling. De premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Een nadere toelichting op de regeling is opgenomen in de jaarrekening: 10. Premiebijdragen van werkgevers en werknemers.

De feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 12.786 duizend (2022: € 13.715 duizend). De kostendekkende premie bedraagt € 13.345 duizend (2022: € 13.448 duizend). Het pensioenfonds past geen premiedemping toe.

Naar het oordeel van de certificerend actuaris zijn de technische voorzieningen, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel bezien, als toereikend vastgesteld.

Pensioenuitvoeringskosten

De uitvoeringskosten die voor rekening van SNPS zijn, bestaan uit pensioenbeheer- en vermogensbeheerkosten. In 2023 kwamen deze kosten in totaal uit op € 4,3 miljoen (2022: € 3,0 miljoen).

Pensioenbeheerkosten

Onder pensioenbeheerkosten vallen onder meer administratiekosten, communicatiekosten en kosten van het bestuur, het bestuursbureau, de accountant en actuaris.

Totale kosten

In 2023 bedroegen de totale pensioenbeheerkosten € 3,3 miljoen (2022: € 2,7 miljoen). Daarvan is € 1,7 miljoen (2022: € 1,3 miljoen) gekoppeld aan de bruto pensioenregeling en € 1,6 miljoen (2022: € 1,4 miljoen) op de netto pensioenregeling.

Pensioenbeheerkosten per deelnemer

De kosten per deelnemer zijn binnen de bruto pensioenregeling € 392,- (2022: € 339,-) en binnen de netto pensioenregeling € 368,- (2022: € 338,-). De kostenstijging per deelnemer was voorzien en is hoofdzakelijk een gevolg van de voorbereidingen op de implementatie van de Wtp. Daartoe is in 2023 geïnvesteerd in het projectteam binnen het bestuursbureau en de communicatie met onze deelnemers. Het is de verwachting dat in aanloop naar de implementatie van de Wtp de kosten voor 2024 verder zullen toenemen als gevolg van de implementatieplannen en controles.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten die voor rekening van SNPS zijn, bestaan uit de vergoeding die aan Achmea Investment Management (AIM) wordt betaald voor de uitbestedingsovereenkomst en de vaste vergoeding aan de custodian (Bank of New York Mellon, effecten bewaarbank). Deze laatste kostenpost was in 2023 voor de sponsor en met de werkgever is afgesproken dat als het pensioenfonds voldoende omvang heeft in de toekomst, deze kosten ten laste van de deelnemer komen.

Totale kosten

De totale vermogensbeheerkosten voor rekening van SNPS waren in 2023 € 955 duizend (2022: € 502 duizend).

In de jaarrekening zijn de kosten die direct aan het pensioenfonds zijn gefactureerd en de betaalde kosten (fiduciair beheer) opgenomen. Deze bedroegen in 2023 € 588 duizend (2022: € 319 duizend). De stijging van de kosten van vermogensbeheer ten opzichte van voorgaand jaar wordt enerzijds veroorzaakt door eenmalige effecten in 2022 en anderzijds door een toename van de waarde van de beleggingsportefeuille (als gevolg van positieve rendementen en nieuwe inleg). Het verschil met de jaarrekening op pagina 110 komt door verschillen tussen ramingen en afrekeningen.

Kosten van vermogensbeheer ten laste van deelnemers	Gemiddeld belegd vermogen	Betaalde beheervergoedingen (mgmt. fees)	Betaalde transactiekosten binnen portefeuilles	Overig (custodian & bankkosten)	Totaal	%
2023	(*1.000)	(* 1 EUR)	(* 1 EUR)	(* 1 EUR)		
LCP: Rente	40.277	56.802	201.424	-	258.226	0,64%
LCP: Matching	835	1.250	397	751	2.398	0,29%
LCP: Rendement	373.268	540.690	523.377	-	1.064.067	0,29%
CVP-portefeuille Bruto	6.862	11.891	7.481	521	19.893	0,29%
CVP-portefeuille Netto	19.728	33.999	20.967	521	55.487	0,28%
Totaal	440.970	644.632	753.646	1.793	1.400.072	0,32%

Onderstaand zijn de vermogensbeheerkosten weergegeven naar beleggingscategorie:

2023	Betaalde beheervergoedingen (management fees) (*1.000)	Betaalde transactiekosten binnen portefeuilles (* 1 EUR)	Totaal (*1.000)
Vastgoed	21.478	12.483	33.961
Aandelen	535.198	239.210	774.408
Vastrentende waarden	414.338	489.825	904.163
Overige beleggingen	31.175	-	31.175
Kosten overlay beleggingen	12.088	12.128	24.216
Subtotaal	1.014.277	753.646	1.767.923
Kosten fiduciair beheer			587.646
Kosten voor rekening van SNPS			-955.497
Totaal			1.400.072

Pensioenuitvoeringskosten deelnemers

De uitvoeringskosten die voor rekening van de deelnemers zijn, bestaan volledig uit vermogensbeheerkosten. Het gaat dan om transactiekosten en beheervergoedingen.

De betaalde transactiekosten van € 754 duizend kunnen gesplitst worden in:

- toe- en uittreedkosten in de fondsen (€ 683 duizend);
- transactiekosten binnen de fondsen (circa € 71 duizend).

De transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen zijn 0,17% (2022: 0,09%). De transactiekosten zijn in 2023 tijdelijk hoger met name als gevolg van transacties uit hoofde van de implementatie van de ALM en aanpassingen in de portefeuille.

Evaluatie uitvoeringskosten

Voor een goede evaluatie kijkt het fonds naar de uitvoeringskosten over een langere termijn. SNPS laat om het jaar de pensioen- en vermogensbeheerkosten door een externe benchmarkpartij onderzoeken. In 2023 is dit voor het laatst gebeurd door het onafhankelijke benchmarking instituut Bell voor de kosten over 2022. Het fonds maakt een gedegen afweging bij het maken van kosten, waarbij deze in samenhang worden gezien met de realisatie van de strategie.

De totale pensioenbeheerkosten per deelnemer voor beide regelingen (bruto en netto) gecombineerd zijn € 380,- (2022: € 339,-). De pensioenbeheerkosten per deelnemers zitten boven de peer group. Een belangrijke reden hiervoor is het

gewenste serviceniveau van het fonds. Door SNPS wordt een hoog serviceniveau nagestreefd met onder andere een eigen professioneel pensioenbureau ter ondersteuning van het bestuur, keuzebegeleiding aan deelnemers en uitgebreide communicatie die uitstijgt boven de wettelijke vereisten. Deze hoge ambitie, tezamen met de omvang van het pensioenfonds levert hogere kosten per deelnemer op, maar zorgt ook voor een uitstekende tevredenheid onder deelnemers (2023: 8,9 tevredenheidsscore).

De totale kosten van het vermogensbeheer bedragen € 2,4 miljoen hetgeen 53 basispunten is van het belegd vermogen (2022: 47 bps). De stijging van de totale vermogensbeheerkosten als percentage van het belegd vermogen wordt met name veroorzaakt door hogere transactiekosten als gevolg van transacties uit hoofde van de implementatie van de ALM en

aanpassingen in de portefeuille (transactiekosten in 2023 bedragen ongeveer 17 basispunten tegen 9 basispunten in 2022). De totale kosten (excl. transactiekosten) als percentage van het belegde vermogen is in 2023 gedaald ten opzichte van 2022 en bedroeg in 2023 36 basispunten (2022: 38bps). Uit het onderzoek van Bell komt dat de 3-jaars gemiddelde vermogensbeheerkosten in lijn liggen met de peer group. Daarbij kan tevens worden opgemerkt dat de het gemiddelde rendement over de afgelopen 5 jaar hoger is dan gemiddeld in de peer group met vergelijkbare fondsen, tegen lagere kosten.

De vermogensbeheerkosten en de transactiekosten liggen in lijn met de kosten van vergelijkbare fondsen. Het bestuur van het fonds is zich bewust van het kostenniveau en vindt de huidige kosten passend bij de omvang van het fonds en de fase waarin het fonds zich bevindt.

Communicatie

“Toegenomen interesse van deelnemers in hun pensioen”

In de Netflix-serie 'Money, Explained' wordt duidelijk gemaakt waarom de meeste mensen niet op het puntje van hun stoel zitten als het over hun pensioen gaat. "Het is onaantrekkelijk om met je oudere ik bezig te zijn", zegt Debby van der Voort, Communications Manager bij Shell Pensioenbureau Nederland (SPN). "Daarbij zien veel deelnemers hun financiën als een vooruitschuifklusje." Hoe weet SNPS haar deelnemers toch bij hun pensioen te betrekken?

"Deelnemers hebben doorgaans weinig interesse in hun pensioen en vertrouwen erop dat het goed komt. Die houding willen we doorbreken met onze innovatieve communicatie", vertelt Debby. "Voor de meeste deelnemers is pensioen een ver-van-mijn-bed-show. Maar zodra je erover in gesprek raakt, merk je dat het onderwerp toch leeft en wil men er meer over weten. Voor ons is het dus telkens weer de uitdaging om een communicatief haakje te vinden, waarmee we onze deelnemers kunnen inspireren actief met hun pensioen bezig te zijn en bewuste keuzes te maken. Daar slagen we steeds beter in. Voorbeeld is het Collectief Variabel Pensioen (CVP). In 2023 maakte 84% van onze deelnemers een bewuste (voorlopige) keuze voor een vast of variabel pensioen."

Own it magazine

Uit data-analyses blijkt dat onze vrouwelijke deelnemers moeilijker te bereiken zijn met een pensioenboodschap.

Debby: "We zien dat meer dan een kwart van de vrouwelijke deelnemers nauwelijks aandacht heeft voor pensioenzaken. Hierdoor missen zij belangrijke informatie. Zeker nu het nieuwe pensioenstelsel eraan komt

moeten wij als fonds er alles aan doen om onze deelnemers te betrekken bij hun pensioen. Om dat te doorbreken hebben we het dit jaar over een heel andere boeg gegooid. We lanceerden een inspirerend magazine: Own it. Een magazine waarmee deelnemers hun financiële kennis en bewustzijn kunnen vergroten en hierdoor slimme keuzes kunnen maken voor hun toekomst. Dat viel op. Plotseling staat het onderwerp 'financial wellbeing' en het bezig zijn met de financiële situatie van je toekomstige ik bij een grotere groep deelnemers op de kaart."

Informatie wordt begrepen

De communicatieafdeling van SPN heeft in 2023 nog meer gerealiseerd.

Debby: "We hebben onderzocht in welke mate deelnemers geïnteresseerd zijn in de ontwikkeling van hun pensioen bij SNPS. Die interesse is gegroeid. E-mails uit onze communicatiecampagnes worden beter geopend en gelezen. Mensen willen echt weten wat we te zeggen hebben. Ook het waarderingscijfer voor SNPS is gestegen: een 8,9. Daar zijn we heel blij mee. Net als met de 8 die we hebben gekregen voor ons portaal. Daar kunnen deelnemers hun persoonlijke pensioenpotje zien en een risicoprofiel kiezen."

E-mailadressen en ESG

Debby vertelt verder dat er onder deelnemers is getoetst wat hun mening is over de ESG-communicatie (Environmental, Social & Governance). Hieruit blijkt dat acht op de tien deelnemers (82%) de informatie geloofwaardig en aantrekkelijk vindt.

Debby: "Een andere strategische focus is om meer e-mailadressen van onze deelnemers te verzamelen, zodat we een grotere groep makkelijker en beter kunnen

bereiken. Van onze oud-werknemers hadden we in 2020 66% van alle e-mailadressen, in 2023 zaten we op 86%."

Bewuste keuze door keuzebegeleiding

Tot slot hield in 2023 de nieuwe pensioenwet (Wtp) de gemoederen bezig.

Debby: "SNPS, werkt al volgens de principes van deze nieuwe pensioenwet. En met succes. Daarom hebben we de SNPS-pensioenregeling in een

eenvoudige infographic uitgelegd. Dat werkt. Een duidelijke tekening met korte verhelderende teksten. Ook is door ons een nieuw beleid met ambities voor onze deelnemers opgesteld ten aanzien van adequate keuzebegeleiding. Daarmee is duidelijk hoe we deelnemers gaan begeleiden bij het maken van bewuste pensioenkeuzes. Met onze zorgambitie willen wij daarin nog een stukje verder gaan dan de zorgplicht. Wij willen onze deelnemers ondersteunen bij het maken van bewuste keuzes voor hun financial wellbeing."

Over Debby van der Voort

Naast haar Public Relations-achtergrond en opleiding in Sustainable Finance, heeft Debby ervaring bij Deloitte en Mitsubishi Motors waar ze heeft meegewerkt aan de introductie van elektrische voertuigen. Sinds 2011 is ze werkzaam bij Shell en heeft bijgedragen aan diverse projecten ten aanzien van Shell Eco-marathon en Formule 1. In 2017 werd ze Communications Manager bij Shell Pensioenbureau Nederland.

Wet- en regelgeving

Veranderingen in 2023

In het bestuursverslag wordt verschillende keren gesproken over de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Na instemming door de Eerste Kamer op 30 mei 2023 is de Wtp op 1 juli 2023 in werking getreden. Sinds die tijd is ook lagere regelgeving officieel beschikbaar gekomen en hebben de toezichthouders De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) periodiek beleidsuitingen gepubliceerd voor de pensioensector.

Sociale partners binnen Shell – Shell Nederland en de Centrale Ondernemingsraad (COR) – komen de nieuwe pensioenregeling overeen. Het bestuur van SNPS is eindverantwoordelijk voor de implementatie van de besluiten die door sociale partners aan het pensioenfonds ter uitvoering worden voorgelegd. Daarbij heeft het Verantwoordingsorgaan (VO) adviesrechten. Er is dus sprake van vele 'checks & balances' om de pensioentransitie zorgvuldig te laten verlopen.

Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP)

In de Wtp is op eenduidige wijze vastgelegd hoe pensioenfondsen om moeten gaan met klachten en geschillen. Mochten deelnemers en het pensioenfonds een klacht niet kunnen oplossen op basis van de interne klachten- en geschillenregeling, dan heeft de deelnemer de mogelijkheid om het geschil voor te leggen aan GIP. GIP is door de overheid aangewezen als officiële geschilleninstantie voor pensioenfondsen. Dit is zo vastgelegd in de Wtp. Alle pensioenfondsen in Nederland zijn bij GIP aangesloten, zo ook SNPS. GIP werkt onpartijdig en onafhankelijk. De reeds bestaande Ombudsman Pensioenen is onderdeel van GIP geworden. GIP zet in op bemiddeling. Als bemiddeling niet lukt of als de deelnemer niet voor bemiddeling openstaat, wordt er

gekozen voor beslechting van het geschil. De deelnemer heeft altijd nog de mogelijkheid om het geschil aan een rechter voor te leggen. Onder Klachten- en geschillenprocedure op shellpensioen.nl vindt de SNPS-deelnemer een uitleg over de klachten- en geschillenregeling.

Implementatie Wet bedrag ineens, Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) en verlofsparen

In het verslagjaar 2023 was bij SNPS opnieuw aandacht voor de implementatie van de Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen waarover in de jaarverslagen sinds 2020 al is gerapporteerd.

De Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen geeft deelnemers van SNPS de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden op de pensioendatum maximaal 10 procent van het opgebouwde pensioenvermogen ineens op te nemen.

Het initiële wetsvoorstel is reeds in 2020 aangenomen door de Tweede Kamer. Naar aanleiding van kritiek door de Eerste Kamer over de uitvoerbaarheid van dit wetsvoorstel is een aanpassing aangebracht en als wetsvoorstel 'herziening bedrag ineens' eind juni 2022 ingediend bij de Tweede Kamer. Hiermee wordt de mogelijkheid voor latere uitbetaling van het bedrag

ineens in verband met de belasting- en premiedruk van het jaar waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt, sterk vereenvoudigd. Over deze oplossing is overleg geweest met de pensioensector en de nu voorgestelde werkwijze is beter uitvoerbaar dan wat oorspronkelijk was beoogd. Om gebruik te maken van dit keuzerecht is het belangrijk dat deelnemers goed worden geïnformeerd. Dat vergt goede informatie vanuit het pensioenfonds, maar ook voldoende tijd voor de deelnemers om een weloverwogen keuze te maken. De wetgever vindt het dan ook belangrijk dat pensioenuitvoerders bijna-gepensioneerden tijdig informeren over het keuzerecht voor het bedrag ineens. Pensioenuitvoerders hebben aan de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen aangegeven dat zij na instemming van de Tweede en Eerste Kamer zes tot negen maanden nodig hebben om de betrokken deelnemers goed te kunnen informeren en om het keuzerecht te implementeren in de administratie.

De minister heeft eind 2023 in een kamerbrief aan de Tweede Kamer aangegeven dat een goede balans gevonden moet worden tussen enerzijds het bieden van voldoende tijd voor de pensioenuitvoering vanwege de hiervoor genoemde implementatietijd en de informatieverstrekking aan deelnemers en anderzijds het voorkomen van onnodige vertraging in de introductie van het bedrag ineens. Hierdoor zal het keuzerecht bedrag ineens niet eerder dan 1 januari 2025 in werking treden, waarbij wordt opgemerkt dat de uiteindelijke datum afhankelijk zal zijn van de voortgang van het parlementaire proces.

DORA – Digital Operational Resilience Act

DORA is een Europese verordening die rechtstreeks van toepassing is op de hele Europese financiële sector, waaronder SNPS. De DORA verordening is per 17 januari 2023 in werking getreden. SNPS heeft tot 17 januari 2025 om compliant te zijn met de verordening.

DORA stelt eisen om de cyberweerbaarheid van de financiële sector verder te vergroten. Het richt zich daarbij onder meer op het ICT-risicomanagement, ICT-incidenten en het periodiek testen van digitale weerbaarheid. Maar ook de beheersing van risico's bij uitbesteding aan (kritieke) derden en de samenwerking ten aanzien van uitwisseling van informatie over cyberdreigingen valt onder DORA. Het doel is om de robuustheid te garanderen.

Voor de regels uit DORA die van toepassing zijn op pensioenfondsen, komen veel eisen nu al terug in bestaande richtlijnen. Denk hierbij aan het DNB-raamwerk voor informatiebeveiliging met daarin 58 beheersmaatregelen. DORA is breder en specifiekier dan het DNB-raamwerk. DORA hanteert een 'proportionaliteitsbeginsel'. Dit houdt in dat instellingen met een lager risicoprofiel een beperktere opzet van het risicomanagement kunnen toepassen, inclusief testen van weerbaarheid. DNB zal de sector nog informeren hoe het invulling gaat geven aan dit proportionaliteitsbeginsel voor pensioenfondsen.

MISSIE VISIE DOEL EN STRATEGIE

De missie van SNPS is onze deelnemers mogelijkheden bieden voor het realiseren van persoonlijke pensioendoelen.

Het is de visie van SNPS om in het belang van onze deelnemers de pensioenregelingen op innovatieve, transparante en competitieve wijze uit te voeren. Daarbij willen we onze deelnemers in staat stellen om geïnformeerde beslissingen te nemen over hun inkomen voor later.

SNPS draagt zorg voor de uitvoering van twee beschikbare premieregelingen van Shell voor medewerkers met Nederland als 'base country'. De bruto pensioenregeling is voor medewerkers die op of na 1 juli 2013 nieuw in dienst komen. Daarnaast kan de deelnemer pensioen opbouwen in de netto pensioenregeling van SNPS als het salaris boven het wettelijk fiscale maximum is.

Het pensioenfonds heeft als doel het uitvoeren van de SNPS-pensioenregelingen, en in verband daarmee het (laten) verstrekken van pensioenen. Voor de maandelijkse opbouw van pensioenkapitaal stelt de werkgever een premie beschikbaar. De inhoud van de pensioenregelingen wordt bepaald in het arbeidsvoorwaardenoverleg tussen werkgever en werknemers en is vervolgens door het pensioenfonds vastgelegd in de pensioenreglementen.

De strategie van SNPS valt uiteen in verschillende thema's die periodiek door het bestuur worden herijkt. Voor de periode 2023-2024 zijn zes strategische thema's gedefinieerd. Meer over de strategische thema is te vinden in het onderdeel Strategische prioriteiten op pagina 16 in dit verslag.

Strategische thema's 2023-2024

1. Transitie & Convergentie

- Pensioenakkoord voorbereiden (incl. dialoog sociale partners)
- Bevorderen convergentie SNPS/SSPF
- Optimaliseren van interne fondsprocessen

2. Deelnemersbeleving

- Behouden hoge deelnemerstevredenheid
- Vergroten van digitale capaciteit
- Verbeteren communicatie Transitie & ESG

3. Uitbestedingen

- Opleveren van project Accelerate
- Vasthouden kwaliteit APS-dienstverlening
- Robuuste 'countervailing power'
- Productieve relaties met AIM

4. Lerend Organisatiemodel

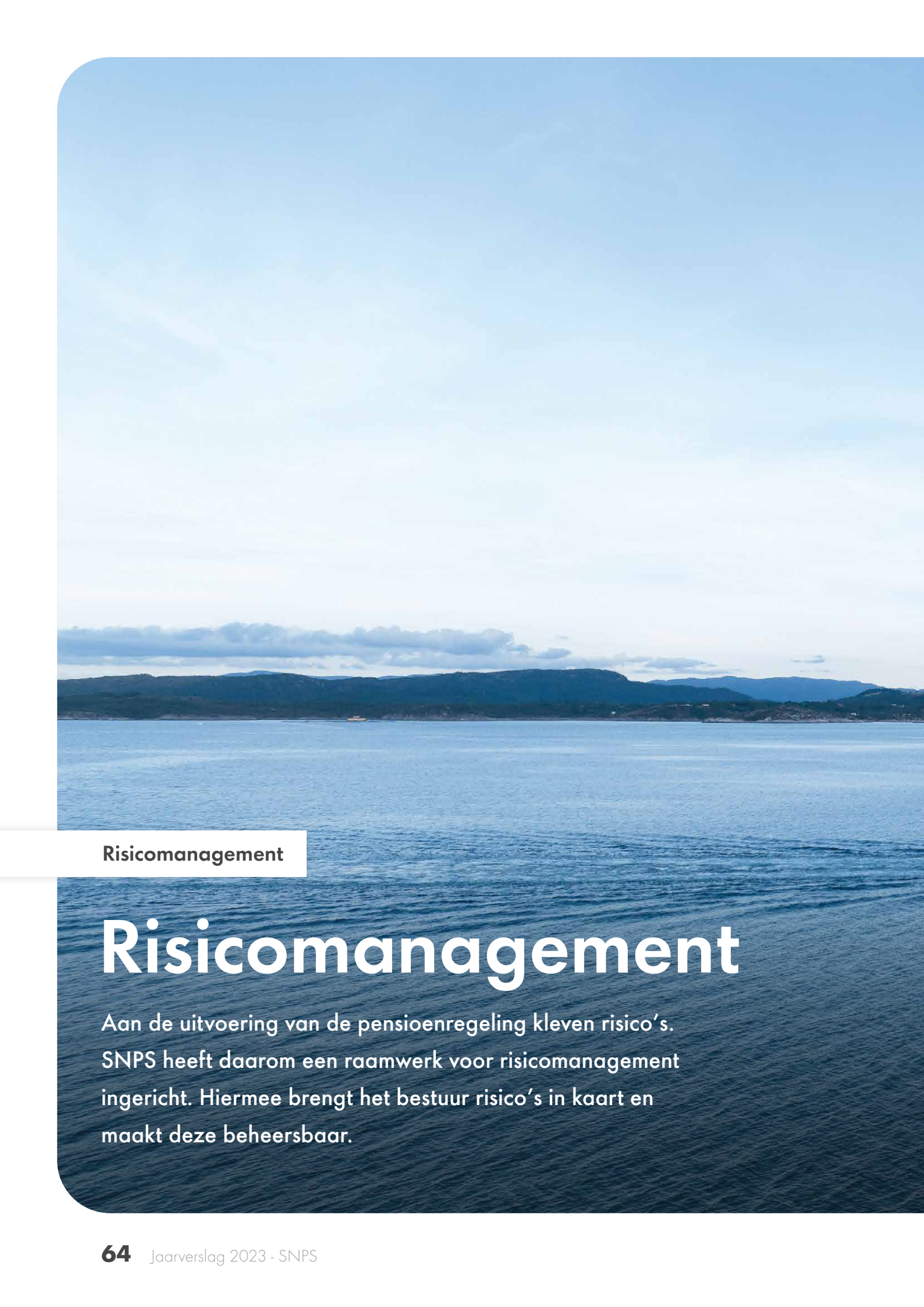
- Onderhouden kennis & ontwikkeling bestuur
- Vergroten van diversiteit in fondsorganen
- Proactief onderhouden DNB/AFM relaties

5. Informatietechnologie & data

- Herzien van IT-beleid fonds
- Vergroten interne IT-expertise
- Formuleren databeleid & beheersing
- Beheersen/mitigeren 'cyber risk'

6. ESG

- Beleid concretiseren, 'fonds-eigen verhaal'
- Onderzoek mogelijkheden 'Best in Class'-benadering
- Impact beleggen: verkennen mogelijkheden

Risicomanagement

Risicomanagement

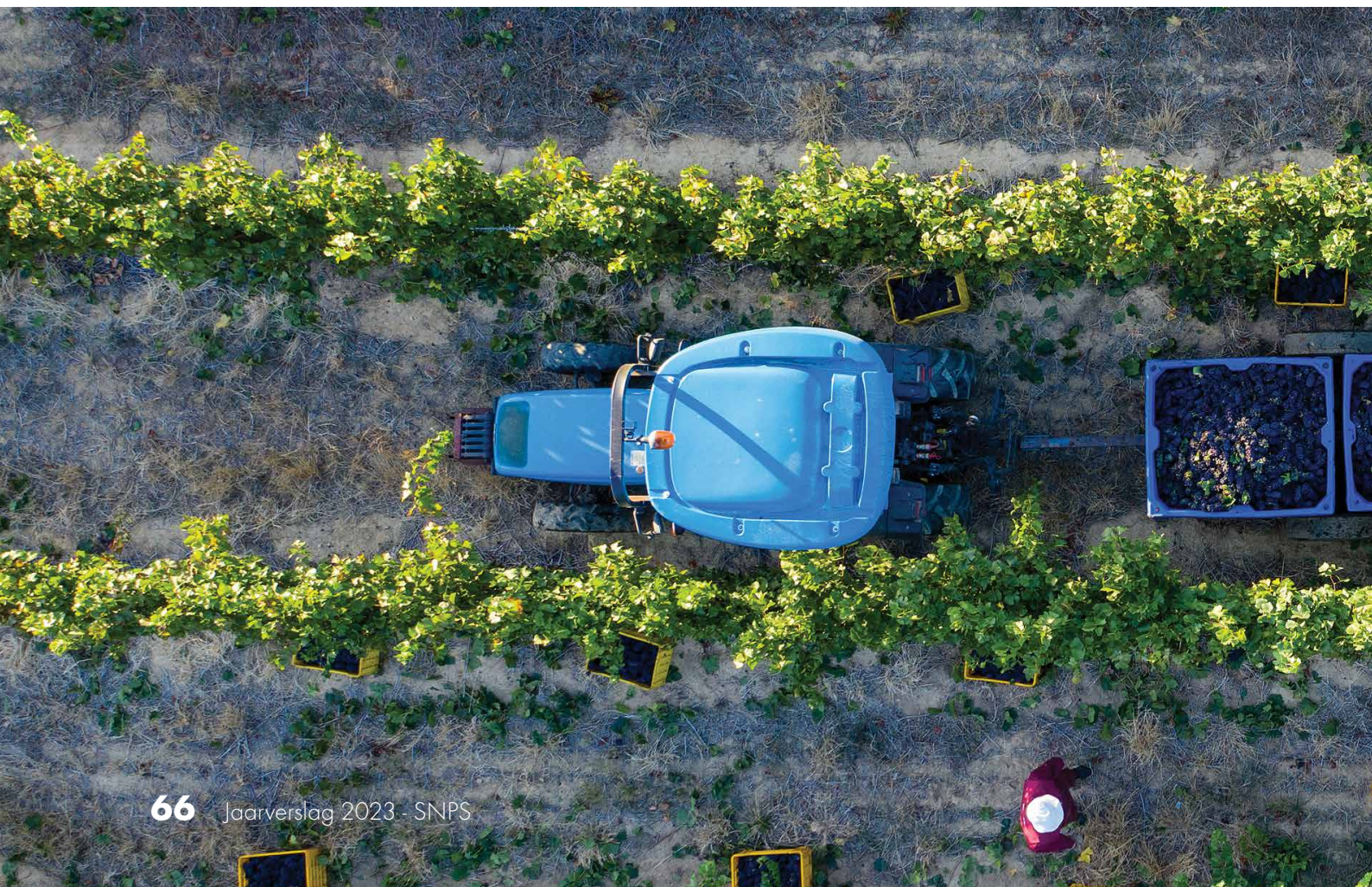
Aan de uitvoering van de pensioenregeling kleven risico's. SNPS heeft daarom een raamwerk voor risicomanagement ingericht. Hiermee brengt het bestuur risico's in kaart en maakt deze beheersbaar.

Bruto- en nettorisico

Het brutorisico is het risico dat het fonds loopt zonder de inzet van beheersmaatregelen. Door het treffen van beheersmaatregelen wordt gestreefd het brutorisico naar een acceptabel niveau terug te brengen. Dit is het nettorisico dat het fonds ondanks het nemen van alle maatregelen nog steeds loopt. Het risico van bijvoorbeeld een cyberaanval zonder enige vorm van beschermingsmaatregelen is vrij groot (brutorisico). Door het invoeren van risicobeperkende maatregelen wordt het risico verkleind (nettorisico). Elk kwartaal wordt door het bestuur gekeken of het nettorisico nog binnen de risicobereidheid past. Als dat niet het geval is, worden er aanvullende maatregelen getroffen om het risiconiveau te verkleinen.

Risicoprofiel: draagkracht en bereidheid

In het risicomanagementraamwerk wordt rekening gehouden met de langetermijndoelen van het fonds en de interne en externe omgeving. De risicodraagkracht van SNPS wordt mede bepaald door de risicobereidheid van de deelnemers. Bij het bepalen van de eigen risicobereidheid heeft het bestuur de doelstellingen van SNPS als uitgangspunt genomen. Daarbij maakt het bestuur onderscheid tussen de financiële en niet-financiële risico's van het fonds. Zo vallen risico's die een directe impact hebben op de omvang van de bezittingen, maar ook op de verplichtingen en resultaten van het

pensioenfonds, onder de financiële risico's. Andere risico's – op het gebied van: strategie, bestuur, organisatie, reputatie en integriteits – vallen onder niet-financiële risico's.

Hoe effectief zijn de maatregelen?

Elk kwartaal bepaalt het bestuur of het nettorisico (het risico dat overblijft na de genomen risicobeperkende maatregelen) nog valt binnen de risicobereidheid van het bestuur. Daarbij wordt ook gekeken naar hoe effectief de beheersmaatregelen zijn. Verder spelen de beleggingsovertuigingen van SNPS een belangrijke rol bij het vaststellen van de risicobereidheid bij de financiële risico's.

Risicobereidheid

De risicobereidheid ('risk appetite') is de hoeveelheid risico die SNPS bereid is te nemen bij het realiseren van haar missie en visie. De wijze waarop met het risico wordt omgegaan moet in lijn zijn met de mate van de risicobereidheid. Bijvoorbeeld, als de risicobereidheid laag is, dan mag de gekozen invulling niet te veel restrisico's met zich meebrengen waardoor ze boven de bereidheid uitstijgt.

Risicocategorie	Omschrijving	Toelichting
Financiële risico's	Risico's die het fonds loopt ten aanzien van haar bezittingen en verplichtingen	Financiële risico's worden afgewogen tegen het verwachte rendement. Bepaalde risico's worden bewust genomen om optimaal verwacht rendement te kunnen genereren, waar andere risico's juist worden gemitigeerd als dit rendement niet wordt verwacht. Mede door spreiding van investeringen en een bewuste afweging tussen het wel of juist niet afdekken van bepaalde posities wordt beoogd een optimaal resultaat te genereren. De risicobereidheid ten aanzien van financiële risico's is gemiddeld tot hoog*.
Niet-financiële risico's	Risico's die het fonds loopt op het vlak van haar operationele en bestuurlijke activiteiten	Niet-financiële risico's zijn gerelateerd aan operationele en bestuurlijke activiteiten binnen het fonds en bij de uitbestedingspartners. In de uitvoering wordt getracht de risico's zoveel mogelijk te mitigeren tegen aanvaardbare kosten. De risicobereidheid ten aanzien van niet-financiële risico's is laag tot gemiddeld*.
Integriteitsrisico's	Risico's die afbreuk doen aan geschreven en ongeschreven regels van integere bedrijfsvoering	Het fonds accepteert geen risico's met betrekking tot het bewust of onbewust bijdragen aan een niet-integere bedrijfshuishouding. Het fonds en haar uitbestedingspartners dienen te voldoen aan wet- en regelgeving maar ook aan ongeschreven regels t.a.v. de integere bedrijfsvoering. Deze kunnen door de tijd veranderen en ontwikkelingen worden nauwlettend gemonitord. De risicobereidheid ten aanzien van integriteitsrisico's is laag*. Het fonds beoogt deze risico's zo veel als mogelijk te mitigeren.

*

- Laag: Het fonds accepteert een gering of zeer beperkt risico of mitigeert het bestaande risico tot dat niveau.
- Gemiddeld: Het fonds kiest ervoor om (beperkt) risico te lopen ook na mitigerende maatregelen.
- Hoog: Het fonds accepteert een groot deel van het risico hetgeen gevolgen kan hebben, maar beheerst de mogelijkheid van een negatieve uitkomst.

Risicomanagementsysteem

Het risicomanagementsysteem heeft een eerste, tweede en derde lijn.

Eerste lijn

De verantwoordelijkheid voor risicobeheersing is aan diegene die primair verantwoordelijk is voor het betreffende proces. Dit is de eerste lijn van het risicomanagement van het fonds.

Tweede lijn

Als tweede lijn heeft SNPS een proces voor risicobeheersing ingericht. De afdeling Finance van Shell Pensioenbureau Nederland (SPN) monitort onafhankelijk of de door de eerste lijn uit te voeren controles gedegen zijn uitgevoerd en/of de beheersmaatregelen effectief zijn. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de zogenoemde Risk & Control Self Assessment (RCSA) cyclus. In de RCSA wordt bepaald hoe groot de kans is dat een bedreiging zich voordoet en wat de mogelijke impact is mocht de bedreiging zich manifesteren. Tevens wordt de opzet, inrichting en werking van de RCSA periodiek geëvalueerd en wordt hierover gerapporteerd aan het bestuur. Het bestuur keurt wijzigingen in het risicomanagementraamwerk goed.

Tenminste eens in de drie keer per jaar vindt een eigen risicobeoordeling (ERB) plaats, waarbij het totale risicomanagementsysteem in opzet en werking wordt geëvalueerd. Hiervan wordt verslag gedaan door het bestuur en aan De Nederlandsche Bank (DNB) gerapporteerd. De ERB geeft inzicht in de effectiviteit van het risicobeheer inclusief beheersmaatregelen en is belangrijk bij het nemen van strategische beslissingen. De meest recente ERB

is in het najaar van 2023 afgerond. Het bestuur concludeert daarin dat het risicobeheer van het fonds op een doelmatige en effectieve wijze plaatsvindt en goed functioneert.

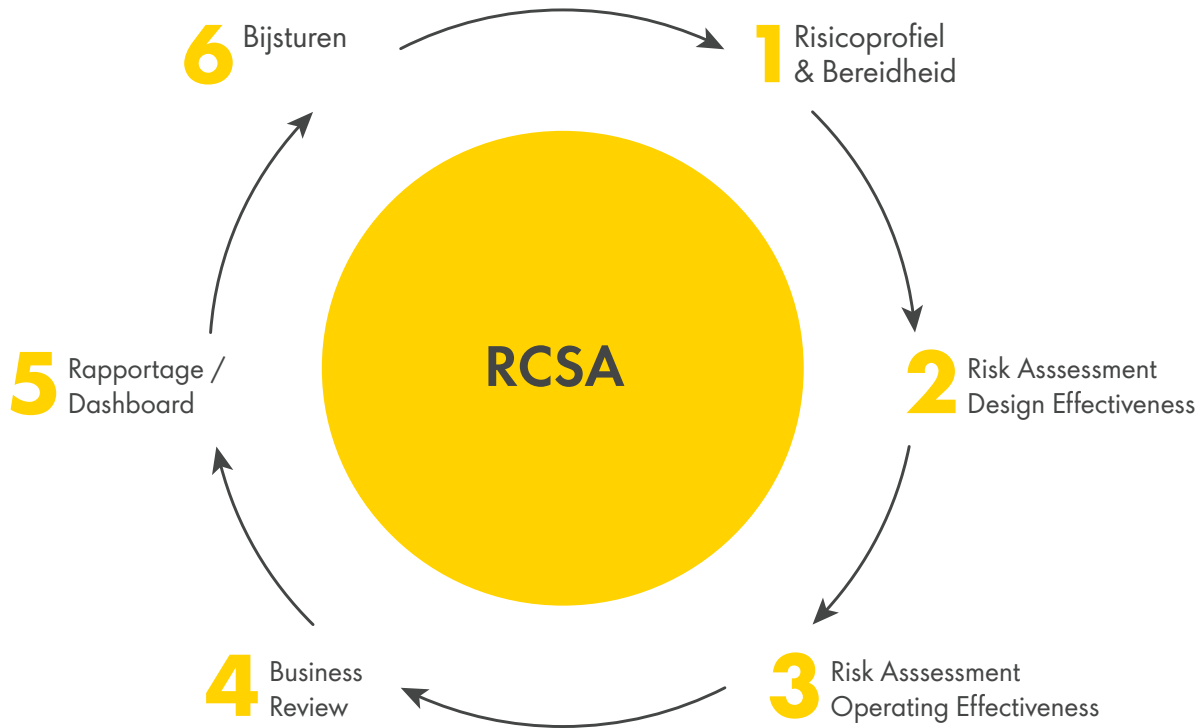
Er is door SNPS een 'Sleutelfunctiehouder Risicobeheer' benoemd. De Sleutelfunctiehouder Risicobeheer monitort en beoordeelt het risicobeheersysteem en rapporteert hierover aan het bestuur en het Verantwoordingsorgaan (VO). De Finance Manager van SPN is vervuller van de sleutelfunctie risicobeheer en ondersteunt de Sleutelfunctiehouder bij het toezicht op de werking van het risicomanagementproces. Het bestuur is onderdeel van het risicobeheersingsproces. In die hoedanigheid stelt het de uitkomsten vast van inhoudelijke wijzigingen, risicoclassificatie en -acceptatie.

Derde lijn

De derde lijn wordt door de interne auditfunctie gevormd. Deze voert periodieke audits uit bij SNPS en SPN. Door het bestuur is een Sleutelfunctiehouder Internal Audit benoemd die erop toeziet dat het proces van audit en assurance goed wordt gemanaged en brengt hierover verslag uit aan het bestuur.

Het SNPS-controleraamwerk bouwt mede op de controles van de uitvoeringsorganisaties: Shell Pensioenbureau Nederland (SPN), Achmea Pensioenservices (APS) en Achmea Investment Management (AIM). Elk van deze organisaties heeft het 'three lines model' ingericht om de risico's voor de eigen organisatie te kunnen beheersen.

Risicomanagementproces

In bovenstaand schema wordt het risicomanagementproces van SNPS op hoofdlijnen weergegeven.

Het risicomanagementproces staat niet stil

Ieder jaar evalueert het bestuur het risicomanagementtraamwerk. In 2023 zijn meerdere aanpassingen gedaan om het risicomanagement verder aan te scherpen en aan te passen aan de veranderende omstandigheden. Voor zowel de implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) als de IT-transitie binnen APS (naar een nieuw pensioenadministratiesysteem) is een adequate projectstructuur opgezet. In 2023 is hiertoe voor beide projecten een afzonderlijke project risico-matrix opgesteld, waarbij de risico's en

de voortgang van beide projecten doorlopend wordt gemonitord en besproken.

Verder zijn er diverse updates gemaakt ten aanzien van afzonderlijke (financiële) risico's (onder andere met betrekking tot klimaatrisico's) en zijn de risicomanagementprocessen verder geoptimaliseerd. Het risico van uitbesteding van werkzaamheden (de belangrijkste operationele processen zijn bij SNPS uitbesteed: bestuursondersteuning, beleggingen en pensioenadministratie) worden nauwgezet gemonitord. Prestaties van leveranciers, afgezet tegen de afgesproken servicelevels, worden regelmatig besproken. Dit als onderdeel van het uitbestedingsbeleid van

SNPS en het daaraan gekoppelde uitbestedings- en het prestatierisico van de uitbestedingspartijen. Er is een langlopende relatie met deze leveranciers. De continuïteit van de dienstverlening is daarmee adequaat geborgd.

Financiële en niet-financiële risico's

SNPS heeft tientallen financiële en niet-financiële risico's. Dit zijn de belangrijkste:

Financiële risico's:

Het belangrijkste financiële risico voor de deelnemers van SNPS is het beleggingsrisico.

Beleggingsrisico

De pensioenpremies worden door SNPS individueel belegd voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer en de gepensioneerden. Het belangrijkste risico voor de deelnemer is het beleggingsrisico. Dit is het risico van tijdelijk of definitief verlies van waarde voor de deelnemer als gevolg van realisatie van de risico's die inherent zijn aan het beleggen (zoals bijvoorbeeld het marktrisico en het renterisico). Dat wil zeggen dat rendement de beloning is voor het nemen van risico. Risico's zijn binnen het beleggingsbeleid dus onvermijdelijk, maar moeten zorgvuldig worden genomen. Dit is één van de beleggingsovertuigingen van het fonds. Een belangrijke beheersmaatregel voor het beleggingsrisico is het beleggen volgens een Life Cycle-profiel, waarbij op jongere leeftijd meer risico kan worden genomen en op latere leeftijd meer stabiliteit wordt nagestreefd. Een adequate beheersing van de Life

Cycle-structuur is hierbij van groot belang. Deze beheersing wordt vertaald in de Life Cycle-portefeuilles. Ingrijpende aanpassingen van de Life Cycle-portefeuilles worden alleen gedaan op basis van een Asset Liability Management (ALM) studie. Voorafgaand aan een dergelijke studie stelt het bestuur de risicobereidheid vast. Binnen deze risicobereidheid wordt door het bestuur gestreefd naar een zo hoog mogelijk verwachte pensioenuitkomst tegen zo laag mogelijke kosten.

Daarnaast wordt het beleggingsrisico indien nodig bijgesteld, want:

- Hoe langer de horizon, des te groter het herstellend vermogen.
- Deelnemers moeten worden beschermd tegen een significant verlies in verwacht inkomen, relatief kort voor de pensioenrichtleeftijd.
- Met behulp van het Collectief Variabel Pensioen (CVP) wordt de deelnemer in staat gesteld om na de pensioendatum door te beleggen. Doorbeleggen na de pensioendatum maakt het mogelijk om de pensioenuitkering op termijn gedeeltelijk te kunnen beschermen voor inflatie.

De Life Cycle-portefeuilles en de twee administratieve CVP-portefeuilles worden gespreid over bijvoorbeeld meerdere beleggingscategorieën (landen, sectoren en bedrijven) om het marktrisico te verminderen.

Een aantal van de financiële risico's worden nader omschreven in de toelichting bij de jaarrekening vanaf pagina 115.

Belangrijkste niet-financiële risico's **Omgevingsrisico**

Het omgevingsrisico laat zich het best definiëren als ontwikkelingen in de omgeving die conflicteren met de belangen van, of verstreckende gevolgen hebben voor, het pensioenfonds. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de invloed van ontwikkelingen in de financiële positie van de werkgever (leidend tot meesleepgevaar), het ontbreken van evenwichtige belangenafweging als gevolg van dominantie van de werkgever of dominantie van de door de werkgever benoemde bestuurders en de invloed van de werkgever op het beleid van het pensioenfonds.

Regulatory change risico

Het risico op wijzigingen in wet- en regelgeving (regulatory change risico) gaat om de mogelijk nadelige gevolgen voor het fonds van steeds meer, sneller en elkaar overlappende en veranderende wet- en regelgeving. Dit kan leiden tot andere waarderingen, andere en/of meer compliance

verplichtingen en zelfs een direct gevolg hebben voor de toekomst van het fonds. Denk bijvoorbeeld aan de Wtp. Ontwikkelingen worden onder supervisie van het bestuur proactief gemonitord zodat de impact tijdig bepaald kan worden. Waar mogelijk wordt onder regie van het bestuur deelgenomen aan het besluitvormingsproces. Dit gebeurt door participatie in overlegstructuren en actieve betrokkenheid in en via branche- en maatschappelijke organisaties. Het Wtp-risico wordt door het fonds doorlopend gemonitord. Hiertoe is er binnen het fonds een projectteam opgezet (inclusief een project risico-matrix) voor het tijdig en adequaat adresseren van de gevolgen van de Wtp en de implementatie ervan.

Uitbestedingsrisico en prestatie management

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, integriteit en kwaliteit van de externe dienstverleners onvoldoende gewaarborgd is. In de uitvoering van kernactiviteiten staan continuïteit,

vertrouwelijkheid en een goede kwaliteit van dienstverlening voorop. De belangen van deelnemers en overige belanghebbenden mogen geen gevaar lopen door deze uitbestedingen. Het uitbestedingsrisico wordt verkleind door: een solide uitbestedingsbeleid, uitbestedingscontracten en contractmanagement. Periodiek wordt onafhankelijke 'assurance' verkregen. Voor de belangrijkste uitbestedingspartners (APS, AIM en SPN) is het prestatierisico opgenomen in de risicomatrix. Als onderdeel van het prestatie management zijn risico mitigerende maatregelen geïdentificeerd om te kunnen beoordelen of de uitbestedingspartner haar taken naar tevredenheid uitvoert. Specifieke aandacht is er voor het risico dat de vervanging van het huidige pensioenadministratiesysteem door APS niet tijdig beschikbaar komt of niet voldoet aan de vereisten van het fonds. De IT-transitie is een belangrijk onderdeel binnen de Wtp projectorganisatie die is gecreëerd binnen het fonds om de voortgang en inhoud van het project te monitoren en waar nodig te beïnvloeden. In opdracht van het fonds wordt er additionele quality assurance verkregen via een derde partij. Deze derde partij is ingehuurd voor het verrichten van quality assurance onderzoek op het proces zoals uitgevoerd door APS, met als doel nog meer inzicht te verschaffen in de haalbaarheid (kwaliteit en prestatie) van de transitie naar Wtp.

IT-risico

Het IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen, IT-infrastructuur en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd zijn. Een belangrijk deel van de kritische IT-systemen ligt bij derde

partijen, waardoor het IT-risico in belangrijke mate een uitbestedingsrisico is. Het cyberrisico is bij het fonds onderdeel van het IT-risico. Gezien de toename van cybercrime en het belang van cybersecurity is bij SNPS en de uitbestedingspartijen extra aandacht op een tijdige en adequate beheersing van dit risico.

In 2022 is al een gedetailleerde risicoanalyse uitgevoerd aan de hand van de 'good practice informatiebeveiliging' van DNB, waarvan de acties in 2023 zijn opgevolgd. Daarnaast is er in 2023 door het bestuur nieuw beleid op IT en datakwaliteit vastgesteld. Daarmee is er in 2023 door het bestuur veel aandacht besteed aan IT en datakwaliteit en deze acties zorgen ervoor dat de beheersing van het IT-risico nog verder is verbeterd.

ESG-risico's

Er is een breed scala aan risico's gerelateerd aan ESG, zowel financieel als niet-financieel. Zo is er het financiële risico dat de portefeuille in waarde daalt door posities die blootgesteld zijn aan ESG-risicofactoren. Maar bijvoorbeeld ook het risico dat maatschappelijk of door de deelnemers gewenste overwegingen onvoldoende worden meegenomen en zo de reputatie beïnvloeden. Om goed invulling te kunnen geven aan ESG heeft het fonds onderzoek gedaan naar de ESG-voorkeuren van haar deelnemers. Deze voorkeuren zijn meegenomen in het door het bestuur vastgestelde ESG-beleid. Het fonds informeert haar deelnemers onder andere in het jaarverslag over het beleid en de invulling daarvan. Minimaal jaarlijks wordt er een 'Sustainability Risk Assessment' uitgevoerd waarbij de materiële risico's worden

geïdentificeerd en opgevolgd. Ook bij bestuursvoorstellen en de selectie van beleggingen en vermogensbeheerders wordt rekening gehouden met het ESG-beleid van het fonds. Hierover wordt gerapporteerd en verantwoording afgelegd en, indien nodig, het beleid bijgestuurd.

Integriteitsrisico

Dit is het risico dat de reputatie van het fonds wordt beïnvloed als gevolg van niet-integere, onethische gedragingen van: de organisatie, medewerkers, (mede-)beleidsbepalers, leidinggevenden of dienstverleners. SNPS voert een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. Er zijn negen specifieke integriteitsrisico's met bijbehorende beheersmaatregelen omschreven (waaronder het risico

op fraude). Deze risico's worden operationeel getoetst, waaronder ook de voorwaarden die in het uitbestedingsbeleid zijn geformuleerd. Het beleid van het fonds is erop gericht om integriteitsrisico's te beheersen op het niveau van de risicobereidheid zoals door het bestuur is bepaald. Als mitigatie voor deze negen risico's worden onder andere de volgende maatregelen getroffen: een gedragscode die betrokkenen binnen SNPS ondertekenen, benoeming van een Compliance Officer die periodiek afstemming heeft met interne en externe partijen en jaarlijks aan het bestuur rapporteert, openheid over nevenfuncties in het jaarverslag, het ESG-beleid, de periodieke ERB en de jaarlijkse review en update van de SIRA.

A photograph of two men in business suits walking down a grand, ornate staircase. The man on the left is wearing a blue suit and is smiling, with his hand on the wooden handrail. The man on the right is wearing a dark grey suit and is also smiling. The staircase has a decorative wrought-iron railing and large windows in the background.

Uitbesteding

“We gaan vaker samen optrekken”

In nauwe samenwerking met verschillende uitbestedingspartners bereidt SNPS zich voor op de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Wtp-transitiemanager Johan Mieloo en interim Pension Plan Manager Hein Bleeksma leggen uit waarom samenwerking zo belangrijk is en hoe het nog beter kan.

“Operationele pensioenuitvoering is geen kernactiviteit van Shell Pensioen”, zegt Johan. “Daarom hebben we het beheer van SNPS vanaf de start in 2013 uit handen gegeven aan Achmea Pensioenservices (APS). APS regelt de volledige administratie en uitbetaling van de pensioenen en beantwoordt namens het pensioenfonds vragen en klachten van deelnemers.” Daarnaast zijn er nog twee belangrijke partijen aan wie SNPS werkzaamheden heeft uitbesteed.

Hein: “SPN, het bestuursbureau van de twee pensioenfonds van Shell in Nederland, ondersteunt het bestuur en neemt het communicatiebeleid voor zijn rekening. SPN adviseert ook over het pensioen- en beleggingsbeleid van SNPS.”

Johan: “De derde uitbestedingspartij is Achmea Investment Management (AIM) die het vermogen van ons pensioenfonds beheert.”

Wtp-proof

2023 stond uiteraard in het teken van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Hein: “Hierover hebben we nauw contact met onze uitbestedingspartners. Zo hebben we met APS een gezamenlijke governance-structuur opgesteld. Daarin staat wie tijdens de Wtp-transitie voor wat verantwoordelijk is.”

Johan: “Tevens werken we echt samen in de transitie naar het nieuwe stelsel en stellen we gezamenlijk migratieplannen op.” Maar eigenlijk is van een transitie voor SNPS niet of nauwelijks sprake.

Hein: “Als fonds werken we al volgens de principes en uitgangspunten van de

nieuwe wet. Sterker nog, SNPS heeft als voorbeeld gediend voor één van de twee contractvormen die de Wtp voorschrijft. We zijn dan ook al grotendeels Wtp-proof, maar doorlopen in de transitieperiode wel dezelfde stappen als alle andere fondsen.”

Nieuwe manier van samenwerken

Ook op andere vlakken is er in 2023 intensief contact geweest met de uitbestedingspartners.

Johan: “APS is bezig met het ontwikkelen van een nieuw IT-platform AllVida dat klaar moet zijn voordat wijzigingen in de pensioenregeling worden doorgevoerd. Daarmee moet het platform voldoen aan de eisen van de Wtp. Daarover hebben we uiteraard veel contact met APS.”

Maar het contact tussen SNPS en APS gaat verder dan dat en krijgt wat beide heren betreft een geheel nieuwe vorm.

Hein: “We willen minder uitbesteden in de strikte zin van het woord en meer samenwerken en samen ontwikkelen.”

Samen als één projectteam

De reden hiervoor is dat de uitdagingen voor pensioenfonds steeds omvangrijker en complexer worden.

Johan: “Daardoor moet je zo nauw mogelijk samenwerken en er niet van uitgaan dat een andere partij precies doet wat nodig is. Dat is in het complexe speelveld waarin SNPS zich bevindt niet reëel. Daarvoor moeten we veel meer zij aan zij werken.”

Hein: “We moeten samen gaan optrekken en de krachten en kennis bundelen. Opereren als één projectteam dus.”

Gezamenlijke tijdlijn

APS opereert ook bij voorkeur als één team.

Johan: "APS staat open voor een nieuwe manier van samenwerken. We zijn dan ook al van start gegaan met het opstellen van een gezamenlijke tijdlijn voor de komende drie jaar waarin staat wie wanneer wat moet opleveren. Ook hebben we de werkstromen, ofwel projecten, in kaart gebracht. We hebben daarbij overigens afgesproken dat we, waar mogelijk en gewenst, flexibel zullen omgaan met de afspraken. Hierdoor

kunnen we tijdig bijsturen wanneer dat nodig is."

Hein: "Ook is afgesproken transparant te zijn en elkaar niet meteen af te rekenen op inconsistenties. Dat komt een open en eerlijke samenwerking waarin we samen streven naar het behalen van dezelfde doelen ten goede. De afspraken zijn gemaakt en de plannen zijn helder."

Johan: "We hebben er alle vertrouwen in dat we met elkaar de toekomst aankunnen."

Over Johan Mieloo

Johan werkt sinds 2006 in verschillende financiële rollen in Nederland en het buitenland voor Shell. Momenteel is hij werkzaam als Manager Change Systems en Pensions bij Shell Pensioenbureau Nederland. Voordat Johan bij Shell startte was hij Audit- & Riskmanager bij Deloitte en TNT.

Over Hein Bleeksma

Hein heeft meer dan 25 jaar ervaring in de pensioen- en verzekeringswereld, in verschillende rollen in binnen- en buitenland. Sinds mei 2023 is hij interim Pension Plan Manager bij Shell Pensioenbureau Nederland.

Bestuursmodel

Hoe wordt SNPS bestuurd en opvallende zaken uit 2023

Eerst de feiten op een rij. SNPS heeft een bestuur met uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden. Het niet-uitvoerende deel van het bestuur bestaat uit vijf leden. Hierin hebben zitting: een onafhankelijk voorzitter, twee werkgeversvertegenwoordigers en twee werknemersvertegenwoordigers. Het uitvoerend deel van het bestuur bestaat uit drie beroepsbestuurders. Deze zijn in dienst van Shell Pensioenbureau Nederland (SPN). Pensioengerechtigden hebben statutair nog geen plek in het bestuur, aangezien nog geen 10% van de deelnemers bij SNPS gepensioneerd is. De samenstelling van het bestuur is te vinden in bijlage 3.

‘Omgekeerd gemengd model’

Het bestuursmodel van SNPS wordt ook wel een ‘one-tier board’ genoemd. Dit is het zogeheten ‘omgekeerd gemengd model’ uit de Pensioenwet. Het bestuur bepaalt het beleid. De niet-uitvoerende bestuursleden houden toezicht op de uitvoerende bestuurders. De uitvoerende bestuurders houden zich bezig met de dagelijkse (operationele) leiding van het pensioenfonds en de beleidsvoorbereiding. SNPS heeft een onafhankelijk voorzitter.

Veilig pensioen

SNPS heeft van De Nederlandsche Bank vrijstelling verkregen voor de instelling van een auditcommissie. SNPS heeft aangetoond dat de niet-uitvoerende bestuursleden voldoende kennis en ervaring hebben op het gebied van risicobeheer, beleggingsbeleid, uitbesteding en financiële informatievoorziening.

Er wordt daardoor bij SNPS extra veel belang gehecht aan aandacht

voor de beleidsterreinen: risicobeheer, beleggingsbeleid, uitbesteding en financiële informatievoorziening. Naast uiteraard alle overige beleidsterreinen.

Verantwoordingsorgaan

Het pensioenfonds heeft ook een Verantwoordingsorgaan (VO). Het VO geeft jaarlijks achteraf een oordeel over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en beleidskeuzes voor de toekomst. Daarnaast heeft het VO enkele specifieke adviesrechten. Het VO heeft zes leden. Twee daarvan zijn vertegenwoordigers van de werkgever en vier vertegenwoordigen werknemers die deelnemen in één of beide pensioenregelingen van SNPS (bruto en/of netto). Omdat nog geen 10% van de deelnemers bij SNPS gepensioneerd is, zijn er statutair nog geen pensioengerechtigden lid van het VO.

Werkwijze van het bestuur

De werkwijze van het bestuur is vastgelegd in het interne bestuursprotocol. Hierin staan de uitgangspunten en afspraken die het bestuur heeft gemaakt. In het bestuursprotocol van SNPS staan de rollen en taken van het bestuur beschreven, alsmede de beoogde samenwerking en communicatie. De niet-uitvoerende bestuurders hebben hun visie inzake het vormgeven van het intern toezicht in een toezichtvisie met bijbehorend normenkader vastgelegd. Het bestuur heeft in 2023 vijf keer vergaderd, waarbij één vergadering volledig in het teken stond van de vaststelling van het jaarverslag 2022. In de andere bestuursvergaderingen heeft het bestuur diverse onderwerpen behandeld. In het bestuur zijn de communicatielijnen kort.

“Naast de onboarding van een nieuw bestuurslid, heeft de nadruk gelegen op ‘learning-by-doing’”

Evaluatie eigen functioneren van het bestuur

Conform de Code Pensioenfondsen voert het bestuur een jaarlijkse zelfevaluatie uit. In november 2023 heeft het bestuur een collectieve interne zelfevaluatie uitgevoerd. Eenmaal per drie jaar betreft het bestuur een onafhankelijke derde partij bij de collectieve zelfevaluatie. Die vond plaats in december 2022.

Daarnaast voert de voorzitter jaarlijks individuele evaluatiegesprekken met bestuursleden over hun functioneren binnen het bestuur.

In dat kader heeft de voorzitter ook gesproken met de Dean van de SPN Academy die verantwoordelijk is voor opleidingen. Op basis van deze gesprekken wordt bij elk bestuurslid een individueel opleidingsplan opgesteld, jaarlijks geactualiseerd en vastgelegd in de persoonlijke portaalomgeving van het bestuurslid.

Kennis up-to-date

Naast de onboarding van een nieuw bestuurslid, heeft de nadruk van de SPN Academy in 2023 gelegen op ‘learning-by-doing’. Voorbeelden hierbij zijn de actieve betrokkenheid van bestuurders bij projecten van SNPS zoals de Wet toekomst pensioenen, het ESG-Forum, de start van het onderzoek naar de Life Cycle-optimalisatie en

uitbestedingsrelatie met Achmea Pensioenservices (APS) en Achmea Investment Management (AIM).

De activiteiten rondom geschiktheidsbevordering liggen in de lijn van de ‘70-20-10’-leerfilosofie binnen Shell. Die stelt dat 70% van de leereffectiviteit afkomstig is van professionele ervaringen uit het vak, 20% van leren van anderen (training-on-the-job) en 10% van formele trainingen. De sterke focus op ‘leren door doen en van elkaar’ vraagt om een professionele houding en specifieke competenties. Vanuit de SPN Academy wordt toegezien op de voortgang van de afspraken tussen voorzitter en individuele bestuursleden over de invulling van de professionele ervaringen, de ‘training-on-the-job’ en de te volgen opleiding(en). Belangrijk onderdeel hierbij is hoe ieder individueel bestuurslid als focal point een voortrekkersrol in het bestuur vervult op een bepaald beleidsterrein.

Er worden capita selecta-avonden georganiseerd, waarbij bestuurders tezamen met externe deskundigen dieper op een actueel onderwerp ingaan. In de capita selecta-avond van juni 2023 was het thema keuzebegeleiding: hoe communiceer je over onzekerheden. Hierbij is met een externe deskundige gesproken over ervaringen met keuzebegeleiding bij DC-regelingen.

Naleving Code Pensioenfondsen

Het bestuur van SNPS is verplicht om de Code Pensioenfondsen na te leven. De Code Pensioenfondsen bevat normen voor een goed pensioenfondsbestuur en een transparant besturingsmodel. De waarde van de code zit in de dialoog en een afgewogen besluitvorming. Er is ruimte om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt en wordt uitgelegd. Bepalend voor de werking van de code zijn de intenties die eruit spreken en hoe pensioenfondsen hiermee omgaan. SNPS heeft alle normen van de Code Pensioenfondsen over het gehele verslagjaar nageleefd. Per 1 januari 2024 treedt de herziene Code Pensioenfondsen in werking. In het jaarverslag 2024 wordt gerapporteerd volgens de herziene Code Pensioenfondsen.

Diversiteit

Vergroten van diversiteit is een belangrijk speerpunt binnen de Shell pensioenfondsen. Niet alleen zorgt een divers bestuur voor betere besluitvorming, ook past het bij de waarden die Shell uitdraagt. Daarom streeft SNPS naar een bestuur en VO die een afspiegeling vormen van het actuele deelnemersbestand. SNPS ziet verbreding van diversiteit als een permanent proces dat gericht is op het recht doen aan de verscheidenheid van mensen. De visie van SNPS is dat diversiteit creativiteit, betere besluitvorming en vernieuwing stimuleert. Het diversiteitsbeleid van SNPS sluit aan bij het zogenoemde Diversity, Equity and Inclusion (DE&I) beleid van de Shell Groep.

Bij de samenstelling en de opvolging van het bestuur en het VO van SNPS wordt naast de vereiste deskundigheid, competenties en professioneel gedrag,

rekening gehouden met diversiteit zoals beschreven in het diversiteitsbeleid van SNPS en de Code Pensioenfondsen. Bij nieuwe benoemingen wordt onder andere rekening gehouden met: opleiding, ervaring, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Deze vereisten zijn opgenomen in de profielschetsen van de verschillende posities die bij het fonds spelen.

Per ultimo 2023 zijn drie van de acht bestuursleden van SNPS vrouw. Twee niet-uitvoerende bestuursleden zijn jonger dan 40 jaar. De bestuursleden in actieve dienst bij Shell werken bij verschillende organisatieonderdelen van de onderneming.

Het Verantwoordingsorgaan van SNPS bestaat uit zes leden waarvan twee vrouwelijke leden, waaronder de voorzitter van het Verantwoordingsorgaan. Drie leden zijn jonger dan 40 jaar. De ervaring en achtergrond binnen en buiten Shell van de leden van het Verantwoordingsorgaan is zeer divers.

Naar de mening van het bestuur is wat betreft leeftijd, sociaal-culturele achtergrond en gender binnen het bestuur en Verantwoordingsorgaan momenteel een goede mate van diversiteit bereikt. Het bestuur realiseert zich daarbij wel dat de geformuleerde diversiteitseisen met name binnen het bestuur de komende jaren aandacht blijft houden. Verder streeft het bestuur ernaar dat uiteindelijk het merendeel van de leden van het bestuur en het Verantwoordingsorgaan deelnemen in minimaal de bruto regeling van SNPS. Hier wordt aandacht aan besteed bij de successieplanning.

Om diversiteit te kunnen behouden en verder te vergroten vindt het SNPS bestuur het belangrijk dat tijdig geschikte kandidaten worden geïdentificeerd. Ter ondersteuning hiervan is in 2022 gestart met het Talentontwikkeling Pensioenfondsen Shell (TOPS) programma. De voordragende partijen hebben de mogelijkheid binnen het TOPS-programma om mensen kennis te laten maken met de verschillende facetten van pensioenregelingen. Dit draagt bij aan het vergroten van het aantal potentiële kandidaten voor de organen van de Shell pensioenfondsen en het bekend maken van het onderwerp pensioen. Alle voordragende partijen zijn enthousiast over het TOPS-programma en ondersteunen dit streven. Het bestuur is van mening dat de diversiteitsnormen uit het diversiteitsbeleid de komende jaren een blijvend punt van aandacht moet zijn en zet zich hier actief voor in.

De SNPS-gedragscode

De SNPS-gedragscode geldt voor de leden van het bestuur en het VO van het fonds. Ook externe sleutelfunctiehouders en medewerkers van SPN allen onder de SNPS-gedragscode. De gedragscode heeft tot doel om alle activiteiten van het pensioenfonds en SPN op een integere wijze uit te laten voeren en iedere (schijn van) belangenverstrengeling wordt vermeden. Jaarlijks bevestigen alle betrokkenen de naleving over het afgelopen jaar en de naleving in het komende jaar. De gedragscode voldoet aan de door de Pensioenwet gestelde eisen, maar ook de bepalingen uit de Wet op het financieel toezicht. Daarnaast is consistentie met het Shell Ethics & Compliance-beleid gezocht. De gedragscode bevat een incidenten- en klokkenluidersregeling. De Compliance Officer van SNPS houdt toezicht op

de uitvoering en effectiviteit van de gedragscode. Organisaties waaraan SNPS-werkzaamheden heeft uitbesteed, moeten een materieel gelijkwaardige gedragscode hebben.

De Compliance Officer van SNPS heeft jaarlijks een gesprek met de Compliance Officers van de uitbestedingspartners APS en AIM. De invulling van de compliance functie binnen SNPS, en de taken en verantwoordelijkheden van de Compliance Officer daarbij, is door het bestuur vastgelegd in een Compliance Charter.

Compliance

De Compliance Officer heeft in het verslagjaar geen overtredingen van de gedragscode geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld. Er is sprake van een compliance-georiënteerde organisatie. In overeenstemming met artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat DNB en AFM in het verslagjaar geen corrigerende maatregelen hebben getroffen.

SNPS heeft een klachten- en geschillenprocedure. SNPS confirmeert zich vanaf 1 januari 2024 aan de Gedragslijn 'goed omgaan met klachten' van de Pensioenfederatie. Hiertoe is al in 2023 de huidige klachten- en geschillenprocedure geactualiseerd en is een klachtenbeleid opgesteld. In 2023 heeft SNPS in dit verband ook medewerking verleend aan een I-meting voor de naleving van de Gedragslijn. Daarnaast is SNPS per 1 januari 2024 aangesloten bij de Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP).

Vanaf mei 2023 hanteert het fonds een bredere definitie van een klacht. Als klacht wordt sindsdien begrepen,

iedere uiting van ontevredenheid zowel schriftelijk als mondeling die door een belanghebbende wordt gericht aan het pensioenfonds. In 2023 zijn er slechts twee klachten geweest, waarbij geen escalatie nodig was.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de ontvangen klachten naar onderwerpen.

Onderwerp	# klachten	# geëscaleerde klachten SPN
Service en klantgerichtheid	1	-
Behandelingsduur	-	-
Informatieverstrekking	1	-
Deelnemersportaal	-	-
Keuzebegeleiding	-	-
Pensioenberekening en -betaling	-	-
Registratie werknemersgegevens / datakwaliteit	-	-
Toepassing wet- en regelgeving: algemeen	-	-
Toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	-	-
Financiële situatie	-	-
Duurzaamheid	-	-
Overige	-	-
Totaal	2	-

Los van de ingediende klachten, is het proces rondom klachten verder aangescherpt. Zo wordt nog meer persoonlijk contact met de deelnemers gezocht door eerst telefonische afstemming te hebben. Waar nodig volgt dan nog een schriftelijke reactie. Ook zijn er verbeteringen doorgevoerd in de processtappen en in de communicatie-uitingen.

Het bestuur heeft in het verslagjaar geen formele beroepschriften behandeld. De Ombudsman Pensioenen heeft in 2023 geen klachten van belanghebbenden bij SNPS in behandeling genomen.

Verwachtingen voor 2024

Koers houden, kansen benutten, krachten bundelen

Het bestuur heeft een koers bepaald aan de hand van zes strategische thema's (zie pagina 63). Op basis hiervan wordt op een gestructureerde wijze gewerkt aan de realisatie van de belangrijkste doelen van het fonds. Hierbij worden actuele ontwikkelingen nauwlettend gevolgd om tijdig en adequaat te kunnen bijsturen waar nodig.

Onderstaand een aantal belangrijke onderwerpen die bij SNPS op de agenda staan voor 2024.

1 Wet toekomst pensioenen (Wtp)

SNPS werkt al volgens de principes en uitgangspunten van de nieuwe wet en heeft als voorbeeld gediend voor één van de twee contractvormen die de Wtp voorschrijft. Het fonds is daarmee grotendeels Wtp-proof. Echter, het fonds moet net als andere pensioenfondsen dezelfde stappen doorlopen en de systemen verder aanpassen aan de nieuwe wet. In 2024 worden de nodige stappen gezet om op 1 januari 2026 in te varen.

2 Financiële ontwikkelingen

De Nederlandse, Europese en Amerikaanse economie worden gekenmerkt door zeer lage werkloosheidscijfers en krapte op de arbeidsmarkt. Veel bedrijven hebben daardoor relatief gezonde buffers en kunnen een stootje hebben. Voor 2024 is het de vraag wanneer centrale banken de rentes gaan verlagen. De verwachting van beleggers dat de rentes in 2024 worden verlaagd, leidde eind 2023 tot spectaculaire stijgingen van aandelenkoersen. Economische cijfers en inflatiecijfers die gepubliceerd gaan worden spelen hier een belangrijke rol in en zijn van invloed op de financiële markten.

3 Kwaliteit en veiligheid van data

In 2023 is een raamwerk voor datakwaliteit vastgesteld en dat wordt in 2024 samen met APS verder uitgevoerd. Het pensioenfonds zal, samen met APS, zorgen dat de 'get clean' fase wordt afgerond. In dit proces zullen de sleutelfunctiehouders actief worden betrokken. Ook het bestuur

zal op belangrijke onderdelen haar goedkeuring moeten geven. Het hele proces zal door de externe accountant worden gecontroleerd aan de hand van een verklaring van overeengekomen werkzaamheden (AuP; Agreed upon Procedure). Na afronding van de 'get clean' fase, zal het fonds zich samen met de pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) richten op 'stay clean'. Met standaardrapportages op het gebied van datakwaliteit zal dan aangetoond worden dat het niveau van datakwaliteit voldoet aan de door het fonds vastgestelde eisen.

4 ESG

De duurzaamheidsrisico's in de portefeuille zijn voor het eerst beoordeeld. Uit deze analyse blijkt dat klimaatrisico een belangrijk duurzaamheidsrisico is. Dit heeft te maken met klimaattransitierisico's, maar ook fysieke klimaatrisico's en biodiversiteit. Deze risico's worden nader gemonitord om te bepalen of specifiek beleid noodzakelijk is om deze risico's te mitigeren.

5 Communicatie

Wtp heeft een grote impact op de pensioenwereld en op de deelnemers van SNPS. Communicatie over de (implementatie van) Wtp en ook keuzebegeleiding voor de deelnemers blijft in 2024 een belangrijk speerpunt in de communicatie van het fonds.

6 Risicomanagement

Het risicomanagementproces staat niet stil en in 2023 is de eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd door het fonds. Vanuit de ERB zijn mogelijkheden geïdentificeerd om het risicomanagementproces in 2024 nog verder te verbeteren.

7 Gebeurtenissen na balansdatum

Actualiteiten die zich hebben voorgedaan in de eerste maanden van 2024, na balansdatum maar voor goedkeuring van het jaarverslag,

worden vermeld in het jaarverslag 2023. Deze zijn opgenomen op pagina 146 in de jaarrekening en liggen op het moment van goedkeuring van het bestuursverslag alweer achter ons.

Verantwoording en toezicht

Oordeel Verantwoordingsorgaan en verslag intern toezicht niet-uitvoerende bestuursleden

Verslag intern toezicht niet-uitvoerende bestuursleden

2023 was opnieuw een bewogen jaar. De oorlog in Oekraïne ging onverminderd door met schrijnend leed voor de bevolking en desastreuze gevolgen voor de economie van het land. Sinds oktober 2023 kwam daar een tweede conflict bij met de geweldduitbarsting in Israël en de Gazastrook en de ontvricting van het dagelijks leven in dat gebied. Tegen deze achtergrond van geopolitieke spanningen zagen we voortdurende volatilitet op met name de grondstoffenmarkten en na-ijleffecten met een blijvend hoog prijspeil. Inmiddels dreigt voor enkele landen in Europa een recessie. Wel zien we dat aan het einde van 2023 een omslagpunt in de rentestijgingen was bereikt met een duidelijke daling in de lange rentes gedurende het vierde kwartaal. In dit verslag van het intern toezicht wordt stilgestaan bij een aantal van deze ontwikkelingen en wordt tevens verantwoording afgelegd over de voortgang die is gerealiseerd in de strategische thema's van het fonds. Allereerst wordt de werkwijze van het intern toezicht bij SNPS kort toegelicht.

Governance en intern toezicht

Gedurende 2023 hebben geen veranderingen plaatsgevonden in het bestuursmodel van SNPS of de daarbij behorende governance. Het fonds kent het omgekeerd gemidd bestuursmodel waarin het bestuur ultimo 2023 bestaat uit drie uitvoerende (UB) en vijf niet-uitvoerende bestuursleden, waaronder een onafhankelijk voorzitter. De niet-uitvoerende bestuurders (NUB)

zijn belast met het (permanente) intern toezicht op beleid, uitvoering en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Hierover wordt verantwoording afgelegd aan het Verantwoordingsorgaan (VO). De niet-uitvoerende bestuurders hebben hun visie inzake het vormgeven van het intern toezicht in een toezichtvisie met bijbehorend normenkader vastgelegd.

De uitvoerende bestuurders zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse bestuursaangelegenheden waaronder operationele zaken en de interactie met interne en externe stakeholders. De rol en taakvervulling van uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden is beschreven in een protocol waarin ook de beoogde samenwerking en communicatie binnen het bestuur is beschreven. Hierbij wordt gestreefd naar een werkwijze waarbij de kerntaken van het bestuur als geheel centraal staan (actief besturen; toezicht houden/in-control zijn; verantwoording afleggen), maar waarbij de beide geledingen (uitvoerend en niet-uitvoerend bestuur) bewust omgaan met de verschillende rollen die zij ten opzichte van elkaar hebben. Taken en verantwoordelijkheden zijn helder vastgelegd, inclusief een Focal Point¹ verdeling (als eerste aanspreekpunt) van de niet-uitvoerende bestuurders.

Beleidsvoorstellen en bestuursbesluiten ten aanzien van de in het bestuursprotocol aangegeven onderwerpen worden voorbereid door de uitvoerende bestuursleden en uitvoerig behandeld tijdens bestuursvergaderingen. Daarbij komen

¹ Specifieke thema's toegewezen aan niet-uitvoerende bestuursleden

risicomanagement en evenwichtige belangenafweging expliciet aan de orde. In elke bestuursvergadering wordt de 'Risk & Control Self Assessment' geëvalueerd en vastgesteld. Door middel van deze beoordelingen vindt een gestructureerde evaluatie plaats van financiële en niet-financiële risico's.

Na iedere reguliere bestuursvergadering is er een 'nazit' van de niet-uitvoerende bestuursleden waarbij wordt teruggeblikt op de afgelopen vergadering, de toezichthoudende rol en de gang van zaken in het algemeen. Hierbij wordt ook het functioneren van de uitvoerende bestuursleden besproken alsmede de relatie tussen de uitvoerende en de niet-uitvoerende bestuursleden. Zowel inhoudelijke als persoonlijke feedback wordt teruggekoppeld naar de uitvoerende bestuursleden.

De bepalingen en onderliggende intenties van de Code Pensioenfondsen worden meegenomen in de manier waarop het interne toezicht (door de niet-uitvoerende bestuursleden) is ingericht. De onderliggende thema's zoals onder meer transparantie

bevorderen, kwaliteit nastreven, integer handelen krijgen specifieke aandacht bij belangrijke overwegingen en besluiten van het bestuur. Jaarlijks beoordeelt het bestuur hoe de Code Pensioenfondsen wordt nageleefd. Eind 2023 voldeed SNPS aan alle normen van de Code.

Oordeel

Het uitvoerend bestuur heeft, naar het oordeel van de niet-uitvoerende bestuursleden, zijn taken in 2023 professioneel en adequaat uitgevoerd. Dit oordeel is bereikt op grond van ontwikkelingen en afwegingen van de niet-uitvoerende bestuurders op specifieke besluiten die hieronder in meer detail aan de orde komen. Daarnaast spelen de volgende overwegingen van de niet-uitvoerende bestuursleden een rol om tot dit oordeel te komen.

De samenwerking tussen de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden is onverminderd constructief en wordt ondersteund door heldere en kwalitatief goed onderbouwde bestuursstukken. Er is frequent formeel en informeel overleg waarbij volledige openheid de leidraad is.

Tevens worden workshops en/of aanvullende kennissessies georganiseerd over onderwerpen zoals portefeuille optimalisatie, Wtp, en ESG-beleid. Strategisch belangrijke onderwerpen worden op die manier stapsgewijs en iteratief besproken met het bestuur wat niet-uitvoerende bestuursleden de gelegenheid biedt om uitgangspunten, aanbevelingen en/of conclusies uitgebreid te overwegen en te testen. Dit zorgt voor tijdige betrokkenheid in de beleidsvorming en tijdige informatie over relevante interne en externe ontwikkelingen.

Dezelfde uitgangspunten, transparantie en tijdigheid, worden gehanteerd in de relatie met het VO, alhoewel het bestuur blijft zoeken naar manieren om het VO verder te ondersteunen in de uitvoering van zijn rol. De relatie met het VO is open en constructief en zal zich gezien de implementatie van de Wtp het komend jaar verder intensiveren. Zoals eerder aangegeven achten de niet-uitvoerende bestuursleden het van belang dat de beeldvorming over SNPS gestoeld is op inzichtelijke en feitelijke informatie en gegevens. Vanuit dat oogpunt is de tienjarige (financiële en beleggings-) performance-analyse gedeeld met Shell Nederland, de Centrale Ondernemingsraad (COR) en het VO als directe belanghebbenden. De optimalisatie van de Life Cycle-portefeuilles is gedegen onderzocht en efficiënt uitgevoerd. Het direct kunnen beleggen vanuit de CVP-portefeuilles in Life Cycle-portefeuille Rendement biedt naar de toekomst toe een belangrijke simplificatie en kosten besparing. Het nieuwe pensioenadministratiesysteem van APS blijft onverminderd een aandachtspunt voor het fonds. APS heeft uiteindelijk aan het begin van het tweede kwartaal van 2023 een keuze

gemaakt over het gewenste platform en zich nu ook qua tijdlijn gecommitteerd. De eerste signalen over nu lopende implementaties (Q1 2024) op het nieuwe platform zijn aanleiding voor enig optimisme.

Het serviceniveau van alle uitbestede activiteiten wordt nauwgezet gevolgd en geëvalueerd. Het serviceniveau van met name Achmea Investment Management (AIM) blijft onverminderd hoog.

Beleggingsresultaten

In 2022 werd het fonds geconfronteerd met negatieve rendementen in alle beleggingscategorieën als gevolg van een snel en sterk oplopende rente. In het afgelopen jaar was de dynamiek exact het tegenovergestelde; positieve rendementen in alle beleggingscategorieën waarbij aandelen ontwikkelde markten er zeer positief uitspringen met een absoluut rendement van boven de 20% over 2023. Dit laat opnieuw zien dat een langetermijnperspectief op de ontwikkelingen van de financiële markten essentieel is en het bestuur zich niet teveel moet laten leiden door (te verwachten) volatiliteit op de korte termijn.

Deze positieve rendementen vertalen zich in een sterke absolute performance van de verschillende Life Cycle-portefeuilles van SNPS. Zo behaalde de portefeuille Rendement over geheel 2023 een rendement van meer dan 13% met daarnaast ook een uitstekende outperformance van zo'n 70 basispunten versus de geldende benchmark. De Rente en Matching portefeuilles behaalden een rendement van respectievelijk 6,1% en 8,2%. In het geval van de Rente portefeuille heeft de

allocatie naar Nederlandse hypotheek de outperformance negatief beïnvloed. Daarbij speelt mee dat de vergelijking met de benchmark voor deze portefeuille over een langere periode beoordeeld dient te worden.

De beide CVP-portefeuilles van SNPS sluiten het jaar af met rendementen boven de 10% en deden het daarmee ook beter dan de benchmark. Het rendement van de CVP-portefeuilles was dermate positief dat de negatieve invloed van de rente teniet werd gedaan. Zowel CVP bruto als netto noteren eind 2023 dekkingsgraden van net boven de 100%. Hiermee kunnen de opgebouwde aanspraken en uitkeringen in het CVP opnieuw licht worden verhoogd.

Waar in Europa in meerdere landen sprake is van een recessie houdt de Amerikaanse economie zich goed in stand. Dit betekent dat centrale banken terughoudend zijn met mogelijke renteverlagingen. We zien nu al een tegenreactie met stijgende lange rentes begin 2024 na de forse dalingen aan het eind van 2023. Dit heeft ook een effect op de aandelenmarkten waar vooral tech-aandelen in die periode winst moesten prijsgeven.

Portefeuille-optimalisatie

Het risicobereidheidsonderzoek van 2022 gaf aan dat de bestaande Life Cycles qua risicoprofiel goed aansluiten op de risicobereidheid van deelnemers. Het bestuur heeft middels een zogenoemde Life Cycle-optimalisatie analyse onderzocht of de huidige Life Cycles aanpassingen behoeven. Deze analyse toonde aan dat verdere verfijningen van de Life Cycles geen meerwaarde brachten.

Eind 2022 heeft het bestuur door middel van een portefeuille-optimalisatiestudie alternatieve samenstellingen van de Life Cycle-portefeuilles verkend. Begin 2023 zijn een aantal wijzigingen in de samenstelling van de Life Cycle-portefeuilles Rendement en Rente doorgevoerd, te weten:

- afbouwen van de allocatie naar Beursgenoteerd Vastgoed: dit biedt beperkte diversificatie en leidt niet tot een hoger verwacht rendement;
- toevoegen van de categorie Infrastructuur met een allocatie van 10%: stabiele kasstromen die deels meebewegen met inflatie en biedt hoger verwacht rendement; en het
- reduceren van de allocatie naar aandelen opkomende markten van 30% naar 20% ten gunste van aandelen ontwikkelde markten: de exposure naar opkomende markten wordt als te hoog ervaren.

Van de onderzochte alternatieven voldoet deze nieuwe normportefeuille aan de gestelde doelstelling voor Life Cycle-portefeuille Rendement en scoort deze het beste in termen van verwacht rendement.

In de Rente portefeuille zijn tevens een aantal aanpassingen doorgevoerd. De belangrijkste zijn:

- het afbouwen van de positie in 'US credits' vanwege het valutarisico en de beperkte correlatie met de euro swaprente;
- het toevoegen van Nederlandse hypotheek gezien het aantrekkelijke risicorendementsprofiel met een allocatie van 20%, en

- het opnemen van Euro staatsobligaties om de gewenste rentegevoeligheid te bereiken met een allocatie van 15%.

Van de onderzochte alternatieven voldoet deze nieuwe normportefeuille aan de gestelde doelstelling voor Life Cycle-portefeuille (LCP) Rente met een gematigd risico-rendementsprofiel en sterke link met de Euro swap rente. Sinds de start van de CVP-portefeuilles is de samenstelling van de portefeuille zakelijke waarden gelijk geweest aan de samenstelling van LCP Rendement. Echter, deze portefeuilles werden separaat beheerd. In 2023 is het besluit genomen om vanuit de CVP-portefeuilles direct te beleggen in LCP Rendement. Dit zorgt voor lagere transactiekosten in zowel de CVP-portefeuilles als LCP Rendement, kan het valuta risico over de gehele LCP Rendement efficiënter worden beheerd en profiteren de CVP-portefeuilles van de bredere diversificatie van LCP Rendement met een allocatie naar Infrastructuur.

De voorgestelde aanpassingen in de portefeuilles zijn door middel van diverse workshops uitvoerig besproken en overwogen. Daarbij zijn meerdere alternatieven onderzocht en beoordeeld ten opzichte van eerder gestelde doelstellingen. De niet-uitvoerende bestuursleden zijn volledig betrokken geweest bij dit traject en hebben het uitvoerend bestuur kunnen 'challengen' op de gemaakte afweging van voor- en nadelen.

Prestatie in lijn met verwachtingen

De niet-uitvoerende bestuursleden hebben het uitvoerend bestuur verzocht een overzicht te geven van de performance van SNPS voor actieve deelnemers over de laatste tien jaar. Mede gezien de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is een goed en feitelijk inzicht in de prestaties van het fonds, gerelateerd aan de geformuleerde doelstellingen van de regeling, van groot belang. De analyse is tevens gedeeld met de leden van het VO. De belangrijkste conclusies zijn dat SNPS over de afgelopen tien jaar gemiddeld 5 tot 6% rendement per jaar heeft gemaakt op de portefeuilles voor actieve deelnemers. Dit bood voldoende ruimte om voor deze periode rente en jaarlijkse inflatie te absorberen. Projecties van het 'fictieve' pensioen op basis van veertig dienstjaren voor drie verschillende maatmensen geven aan dat een pensioenuitkering tussen de 75-80% van het gemiddelde loon haalbaar is. Daarmee presteert het fonds conform de verwachtingen die bij aanvang voor de SNPS-regeling zijn gesteld.

Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

Achmea Investment Management leverde tot 2023 bepaalde ESG-diensten aan het fonds zoals bijvoorbeeld de ondersteuning inzake SFDR-rapportages en MVB-adviezen. Door de keuze van SNPS voor een zogenoemde artikel 8 kwalificatie² op grond van de SFDR en de aangescherpte eisen daarbij

² Een beleggingsproduct dat ecologische en/of sociale kenmerken promoot.

is aanvullende dienstverlening nodig om het ESG-beleid verder vorm te geven en in te vullen. Het uitvoerend bestuur heeft na analyse en evaluatie voorgesteld om Shell Asset Management Company (SAMCo) aan te stellen als ESG (Environmental, Social & Governance)-adviseur. Hierdoor kan de kwaliteit van deze dienstverlening beter geborgd worden en is het mogelijk de convergentie van ESG-beleid tussen SNPS en SSPF (het andere pensioenfonds van Shell in Nederland) efficiënter en meer direct vorm te geven. De niet-uitvoerende bestuurders hebben, na een bewuste afweging van voor- en nadelen, met het voorstel ingestemd. De beoogde kwaliteit van de dienstverlening is daarbij een belangrijke factor geweest.

In het vierde kwartaal van 2023 heeft het bestuur, met behulp van de ESG-adviseur, een prioritering van de 'principal adverse impacts' (PAI's) aangebracht. Hiermee worden negatieve effecten van beleggingen in de portefeuille in kaart gebracht. De prioritering maakt het mogelijk om eenvoudig negatieve 'outliers' in de beleggingsportefeuille te identificeren en geeft het bestuur de mogelijkheid interventies te nemen in overeenstemming met het ESG-beleid. Daarnaast wordt hiermee voorzien in de benodigde SFDR-rapportage.

SNPS heeft in 2023 via een externe partij een ESG-deelnemersonderzoek laten uitvoeren. De resultaten geven aan dat er duidelijke steun is voor het gekozen ESG-beleid en de vier gekozen SDG's. Verbeterpunten richten zich met name op het meer toegankelijk maken van de communicatie over

het onderwerp ESG en het kunnen aangeven van het doel en effect van het gevoerde stem- engagementbeleid.

Uitbesteding

De relatie met Achmea Pensioenservices (APS) en Achmea Investment Management (AIM), de twee grootste uitbestedingspartijen van SNPS, wordt door de uitvoerende bestuurders en de experts binnen Shell Pensioenbureau Nederland aangestuurd. Daarbij staat het controleren van een zorgvuldige uitvoering van het vermogensbeheer, de pensioenadministratie en het monitoren van de performance centraal. Na een periode van onduidelijkheid heeft APS in het tweede kwartaal van 2023 besloten het AllVida syteem door te ontwikkelen als haar pensioenadministratieplatform voor de toekomst. Aansluitend heeft het uitvoerend bestuur commitment gezocht, en gekregen, inzake de tijdlijn voor implementatie van het nieuwe systeem voor SNPS. Behoudens onvoorziene omstandigheden is het fonds voornemens om op 1 januari 2026 over te gaan naar het nieuwe platform.

Daarmee is de focus nu verschoven naar een gedegen voorbereiding op de migratie naar AllVida. Het uitvoerend bestuur heeft aangestuurd op een nauwe samenwerking tussen beide partijen in het opstellen en uitwerken van deze migratie. Hierdoor zal tevens de gewenste duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden van beide partijen ingevuld moeten worden. De niet-uitvoerende bestuurders zijn frequent geïnformeerd over de ontwikkelingen bij APS en zijn van mening dat het uitvoerend bestuur tijdig en adequaat gehandeld heeft.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

De Eerste Kamer heeft in juni 2023 het Wtp-wetsvoorstel bekrachtigd en vervolgens is de wet met ingang van 1 juli 2023 in werking getreden. Shell Nederland, als werkgever, is daarop met de werknemers (vertegenwoordigd door de Centrale Ondernemingsraad, COR) het arbeidsvoorwaardelijk overleg gestart over de implementatie van de Wtp binnen Shell. Daarbij speelde de uitdrukkelijke wens van de werkgever om gedurende deze onderhandelingen radiostilte te betrachten richting SNPS. In de loop van het eerste kwartaal van 2024 verwacht het fonds de dialoog met sociale partners aan te gaan over het voorstel wat bereikt is over de toekomstige pensioenregeling.

Gedurende 2023 heeft de nadruk gelegen op de voorbereiding van de implementatie van de Wtp, zoals de risicoanalyse, afstemming van tijdlijnen tussen de overgang naar de nieuwe regeling en de 'go live' van het nieuwe administratieplatform en het uitwerken van een plan van aanpak voor communicatie en transitiebegeleiding voor alle deelnemers. De niet-uitvoerende bestuurders zijn zeer positief over de stappen die het uitvoerend bestuur heeft genomen om tijdig een innovatieve externe partij voor deze uitdaging te contracteren.

Communicatie

Gedurende 2023 is communicatie wederom een van de belangrijke pijlers geweest. Het bestuur hecht grote waarde aan het goed begeleiden van deelnemers in de transitiefase naar de Wtp. Beleid rondom keuzebegeleiding en het communicatieplan Wtp is vastgesteld waarin de ambitie is geformuleerd om zoveel mogelijk proactief deelnemers te begeleiden bij

pensioenkeuzes. Een belangrijke stap is de selectie van een externe partner die helpt in de communicatie rondom deze transitie en mogelijkheid biedt voor een persoonlijk informatiesprek. Tevens is er specifiek aandacht geweest voor het UPO en het deelnemers goed informeren over eventuele afwijkingen in het UPO (bijv. door gewijzigde DNB-scenariosets) en de gevolgen hiervan.

Daarnaast is het communicatiebeleid en de communicatiestrategie begin 2023 vastgesteld tot en met 2025. Dit is tevens de basis voor het transitie en implementatie communicatieplan zoals dat wordt verwacht door de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Specifiek is aandacht besteed aan het toevoegen van maatschappelijke trends (bijvoorbeeld dataprivacy en inflatie), de mogelijkheid van digitale en schriftelijke communicatie, het benoemen van langlevenrisico en het renterisico in de kernboodschappen en duidelijke communicatie over het maximale pensioengevend loon voor de bruto regeling.

IT

In 2022 is het IT-beleid vastgesteld waarin de focus is komen te liggen op: 1) compliance, 2) operatie, en 3) innovatie. In 2023 heeft het fonds met name rondom de eerste twee thema's belangrijke vorderingen gemaakt. Het datakwaliteitsbeleid, een belangrijk onderdeel in de voorbereiding op de Wtp, is vastgesteld. En er is een start gemaakt met de risico-inventarisatie en beoordeling van de huidige dataset die zal worden gebruikt voor migratie naar het nieuwe platform Allvida. Hier zijn een aantal, niet-significante, bevindingen uit voortgekomen die zijn opgepakt. Verder heeft het bestuur een aantal verdiepingssessies gedaan op

DORA (Digital Operations Resilience Act), waarin een heel aantal IT-risico's gedefinieerd worden met name rondom cyberdreigingen. In het eerste kwartaal van 2024 wordt er een gap-analyse uitgevoerd om te kijken in hoeverre SNPS de in DORA genoemde risico's beheerst. Ook is het IT-risicodefinitie in de RSCA verder aangescherpt en gekwantificeerd. Verder heeft er een crisisoefening plaatsgevonden met het gehele bestuur waarin een cyberaanval werd gesimuleerd.

Geschiktheid bestuur en VO

Gedurende 2023 is één nieuwe niet-uitvoerende bestuurder aangetreden. Deze persoon was reeds lid van het VO en heeft zich, mede daardoor, snel in de bestuursrol kunnen voegen. Voor 2024 worden andere bestuurswisselingen voorzien dus het borgen van ervaring en continuïteit is prioriteit wat betreft geschiktheid. Het TOPS-programma (Talent Ontwikkeling Pensioenfondsen Shell) biedt daarvoor een pool van mogelijke kandidaten.

Opleidingsplannen voor bestuursleden worden conform het geschiktheidsbeleid van SNPS opgevolgd met een jaarlijkse (zelf)evaluatie en ondersteund door middel van een extern opleidingsbureau. Hierbij wordt ook specifiek aandacht gegeven aan thema's die aan de orde komen in het Wtp-traject en het verdiepen van kennis op het gebied van vermogensbeheer, IT-aspecten en ESG. Daarnaast voert het bestuur elk jaar een zelfevaluatie uit waarvan de resultaten met het VO besproken zijn.

Aandachtspunten voor 2024

Voor het jaar 2024 zijn de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- Het (blijven) intensiveren van de samenwerking met het VO en andere belanghebbende partijen rond de invoering van de Wtp.
- Het prioriteren van het overleg en de analyse van het (voorgenomen) besluit van sociale partners inzake aanpassingen die uit de Wtp voortvloeien met nadruk op een evenwichtige afweging van belangen.
- Het proactief blijven monitoren van de voortgang van implementatie van het nieuwe pensioenadministratiesysteem bij APS.
- Het operationaliseren van het aangepaste screening beleid inzake MVB en het zorg dragen voor tijdige compliance met SFDR-wetgeving.
- Beoordelen van de uitvoering en effectiviteit van het communicatiebeleid.

Reactie van de uitvoerende bestuursleden op het oordeel van het intern toezicht

De uitvoerende bestuurders zijn de niet-uitvoerende bestuurders erkentelijk voor hun positieve oordeel over 2023. De hechte en constructieve samenwerking binnen het bestuur, alsook met het VO, wordt door de uitvoerende bestuurders herkend.

De door de niet-uitvoerende bestuursleden aangedragen aandachtspunten voor 2024 worden door de uitvoerende bestuursleden onderschreven en zijn ingebed in het werkplan van SNPS voor de komende periode. Voor de komende periode is de implementatie van de Wtp voor SNPS een belangrijk speerpunt. Een goede

samenwerking met het VO en andere belanghebbende partijen maakt hiervan een belangrijk onderdeel uit.

In het afgelopen jaar is het bestuur gestart met de voorbereidingen rondom de implementatie van de Wtp. Uit de Wtp voortvloeiende voorschriften rondom keuzebegeleiding, datakwaliteit en een stroomlijning van de klachten- en geschillenregeling zijn in de loop van 2023 reeds geïmplementeerd. Sindsdien vinden daarnaast gesprekken plaats met sociale partners binnen Shell over de voorgenomen aanpassingen die nodig zijn om op de beoogde transitiedatum – 1 januari 2026 – volledig aan de voorschriften van de Wtp te voldoen. Tot slot voeren de uitvoerende bestuurders overleg met DNB over de wijze waarop SNPS – die inhoudelijk een pensioenregeling uitvoert die al grotendeels voldoet aan de Wtp – om moet gaan met het concept invaren.

De uitvoerende bestuursleden blijven in 2024 de voortgang van de migratie naar een doelplatform monitoren. Het feit dat APS in 2023 heeft gekozen voor AllVida geeft rust en focus binnen APS en is een fundament onder de transitie, richting de implementatie van de Wtp. Voorrang van de inrichting van een flexibele premieregeling ten opzichte van de solidaire premieregeling is vanuit SNPS gezien positief. De huidige collectieve variabele pensioenregeling (CVP) heeft immers al veel kenmerken van een flexibele premieregeling.

Wat betreft het aandachtspunt inzake het operationaliseren van het aangepaste screeningbeleid inzake MVB en het zorg dragen voor tijdige compliance met SFDR-wetgeving, kunnen de uitvoerende bestuursleden opmerken dat hier opvolging aan wordt gegeven. Zo is in maart 2024 door het bestuur voor het eerst een onderneming uitgesloten van belegging op basis van het engagementbeleid van het pensioenfonds.

Deelnemerscommunicatie blijft voor SNPS cruciaal. Met een premieregeling waar het pensioenfonds belegt voor rekening en risico van deelnemers dient het pensioenfonds een goed handelingsperspectief te bieden zodat deelnemers weloverwogen keuzes kunnen maken. In het communicatiejaarplan zijn uitvoeringstoetsen ingebouwd die gedurende het jaar de effectiviteit van het communicatiebeleid monitoren. Specifiek met betrekking tot MVB is SNPS bezig met het verbeteren van de deelnemerscommunicatie, onder meer met het aanpassen van de website en het delen van concretere informatie over ESG in aankomende nieuwsbrieven. De uitvoerende bestuursleden blijven graag in 2024 met het gehele bestuur en het VO in gesprek om de verscheidenheid aan uitdagingen voor SNPS op een professionele en kostenefficiënte manier, in het belang van de deelnemers, effectief te adresseren.

Oordeel van het Verantwoordingsorgaan 2023

Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan (VO) over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Jaarlijks formuleert het VO een oordeel over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over de beleidskeuzes voor de toekomst, waaronder de keuzes die van invloed zijn op de uitvoeringskosten. Daarnaast voorziet het VO het bestuur van SNPS van advies over de in de statuten vastgestelde thema's.

Activiteiten en samenstelling van het VO

Het VO bestaat uit 4 werknemersleden, 2 werkgeversleden en 2 inleerders. Gezien het geringe aantal pensioengerechtigden in het fonds zijn zij nog niet vertegenwoordigd in het VO. Madeleine den Ouden is in 2023 afgetreden als VO lid, zij is voorgedragen voor benoeming in het bestuur van SNPS. Het VO dankt Madeleine den Ouden voor haar zeer gewaardeerde bijdragen. In dit verslagjaar is Pascal Lelkens als VO lid namens de werkgever aangetreden en is Abdellah Adbaili als inleerder gestart. Met deze wisselingen zijn ook de aandachtsgebieden binnen het VO herzien. De deskundigheid

van de VO leden wordt op peil gehouden door het volgen van een opleidingsprogramma en het bijwonen van themasessies. Het opleidingsplan is aangepast aan de nieuwe verdeling van aandachtsgebieden.

Het eigen functioneren blijft voor het VO een voortdurend aandachtspunt. Het VO evalueert jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan, zo ook in 2023. Dit is tevens met het bestuur besproken.

Oordeel VO

Het VO oordeelt in 2023 positief over het handelen van het bestuur aangaande het gevoerde beleid, de beleidskeuzes voor de toekomst en de naleving van goed en stabiel pensioenfondsbestuur.

Dit oordeel is gebaseerd op de informatie die het bestuur ter beschikking heeft gesteld aan het VO en de interacties die het VO gedurende 2023 met het bestuur heeft gehad. Het VO heeft zesmaal vergaderd met het bestuur en/of directie en het VO participeert in diverse werkgroepen om betrokken te zijn bij de diverse thema's en beleidsvraagstukken. Daarnaast hebben VO leden directe contacten met specialisten bij Shell Pensioenbureau Nederland (SPN) op de terreinen waarvoor zij binnen het VO het aanspreekpunt zijn.

In een separate vergadering met de niet-uitvoerde bestuursleden is gesproken over intern toezicht en reflecties op 2023. Alle vragen van het VO hierover zijn naar tevredenheid beantwoord.

Tenslotte heeft het VO kennisgenomen van de observaties en bevindingen over het jaarverslag van de externe accountant en de certificerend actuaaris.

Hieronder wordt het oordeel van het VO verder toegelicht en onderbouwd.

Adviesaanvragen

Het VO heeft in 2023 vier keer advies gegeven. In alle gevallen was dit een positief advies.

1. Communicatiebeleid

Minimaal elke drie jaar dient het communicatiebeleid te worden herijkt. Er zijn geen significante wijzigingen en het VO is positief over de uitvoering en de kwaliteit van de deelnemerscommunicatie.

2. Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is gewijzigd. Waar het voorheen alleen in algemeenheden was opgesteld is het nu een duidelijk stuk geworden met richtlijnen met minimale interpretatiemogelijkheden. De aandachtspunten van het VO zijn in goed overleg met het bestuur besproken en voor het grootste gedeelte doorgevoerd. Het VO heeft positief geadviseerd om de voorgestelde beloning van bestuursleden niet in actieve dienst te verhogen om de markttarieven, wettelijke vereisten, tijdsvereisten en de complexiteit van de besluitvorming te weerspiegelen.

3. Klachten- en geschillenprocedure

Het VO is tevreden met de aanpassingen in lijn met de ingevoerde klachten- en geschillenprocedure voortkomend uit de Wet toekomst pensioenen (Wtp). De verwachting is dat hierdoor eenduidig om zal worden gegaan met klachten en geschillen.

4. Wijziging uitvoerings-overeenkomst bruto regeling en netto regeling

In lijn met verwachtingen en afspraken tussen Shell Nederland en SNPS zijn enkele technische aanpassingen doorgevoerd in de uitvoeringsovereenkomsten.

Kernthema's VO 2023

Het VO heeft in 2023 aan de hand van een viertal kernthema's haar rol vervuld:

1. ALM

In 2022 is een start gemaakt met de Asset Liability Management review (ALM), deze is in 2023 afgerond. Hierbij is het strategisch beleid herbevestigd, daarnaast zijn er een aantal mogelijkheden gevonden om het risico-rendementprofiel te verbeteren. Het VO is positief over de gestructureerde aanpak en de uitkomsten, waarin het bestuur belangen van deelnemerspopulatie evenwichtig heeft afgewogen met oog op rendement, risico en kosten.

2. ESG-beleid

Het bestuur heeft verdere stappen gezet, in lijn met SFDR-wetgeving, om het ESG-beleid verder te verankeren in het fonds, en heeft hier – naar mening van het VO – een pragmatische benadering waarbij ambitie, kosten en rendement/

risico goed worden afgewogen. Het VO is ook positief over het uitgevoerde deelnemersonderzoek, waarbij het bestuur heeft getoetst in hoeverre het huidige beleid aansluit bij deelnemerswensen en herkend wordt. Dit onderzoek laat ook zien dat de mening van SNPS deelnemers over ESG verder uit elkaar loopt. Het VO ziet verdere stappen ten aanzien van het ESG-beleid en de deelnemerscommunicatie daarom als een aandachtspunt.

3. IT/ Wtp-transitie

Voor de pensioenadministratie en het vermogensbeheer is SNPS in grote mate afhankelijk van het goed functioneren van Achmea. Een kritische stap in de toekomstige continuïteit van deze uitbesteding is de transitie naar een nieuw pensioenadministratiesysteem (voorheen project Accelerate). Het VO ziet dat dit onderwerp veel aandacht heeft van het bestuur en dat zij nauw betrokken is bij dit project middels een projectteam, het behouden van een nauwe relatie met Achmea Pensioenservices (APS) en een actieve rol speelt in het bekrachtigen van contractuele afspraken.

Het VO is tevreden dat door toedoen van bestuur, APS besloten heeft om naast het nieuwe systeem, het huidige systeem als fall-back option te behouden. Verder heeft het bestuur (samen met besturen van andere pensioenfondsen) een nieuwe toezichthoudende rol gecreëerd die binnen Achmea meekijkt naar de ontwikkeling van het nieuwe pensioenadministratiesysteem en terugkoppeling geeft aan de pensioenfondsen over de voortgang van het project.

Verder heeft het bestuur input gegeven aan de sociale partners door kennis te delen over de mogelijkheden van de regeling. Met deze input hebben Shell Nederland en de COR de onderhandelingen voor de overgang naar Wtp gevoerd.

Een belangrijke mijlpaal in 2023 was het vaststellen van het datakwaliteitsbeleid. Door middel van een risico-inventarisatie en evaluatie van de huidige dataset zijn de voorbereidingen op de Wtp-transitie (inclusief Accelerate) zo goed mogelijk afgerond. Het VO is erg tevreden met de aandacht die het bestuur besteedt aan IT-risico's en hoe het gehele bestuur zich ontwikkelt om hun kennis over IT te verbreden.

4. Zorgplicht deelnemerscommunicatie

Zowel het bestuur als het VO zijn van mening dat tijdige en inzichtelijke communicatie richting deelnemers van groot belang is, zeker gezien de pensioenrisico's voor de deelnemers van het fonds. Het VO is erg tevreden met de stappen die het fonds maakt op het gebied van communicatie. Ook de communicatie rond het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) liep dit jaar goed.

10-jaars resultaat

Het pensioenfonds bestond in juli 2023 10 jaar. Daarom heeft het bestuur een evaluatie gedaan van de resultaten van het fonds. Hieruit is gebleken dat het fonds voldoet aan de randvoorwaarden die bij de oprichting van het fonds door de werkgever zijn gesteld. Het VO is positief gestemd dat deze evaluatie heeft plaatsgevonden en dat het fonds voldoet aan de verwachtingen.

“ Het VO constateert dat de (extra) kosten die in 2023 zijn gemaakt goed zijn onderbouwd en transparant zijn toegelicht ”

Uitvoeringskosten

Met de inwerkingtreding van de Wtp dient het VO in het oordeel expliciet aandacht te geven aan de uitvoeringskosten.

Het bestuur heeft het VO goed geïnformeerd over dit onderwerp. De uitvoeringskosten voor pensioenbeheer zijn in 2023 gestegen evenals de kosten voor vermogensbeheer. Deze kosten zijn in 2023 verklaarbaar hoger, met name als gevolg van transacties als gevolg van de ALM uitkomsten. Uit benchmarking studie blijkt dat de pensioenbeheerkosten per deelnemer van SNPS ongeveer 10% hoger zijn dan de mediaan van de peer group. Dit komt door vroege voorbereidingen op de implementatie van de Wtp en het hoge serviceniveau van SNPS. De kosten voor vermogensbeheer liggen rond de mediaan van de peer group. Alleen de transactiekosten en beheervergoedingen komen voor rekening van de deelnemers, alle overige vermogens- en pensioenbeheerkosten worden door de werkgever vergoed.

Het VO constateert dat de (extra) kosten die in 2023 zijn gemaakt goed zijn onderbouwd en transparant zijn toegelicht. Het bestuur neemt aantoonbaar kosten mee in de besluitvorming, zowel bij vermogensbeheer als uitvoeringsvraagstukken. Het VO kan zich vinden in deze afwegingen. Het VO blijft focus houden op de kosten, met

name op de balans tussen de gemaakte keuzes en bijbehorende kosten.

Aandachtspunten 2024

Voor 2024 heeft het VO de volgende aandachtspunten:

- Ontwikkelingen met betrekking tot de Wtp en de impact op SNPS. De COR en Shell Nederland zijn tot een voorlopige overeenkomst gekomen. Het bestuur is tijdens de onderhandelingen geconsulteerd. Het is nu aan het bestuur om te toetsen of het resultaat uitvoerbaar is en of de belangen van alle betrokkenen voldoende is meegenomen. Nadat alle partijen hun input hebben gegeven kan het finale besluit worden genomen. Daarna is het bestuur aan zet om het resultaat samen met Achmea uit te voeren. Het VO zal meekijken of de belangen van alle partijen evenwichtig afgewogen worden.
- De keuzes rondom ESG binnen het fonds en de communicatie richting deelnemers in bredere zin met specifiek aandacht voor de communicatie rondom Wtp, de impact op het verwachte pensioen en het resultaat van het fonds.
- Uitbesteding project Wtp-transitie en de uitwerking van het IT- en datakwaliteitsbeleid.
- Uitvoeringskosten.

Het VO verwacht in 2024 nauw betrokken te blijven bij bovenstaande onderwerpen. Daarnaast blijft het VO bouwen aan het eigen kennisniveau, het behouden en verkrijgen van extern perspectief en het goed verdelen van de werkdruk tussen de VO leden.

Tot slot wil het VO zijn waardering uitspreken voor het werk en inzet van het bestuur en medewerkers van het pensioenbureau en de vele inspanningen en resultaten die zijn geleverd gedurende 2023. Het VO kijkt uit naar het voortzetten van de professionele samenwerking in 2024.

Reactie van het bestuur op het oordeel van het VO over 2023

Het bestuur dankt het VO voor het oordeel over 2023.

Het VO focust zich op vier kernthema's (ALM, ESG-beleid, IT/Wtp-transitie en zorgplicht deelnemerscommunicatie) voor SNPS en het doet het bestuur deugd dat het VO positief is ten aanzien van de opvolging hierop door het bestuur.

De aandachtspunten die het VO in zijn oordeel benoemt voor 2024 worden door het bestuur volledig onderschreven. Deze onderwerpen zijn belangrijk voor de bestuursagenda en worden door het bestuur als een stimulans gezien om blijvend aandacht aan te besteden. In het bijzonder betreft dit de ontwikkelingen met betrekking tot de Wtp waarin het bestuur het VO actief blijft betrekken, zodoende dat het VO voldoende kennis en informatie heeft om zijn rol in deze transitie te kunnen vervullen. Daarnaast stimuleert het bestuur dat het VO blijft bouwen aan

de eigen kennisontwikkeling. Waar mogelijk en gewenst is het bestuur bereid om hier een bijdrage aan te leveren.

Overeenkomstig het oordeel van het VO, is het bestuur zich bewust dat de uitvoeringskosten in 2023 zijn gestegen, maar dat deze goed zijn onderbouwd en het VO daarin is meegenomen. Ook in 2024 behoudt het bestuur aandacht voor de beheersing van de uitvoeringskosten.

Het uitgangspunt voor het bestuur blijft net als de afgelopen jaren dat het VO gedurende het jaar in een zo vroeg mogelijk stadium wordt betrokken bij de activiteiten en projecten binnen SNPS. De dialoog tussen het bestuur en het VO in 2023 is door eenieder als open en transparant ervaren. Het bestuur kijkt uit naar een verdere verdieping van de transparante en constructieve samenwerking met het VO in 2024.

Vaststelling van het bestuursverslag door het bestuur

Het bestuur van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting heeft het bestuursverslag 2023 vastgesteld per 29 mei 2024.

Den Haag, 29 mei 2024

Namens het bestuur,

de heer M.J. ten Brink
de heer B.N. de Mönnink
mevrouw C.L.M. den Ouden
de heer A.K. Kroeze
de heer K. Yildirim
mevrouw E.M.J. Smeets
de heer M.P. van 't Zet

An aerial photograph of a large solar farm. The solar panels are arranged in neat, parallel rows that stretch across a dark green field. The perspective is from a high angle, looking down at the panels. The lighting creates a warm, golden-orange glow on the upper left panels, which transitions to a cooler, blue-purple hue on the lower right panels. A thin, dark line, possibly a path or a small stream, runs diagonally across the middle of the image, separating the two main sections of the solar array.

Jaarrekening

I. Balans per 31 december

Na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten

(x € 1.000)

		2023	2022
	Toelichting*		
Activa			
Beleggingen voor risico deelnemers	1	512.709	389.216
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	2	34.690	29.872
Vorderingen en overlopende activa	3	2.067	1.161
Liquide middelen	4	25.215	22.165
Totaal activa tegen reële waarde		574.681	442.414
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	5	15.128	12.811
Technische voorzieningen	6	34.690	29.872
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	7	512.709	389.216
Voorziening toekomstige uitvoeringskosten	8	8.863	8.149
Overige schulden en overlopende passiva	9	3.291	2.366
Totaal passiva		574.681	442.414

* De nummering verwijst naar de toelichting.

II. Staat van baten en lasten

(x € 1.000)		2023	2022
	Toelichting		
Baten			
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	10	72.567	58.578
Beleggingsresultaten risico deelnemers	11	51.836	(61.019)
Overige baten	12	819	-
Totaal baten		125.222	(2.441)
Lasten			
Pensioenuitkeringen	13	1.462	889
Pensioenbeheerkosten	14	4.306	3.000
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	15	123.493	(156)
Mutatie technische voorzieningen	16	4.818	(2.014)
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	16	(4.818)	2.014
Mutatie voorziening toekomstige uitvoeringskosten	18	714	446
Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers	19	(13.115)	(13.010)
Herverzekeringen	20	6.045	4.943
Totaal lasten		122.905	(3.888)
Saldo van baten en lasten		2.317	1.447
Bestemming van het saldo van baten en lasten		2023	2022
Algemene reserve - bruto pensioenregeling		2.478	1.579
Algemene reserve - netto pensioenregeling		(161)	(132)
		2.317	1.447

III. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

(x € 1.000)	2023	2022
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen van werkgevers en werknemers	72.384	57.839
Ontvangen waardeoverdrachten risico deelnemers	14.132	13.195
Betaalde pensioenuitkeringen/afkopen	(1.416)	(397)
Betaalde kosten herverzekeringen	(6.875)	(4.586)
Betaalde waardeoverdrachten voor risico deelnemers	-	(43)
Betaalde pensioenbeheerkosten	(4.338)	(3.164)
Ontvangen diverse baten	819	-
	74.706	62.844
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen voor risico deelnemers	112.647	7.506
Aankopen beleggingen voor risico deelnemers	(190.044)	(67.705)
Overige kasstromen inzake beleggingen risico deelnemers	3.054	(664)
Overige mutaties inzake beleggingen risico deelnemers	2.687	-
	(71.656)	(60.863)
Mutatie liquide middelen	3.050	1.981
Samenstelling geldmiddelen	2023	2022
Liquide middelen per 1 januari	22.165	20.184
Mutatie liquide middelen	3.050	1.981
Liquide middelen per 31 december	25.215	22.165

IV. Algemene toelichting

Inleiding

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting (hierna SNPS of het pensioenfonds) biedt twee pensioenregelingen aan op basis van zuiver beschikbare premie, te weten Pensioenreglement I (voor de bruto pensioenregeling) en Pensioenreglement Nettopensioenregeling. De deelnemer kan het opgebouwde pensioenkapitaal aanwenden voor een variabel pensioen bij SNPS (via het Collectief Variabel Pensioen, hierna CVP) of een vaste pensioenuitkering bij een pensioenverzekeraar naar keuze.

Het algemene uitgangspunt van het te voeren beleid van SNPS is om de pensioenovereenkomsten na te komen en wel tegen zo stabiel mogelijke premies. Hierbij wordt gestreefd de kosten zo laag mogelijk te houden, binnen de randvoorwaarden die het bestuur stelt ten aanzien van kwaliteit van uitvoering. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, de pensioenreglementen, de uitvoeringsovereenkomsten en de Actuariële Bedrijfstechnische Nota (ABTN).

Als gevolg van de kenmerken van de zuivere beschikbare premieregelingen en het feit dat het pensioenfonds geen ingegane pensioenen voor risico van het pensioenfonds kent, liggen zowel het beleggingsrisico, het renterisico en het langlevensrisico gedurende de gehele duur van deelneming en pensionering (in geval van deelname aan het CVP) bij de gewezen en actieve deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde. Risico's voortvloeiende uit de risicoverzekeringen in verband met overlijden en arbeidsongeschiktheid tot de pensioendatum zijn volledig herverzekerd.

Gelet op de bovenstaande kenmerken van de uitgevoerde pensioenregelingen, is de beleidsruimte binnen SNPS afgebakend. Vanwege de door de werkgever, in overleg met de Centrale Ondernemingsraad Shell, bepaalde inhoud van de pensioenregelingen is de ruimte voor het voeren van een eigen pensioenbeleid beperkt. Gegeven de aard van de pensioenregelingen (zuiver beschikbare premie) is de ruimte voor het voeren van een premiebeleid beperkt en is er geen sprake van een indexatiebeleid. De voornaamste beleidsterreinen waarop SNPS wel nadrukkelijk een eigen beleid voert, zijn het beleggingsbeleid, het communicatiebeleid en het uitbestedingsbeleid (onder meer met betrekking tot de pensioenadministratie en het vermogensbeheer).

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het bestuur heeft op 29 mei 2024 de jaarrekening vastgesteld.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingswijzigingen

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt

gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid.

Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het fonds.

UFR (Ultimate Forward Rate)

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van de UFR-methode Nederlandsche Bank per 31 december 2023 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de UFR-systematiek van de rentetermijnstructuur vanaf 1 januari 2023 is gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de commissie parameters van 29 november 2022. Per 1 januari 2023 leidt de maatregel tot een verhoging van € 161 van de technische voorziening. Het effect op de dekkingsgraad is nagenoeg nihil.

Rubriceringswijzigingen

Met ingang van huidig boekjaar worden aandelen in bedrijven actief in de vastgoedbranche niet langer als vastgoed, maar als aandelen geclassificeerd. Vergelijkende cijfers zijn dien overeenkomstig aangepast.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld. Een verplichting is in de balans

opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties', die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel -samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting- heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- In het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat verslagjaar gevolgen heeft, of
- In het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Splitsing kosten tussen bruto en netto pensioenregeling

Specifieke kosten, waaronder de administratiekosten, zijn per regeling gefactureerd en toegerekend naar de bruto en de netto pensioenregeling. Voor 'algemene' kosten (de kosten die niet specifiek zijn toe te rekenen aan of de bruto of de netto pensioenregeling) wordt een verdeelsleutel toegepast om de kosten te splitsen naar de bruto pensioenregeling en de netto pensioenregeling. De toegepaste verdeelsleutel is in de betreffende toelichting vermeld.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2023	31-12-2022
Koersen vreemde valuta ten opzichte van de euro		
Amerikaanse Dollar	1,10	1,07
Braziliaanse Reaal	5,37	5,63
Britse Pond	0,87	0,89
Hongkong Dollar	8,63	8,33
Japanse Yen	155,73	140,82
Zuid-Koreaanse Won	1.422,68	1.349,54
Canadese Dollar	1,46	1,45
Australische Dollar	1,62	1,57
Zwitserse Frank	0,93	0,99
Taiwanese Dollar	33,90	32,80
Chinese Yuan Renminbi	7,83	7,38
Indonesische Roepia	17.008,30	16.614,41
Indische Roepies	91,92	88,29
Mexicaanse Peso's	18,71	20,80
Maleisische Ringgit	5,08	4,70
Russische Roebel	98,76	77,91
Saoedi-Arabische Riyal	4,14	4,01
Thaise Baht	37,70	36,96
Zuid-Afrikaanse Rand	20,20	18,16

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN **Grondslagen voor de waardering** **van activa en passiva**

Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen voor rekening en risico deelnemers zijn middelen die aangehouden worden op rekeningen ten behoeve van deelnemers die zelf het beleggingsrisico dragen in het kader van de beschikbare premieregeling.

De bruto en de netto pensioenregeling van SNPS omvatten drie Life Cycle-profielen: defensief, neutraal en offensief. Als een deelnemer geen beleggingskeuze heeft gemaakt, worden de netto beschikbare premies (zijnde de gestorte premies exclusief de opslagen voor risicopremies en kosten) belegd conform het Life Cycle-profiel neutraal. De drie Life Cycle-profielen worden in de praktijk door middel van drie 'administratieve' Life Cycle-portefeuilles uitgevoerd, waarbij binnen de Life Cycle-portefeuilles geïnvesteerd wordt in onderliggende institutionele beleggingsfondsen.

Life Cycle-portefeuilles Rente en Match I beleggen in vastrentende waarden, Life Cycle-portefeuille Rendement belegt voornamelijk in zakelijke waarden. In Life Cycle-profiel offensief wordt derhalve relatief het meest belegd in Life Cycle-portefeuille Rendement en in Life Cycle-profiel defensief wordt relatief het minst belegd in Life Cycle-portefeuille Rendement. Verder geldt voor alle Life Cycle-profielen dat naarmate de pensioendatum nadert het gewicht in Life Cycle-portefeuille Rendement wordt afgebouwd.

De twee administratieve CVP-portefeuilles beleggen in met name

beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en derivaten. Er is geen individuele keuze mogelijk. Het bestuur stelt de CVP-beleggingsmix vast op basis van een ALM-studie.

Algemeen

Beleggingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum, tenzij anders is aangegeven.

Vorderingen en schulden uit beleggingen, behorend bij een specifieke beleggingscategorie, zijn onder beleggingsdebiteuren of -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie. Liquide middelen vermogensbeheer, behorend bij een specifieke beleggingscategorie, zijn onder liquide middelen opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Derivaten zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten, die deel uitmaken van een beleggingsfonds, zijn opgenomen in de beleggingscategorie van het beleggingsfonds.

(Reële) waardebepaling

Voor de meerderheid van de reële waardebepaling van beleggingen is gebruik gemaakt van genoteerde marktprijzen. Dit is het geval als beleggingen verhandeld worden aan een effectenbeurs. Echter, bepaalde beleggingen zijn gewaardeerd door middel van waarderingsmodellen en -technieken:

- **Onafhankelijke taxaties:**
vastgoedobjecten worden jaarlijks getaxeerd door externe

onafhankelijke taxateurs. De juistheid en volledigheid van de gebruikte informatie voor de taxaties wordt gecontroleerd.

- **Netto contante waarde (NCW-) berekeningen:**
de te ontvangen kasstromen zijn contant gemaakt op basis van de marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico.
- **Andere methode(n):**
 - Geen directe marktnotering, maar andere uit de markt waarneembare data.
 - Een waardering gebaseerd op een transactie in een niet-actieve markt met een niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).
 - Een waardering volgens waarderingsmodellen en -technieken gebaseerd op marktdata.
 - Een waardering niet gebaseerd op marktdata, maar op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.
 - Een waardering gebaseerd op de intrinsieke waarde uit recente rapportages van fundmanagers en fund-to-fund managers. Hieronder vallen beursgenoteerde fondsen met NAV-koers.

Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen.

Als de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten):

- Vorderingen en schulden uit beleggingen zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.
- Liquide middelen vermogensbeheer zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het verschil met reële waarde is bij deze posten in het algemeen gering als gevolg van het korte termijn karakter. In de toelichting zijn deze posten opgenomen onder 'genoteerde marktprijzen'.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderinggrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderinggrondslagen van het pensioenfonds.

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Van ter beurze genoteerde aandelen is dit de beurswaarde. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van ter beurze genoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering hiervan geschiedt tegen de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij (partiële) arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij ElipsLife AG. Het risico van (partiële) arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij ElipsLife AG.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Voor de IBNR-voorziening (Incurred But Not Reported) is een vordering

op de herverzekeraar opgenomen gelijk aan de waardering van de IBNR-voorziening (zie waarderingsgrondslag verderop in dit hoofdstuk). Voor de voorziening voor levenslang partnerpensioen is een vordering op de herverzekeraar opgenomen gelijk aan de waardering van de voorziening voor levenslang partnerpensioen (zie waarderingsgrondslag verderop in dit hoofdstuk). Voor de voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is een vordering op de herverzekeraar opgenomen gelijk aan de waardering van de voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (zie waarderingsgrondslag 'Overige technische voorzieningen - IBNR voorziening' verderop in dit hoofdstuk).

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van liquiditeiten die voor beleggingsdoeleinden worden aangehouden binnen de beleggingsportefeuilles, deze zijn verwerkt onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit het verschil tussen de activa van het pensioenfonds enerzijds en de hiervoor bedoelde technische voorzieningen en overige passiva anderzijds. Het saldo van baten en lasten zal toegevoegd of onttrokken worden aan de algemene reserve.

Het minimaal vereist eigen vermogen bij de voorziening voor risico (gewezen) deelnemers wordt vastgesteld met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet. Volgens het bepaalde is het minimaal vereist eigen vermogen bij de voorziening voor risico (gewezen) deelnemers gelijk aan 25% van de jaarlijkse beheerslasten.

Aanvullend moet een bedrag aan eigen vermogen worden aangehouden vanwege het feit dat het pensioenfonds overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's in actieve dienst heeft herverzekerd bij externe partijen.

Technische voorzieningen

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen bestaan uit de volgende voorzieningen:

Bruto pensioenregeling:

De bruto pensioenregeling van SNPS is van kracht per 1 juli 2013. Deze pensioenregeling kan, behoudens de risicodekkingen, worden gekarakteriseerd als premieovereenkomst. De door SNPS toegezegde risicodekkingen bij overlijden in actieve dienst en bij (partiële) arbeidsongeschiktheid worden gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst op basis van eindsalaris en pensioenjaren. De pensioenregeling voorziet in een beschikbare premie, een (partieel) arbeidsongeschiktheidspensioen ten behoeve van de deelnemers en in een (tijdelijk) partnerpensioen en een wezenpensioen bij overlijden in actieve dienst ten behoeve van de nabestaanden. Tevens bevat de pensioenregeling een verzekering voor premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij (partiële) arbeidsongeschiktheid.

Netto pensioenregeling:

De vrijwillige netto pensioenregeling van SNPS is van kracht per 1 januari 2015. Deze pensioenregeling kan, behoudens de risicodekkingen, worden gekarakteriseerd als premieovereenkomst.

De door SNPS toegezegde risicodekkingen bij overlijden in actieve dienst en premievrijstelling bij (partiële) arbeidsongeschiktheid worden gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst.

De pensioenregeling voorziet in een netto pensioenpremie ten behoeve van de deelnemers en in een netto partnerpensioen en wezenpensioen bij overlijden in actieve dienst ten behoeve van de nabestaanden. Tevens bevat de pensioenregeling een verzekering voor premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij (partiële) arbeidsongeschiktheid.

De overige technische voorzieningen bestaan uit de volgende voorzieningen:

IBNR-voorziening

Onder de overige technische voorzieningen is de IBNR-voorziening opgenomen. Deze voorziening is bedoeld om de schade die in de toekomst ontstaat door voor de balansdatum ingegane arbeidsongeschiktheid te kunnen financieren, ook indien de uitvoeringsovereenkomst met de toetreden onderneming is beëindigd. De IBNR-voorziening is gelijk aan de som van de herverzekeringspremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid over het huidige en het voorgaande boekjaar en de herverzekeringspremie voor arbeidsongeschiktheidspensioen over het huidige en het voorgaande boekjaar. Voor de IBNR-voorziening is voor hetzelfde bedrag een vordering op de herverzekeraar opgenomen op de debetzijde van de balans.

Voorziening levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

De Voorziening voor levenslang partnerpensioen en wezenpensioen is bedoeld om schade die in de toekomst ontstaat door overlijden van een gewezen deelnemer, vóór datum van pensionering, de partner en de wezen van een levenslang pensioen te voorzien. Dit schaderisico is volledig herverzekerd waardoor hetzelfde bedrag als vordering op de herverzekeraar is opgenomen.

De Voorziening voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is bedoeld om toekomstige pensioeninkopen bij (partiële) arbeidsongeschiktheid te financieren. Dit schaderisico is volledig herverzekerd waardoor hetzelfde bedrag als vordering op de herverzekeraar is opgenomen.

De Voorziening levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Rekenrente: De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Onvoorwaardelijke indexatie: Het ingegane (tijdelijk) partnerpensioen, het ingegane wezenpensioen en het ingegane arbeidsongeschiktheidspensioen wordt jaarlijks per 1 januari met 2% verhoogd. Deze onvoorwaardelijke indexaties worden, in de vaststelling van de voorzieningen voor deze pensioensoorten, meegenomen.

- Overlevingstafels: Prognosetafel AG2022 met als basisjaar 2024 (2022: Prognosetafel AG2022 met als basisjaar 2023), waarbij

de sterftekansen met de in de onderstaande tabel opgenomen factoren worden vermenigvuldigd:

Leeftijdscategorie	Vermenigvuldigingsfactor voor sterftekansen mannen
25-54	50%
55-74	56%
≥75	56% op leeftijd 75 oplopend met 2% per jaar tot maximaal 100%

Leeftijdscategorie	Vermenigvuldigingsfactor voor sterftekansen vrouwen
25-64	70%
65-79	80%
80-84	85%
≥85	85% op leeftijd 85 oplopend met 1% per jaar tot maximaal 100%

- Gezinssamenstelling: Voor gewezen deelnemers met een latent nabestaandenpensioen wordt bij berekening van de contante waarde van de partnerpensioenen uitgegaan van een gehuwdheidsfrequentie van 100% tot de pensioenleeftijd, die daarna afloopt met de sterftekansen van de partner volgens de gebezigde overlevingstafels. Aangenomen wordt dat bij (echt)paren de man 3 jaar ouder is dan de vrouw.
- Geboortedata: Verondersteld is dat alle deelnemers zijn geboren op de eerste dag van de maand volgend op hun geboortemaand.
- Arbeidsongeschiktheid: Bij de vaststelling van de voorziening voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging

van 5%. Deze stijging is in de voorziening opgenomen ter dekking van de stijging van de beschikbare premiestaffel per leeftijdscategorie (3% per jaar) en ter dekking van de onvoorwaardelijke indexatie van het pensioengevend salaris (2% per jaar).

- Er wordt geen rekening gehouden met reactiveringskansen.
- Administratiekosten: De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds wordt met 2% verhoogd voor administratiekosten.

Voor de berekeningen die moeten worden uitgevoerd in het kader van echtscheiding en/of conversie, worden de actuariële grondslagen gehanteerd die ook voor waardeoverdrachten worden gehanteerd (wettelijke rekenregels voor waardeoverdracht).

Voorziening pensioen-verplichtingen risico deelnemers bruto en netto pensioenregeling

In de opbouwfase van het pensioen zijn de pensioenkapitalen van de deelnemers gelijk aan de ingelegde premies (voor de netto pensioenregeling na aftrek van de premies voor de risicodekkingen) vermeerderd of verminderd met de betreffende rendementen, de verhogingen uit hoofde van overlijden van andere (gewezen) deelnemers. Na overlijden van een (gewezen) deelnemer komt het saldo van de pensioenbeleggingsrekening van de betreffende (gewezen) deelnemer te vervallen en wordt dat gebruikt voor de verhoging van de saldi pensioenbeleggingsrekeningen van de overige (gewezen) deelnemers in de desbetreffende pensioenregeling naar rato van de per (gewezen) deelnemer aanwezige saldi.

Het pensioenkapitaal in de uitkeringsfase Collectief Variabel Pensioen (CVP) is gelijk aan het gezamenlijk door de deelnemers ingebrachte kapitaal uit de Life Cycles, vermeerderd of verminderd met het hierop behaalde rendement en verminderd met de uitgekeerde pensioengelden. De variabele aanspraak van de deelnemer, die is ingekocht op

moment van inbreng van het kapitaal, wordt gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. Per einde van het boekjaar wordt het jaarresultaat in het CVP berekend door de op basis van deze grondslagen bepaalde voorziening af te trekken van het aanwezige pensioenkapitaal. Dit resultaat zal per 1 juli aan de deelnemers worden uitgedeeld.

Bij de berekening worden de volgende actuariële grondslagen gehanteerd:

- Rekenrente: De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Vaste stijging en daling: Bij keuze voor een vaste stijging/daling wordt het ingegane ouderdomspensioen jaarlijks per 1 juli met 1% verhoogd/verlaagd. Deze vaste stijgingen/dalingen worden, in de vaststelling van de voorzieningen voor deze pensioensoort, meegenomen.
- Overlevingstafels: Prognosetafel AG2022 met als basisjaar 2024 (2022: Prognosetafel AG2022 met als basisjaar 2023), waarbij de sterftekansen met de in de onderstaande tabel opgenomen factoren worden vermenigvuldigd:

Leeftijdscategorie	Vermenigvuldigingsfactor voor sterftekansen mannen
25-54	50%
55-74	56%
≥75	56% op leeftijd 75 oplopend met 2% per jaar tot maximaal 100%

Leeftijdscategorie	Vermenigvuldigingsfactor voor sterftekansen vrouwen
25-64	70%
65-79	80%
80-84	85%
≥85	85% op leeftijd 85 oplopend met 1% per jaar tot maximaal 100%

- **Gezinssamenstelling:** Voor gewezen deelnemers met een latent nabestaandenpensioen wordt bij berekening van de contante waarde van de partnerpensioenen uitgegaan van een gehuwdheidsfrequentie van 100% tot de pensioenleeftijd, die daarna afloopt met de sterftekansen van de partner volgens de gebezigde overlevingstafels. Aangenomen wordt dat bij (echt)paren de man 3 jaar ouder is dan de vrouw.
- **Geboortedata:** Verondersteld is dat alle deelnemers zijn geboren op de eerste dag van de maand volgend op hun geboortemaand.
- **Administratiekosten:** De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds wordt niet verhoogd voor administratiekosten.

Zowel in opbouw- als de uitkeringsfase is derhalve de voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers gelijk aan de som van de pensioenkapitalen van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Voorziening toekomstige uitvoeringskosten

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten heeft betrekking op de contante waarde van de geschatte uitvoeringskosten voor afwikkeling van alle verplichtingen van het pensioenfonds bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de op dat moment te verwachten toekomstige uitvoeringskosten. Bij de vaststelling van deze voorziening wordt ervan uitgegaan dat de opgebouwde pensioenkapitalen

en aanspraken 2 jaar na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever, worden overgedragen naar een andere pensioenuitvoerder.

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de premiebijdragen een opslag voor de (lopende) uitvoeringskosten. Zie sectie Premiebijdragen van (werkgevers en werknemers).

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

Bruto pensioenregeling

De feitelijke samenstelling van de beschikbare premie in enig boekjaar bestaat uit:

- Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van

de deelnemer gestort worden.
De beschikbare premiestaffel is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag;

- b** De aan de herverzekeraar verschuldigde risicopremies voor dekking van risico's van overlijden in actieve dienst en arbeidsongeschiktheid;
- c** Een opslag ter dekking van de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- d** Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor uitvoeringskosten;
- e** Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het minimaal vereist eigen vermogen.

Netto pensioenregeling

De feitelijke samenstelling van de netto premie in enig boekjaar bestaat uit:

- a** Beschikbare premies die op de netto pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden welke verdeeld worden naar (i) inleg pensioenbeleggingsrekening en (ii) inhouding voor de herverzekeringen;
- b** Een opslag ter dekking van de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- c** Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor uitvoeringskosten;
- d** Een door het pensioenfonds vast te

stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het minimaal vereist eigen vermogen.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten van de beleggingen. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer bestaan uit de kosten die binnen de Life Cycle-portefeuilles worden verrekend met de beleggingsopbrengsten. Deze kosten bestaan uit betaalde transactiekosten (inclusief in- en uitstap vergoedingen) en beheervergoedingen (management fees), zoals in rekening gebracht door de managers van de onderliggende institutionele beleggingsfondsen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten (in- en uitstapvergoedingen voor rekening van de deelnemers) bij aanschaf of verkoop van onderliggende beleggingsfondsen binnen een Life Cycle-portefeuille en transactiekosten (bewaarloon en settlementkosten) binnen de onderliggende institutionele beleggingsfondsen. In- en uitstapvergoedingen zijn daarmee onderdeel van de aan- en verkoopprijs van aandelen in de onderliggende institutionele beleggingsfondsen.

Overige baten

Overige baten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

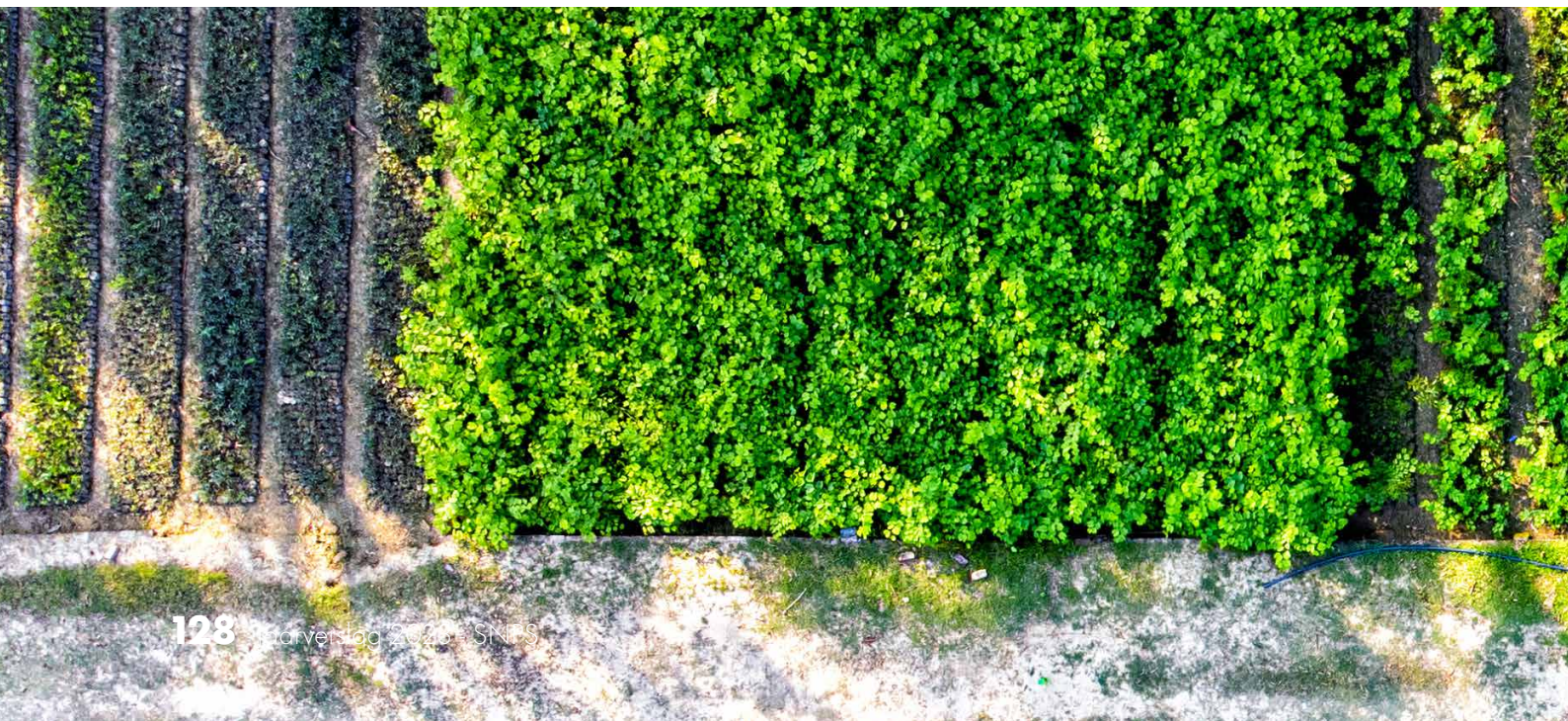
De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen.

Pensioenbeheerkosten ten laste van het pensioenfonds

De pensioenbeheerkosten ten laste van het pensioenfonds zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De pensioenbeheerkosten ten laste van het pensioenfonds kunnen worden gesplitst in kosten van pensioenbeheer ten laste van pensioenfonds en kosten van vermogensbeheer ten laste van pensioenfonds.

Kosten van vermogensbeheer ten laste van pensioenfonds

Kosten van vermogensbeheer ten laste van het pensioenfonds worden onderscheiden van de kosten van vermogensbeheer die ten laste van de deelnemers komen en in mindering komen op de Beleggingsresultaten risico deelnemers. De kosten van vermogensbeheer ten laste van het pensioenfonds bestaan uit de betaalde vergoedingen aan Achmea Investment Management B.V. (AIM) in het kader van de uitbestedingsovereenkomst en de vaste vergoeding van de custodian.

Kosten van pensioenbeheer ten laste van het pensioenfonds

De kosten van pensioenbeheer ten laste van het pensioenfonds zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Verdeling tussen bruto en netto pensioenregeling

De pensioenbeheerkosten ten laste van pensioenfonds worden aan de bruto en de netto pensioenregeling toegerekend op basis van de splitsing zoals opgenomen op de facturen en/of bijgevoegde specificaties. Dit geldt bijvoorbeeld voor de administratiekosten, kosten van het bestuursbureau en projectkosten. Kosten die niet specifiek zijn toe te rekenen aan hetzij de bruto hetzij de netto pensioenregeling worden evenredig (verdeelsleutel 50:50) over beide pensioenregelingen verdeeld.

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de premiebijdragen (specifiek de werkgeverspremie) een opslag ter dekking van de (lopende) pensioenbeheerkosten.

Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds en risico deelnemers

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen van (gewezen) deelnemers.

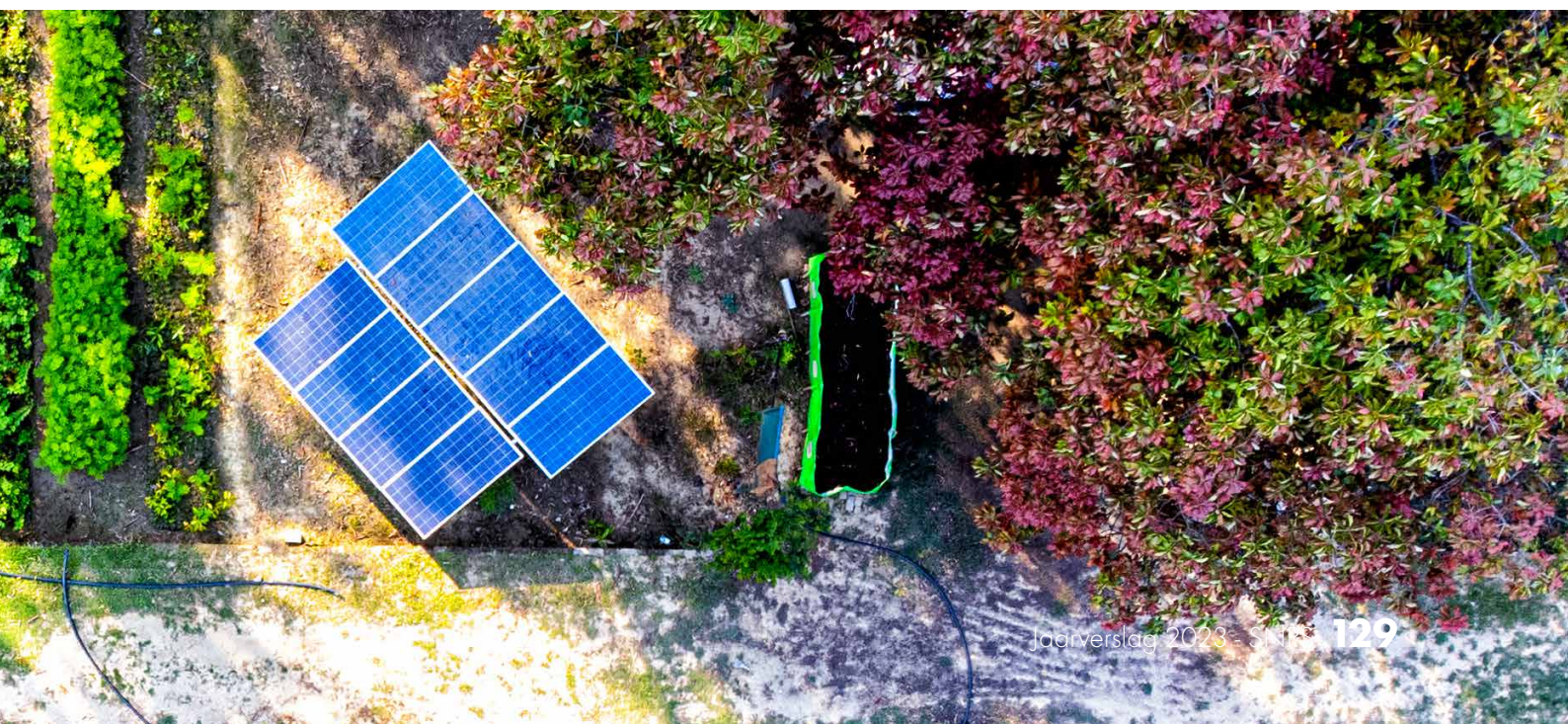
Herverzekeringen

Herverzekeringspremies en uitkeringen worden toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:

- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
- Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

V. Toelichting op de balans

Alle bedragen in de toelichting zijn x € 1.000 tenzij anders vermeld.

Activa

1. Beleggingen voor risico deelnemers

Hieronder is een overzicht gegeven van de beleggingen verdeeld naar pensioenregelingen en beleggingsportefeuilles.

Verdeling beleggingen naar pensioenregelingen en beleggingsportefeuilles per 31 december 2023

	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	CVP Bruto	CVP Netto	Overige	Totaal
Bruto pensioen-regeling IDC ¹	37.837	605	332.003	-	-	4.437	374.882
Bruto pensioen-regeling CVP ²	-	-	-	7.700	-	-	7.700
Netto pensioen-regeling IDC ³	9.335	357	97.925	-	-	801	108.418
Netto pensioen-regeling CVP	-	-	-	-	21.709	-	21.709
Totaal	47.172	962	429.928	7.700	21.709	5.238	512.709

Verdeling beleggingen naar pensioenregelingen en beleggingsportefeuilles per 31 december 2022

	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	CVP Bruto	CVP Netto	Overige	Totaal
Bruto pensioen-regeling IDC	27.344	492	240.054	-	-	3.427	271.317
Bruto pensioen-regeling CVP	-	-	-	4.967	-	-	4.967
Netto pensioen-regeling IDC	8.323	329	88.742	-	-	913	98.307
Nettopensioen-regeling CVP	-	-	-	-	14.625	-	14.625
Totaal	35.667	821	328.796	4.967	14.625	4.340	389.216

Verloopoverzicht 2023

	Stand per 1 januari 2023	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2023
LCP Rente	35.667	55.991	(46.826)	(15)	2.355	47.172
LCP Match I	821	196	(113)	4	54	962
LCP Rendement	328.796	110.729	(50.370)	(3.547)	44.320	429.928
CVP Bruto	4.967	6.230	(4.012)	(9)	524	7.700
CVP Netto	14.625	16.898	(11.326)	(18)	1.530	21.709
Beleggings- debiteuren	4.340	-	-	898	-	5.238
Totaal	389.216	190.044	(112.647)	(2.687)	48.783	512.709

De hogere aan- en verkopen in 2023 zijn onder andere een gevolg van transacties uit hoofde van de implementatie van de ALM.

Verloopoverzicht 2022

	Stand per 1 januari 2022	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2022
LCP Rente	34.228	7.222	(1.726)	-	(4.057)	35.667
LCP Match I	816	400	(36)	-	(359)	821
LCP Rendement	329.241	52.470	(5.205)	-	(47.710)	328.796
CVP Bruto	5.788	1.638	(153)	-	(2.306)	4.967
CVP Netto	15.623	5.975	(386)	-	(6.587)	14.625
Beleggings- debiteuren	3.676	-	-	664	-	4.340
Totaal	389.372	67.705	(7.506)	664	(61.019)	389.216

¹ LCP staat voor Life Cycle-portefeuille.

² IDC staat voor Individual Defined Contribution.

³ CVP staat voor Collectief Variabel Pensioen.

Verdeling beleggingsportefeuille (LCP) naar onderliggende waarden per 31 december 2023

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
LCP Rente	-	-	47.066	-	106	47.172
LCP Match I	-	-	950	-	12	962
LCP Rendement	44.706	261.989	128.900	97	(5.764)	429.928
CVP Bruto	-	18	2.854	1.765	3.063	7.700
CVP Netto	-	62	8.067	4.977	8.603	21.709
Beleggings- debiteuren	-	-	-	-	5.238	5.238
Stand per 31 december 2023	44.706	262.069	187.837	6.839	11.258	512.709

Verdeling beleggingsportefeuille (LCP) naar onderliggende waarden per 31 december 2022

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
LCP Rente	-	-	35.502	-	165	35.667
LCP Match I	-	-	813	-	8	821
LCP Rendement	32.544	190.296	98.961	713	6.282	328.796
CVP Bruto	189	1.235	2.627	865	51	4.967
CVP Netto	602	3.631	7.762	2.493	137	14.625
Beleggings- debiteuren	-	-	4	-	4.336	4.340
Stand per 31 december 2022	33.335	195.162	145.669	4.071	10.979	389.216

Securities lending binnen de beleggingsfondsen

Het pensioenfonds participeert niet direct in securities lending. In de jaarrekening zijn derhalve geen securities lending posities verwerkt. In de onderliggende beleggingsinstellingen kan wel sprake zijn van securities lending.

Reële waarde bepaling

Schattingen en veronderstellingen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van de deelnemers nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en passiva op balansdatum benadert de reële waarde.

Via drie administratieve Life Cycle-portefeuilles en twee administratieve CVP-portefeuilles wordt belegd in met name beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en derivaten. Beursgenoteerde beleggingen in fondsen zijn gewaardeerd tegen de koersen per einde boekjaar. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen in fondsen wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages (intrinsieke waarde methode). Deze rapportages zijn niet door een accountant gecontroleerd en de periode van deze rapportages loopt niet (in alle gevallen) synchroon met het boekjaar van het pensioenfonds. Om deze onzekerheid te mitigeren wordt gedurende het jaar de performance beoordeeld en jaarlijks achteraf

een aansluiting gemaakt met de gecontroleerde jaarrekeningen van deze fondsen ('back-testing'). De waardering kan hoger of lager zijn, maar is gezien de mitigerende maatregelen naar inschatting van het bestuur niet materieel voor het beeld van de jaarrekening.

Onderscheid wordt gemaakt in de volgende waarderingmethoden:

- Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld aan een effectenbeurs of betreffen liquide middelen.
- Onafhankelijke taxaties.
- De netto contante waarde methode wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van de geldende marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico. Hieronder vallen de derivaten.
- Andere methode: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden. De marktwaarde ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to-fund managers.

Gehanteerde waarderingsmethodiek 2023 en 2022

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2023				
Vastgoed beleggingen	-	-	44.706	44.706
Aandelen	262.069	-	-	262.069
Vastrentende waarden	129.916	-	57.921	187.837
Derivaten	-	6.839	-	6.839
Overige beleggingen	6.020	-	5.238	11.258
Totaal	398.005	6.839	107.865	512.709

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2022				
Vastgoed beleggingen	-	-	33.335	33.335
Aandelen	195.162	-	-	195.162
Vastrentende waarden	126.053	-	19.616	145.669
Derivaten	-	4.071	-	4.071
Overige beleggingen	4.336	-	6.643	10.979
Totaal	325.551	4.071	59.594	389.216

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

Specificatie naar soort:	31-12-2023	31-12-2022
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	44.706	33.335

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

Specificatie naar soort:	31-12-2023	31-12-2022
Zelfstandig beursgenoteerde aandelen	171.753	96.086
Aandelenbeleggingsfondsen	88.379	99.076
Beleggingsdebiteuren	1.937	-
	262.069	195.162

De beleggingsdebiteuren bestaan hoofdzakelijk uit nog te vorderen dividend- en couponbelasting.

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

Specificatie naar soort:	31-12-2023	31-12-2022
Participaties in beursgenoteerde beleggingsfondsen in vastrentende waarden	176.768	126.053
Participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen in vastrentende waarden	11.004	19.616
Beleggingsdebiteuren	65	-
	187.837	145.669

Derivaten

De derivaten bestaan volledig uit niet-beursgenoteerde derivaten die zijn toegepast voor de (tijdelijke) afdekking van valuta- en of interestrisico's.

De derivaten zijn als volgt gespecificeerd:

Specificatie naar soort:	31-12-2023	31-12-2021
Valutaderivaten	79	731
Rentederivaten	6.741	3.340
Beleggingsdebiteuren	140	-
Liquide middelen	399	-
Beleggingscrediteuren	(520)	-
	6.839	4.071

In de rubriek derivaten vallen het Achmea Overlay fund (CVP-modules) en FFX derivaten (Rendement module). De beleggingsdebiteuren bestaan uit verstrekte collateral (€ 140) en de beleggingscrediteuren uit ontvangen collateral (€ 520).

Overige beleggingen

Specificatie naar soort:	31-12-2023	31-12-2022
Geldmarktinstrumenten	4.983	-
Mixfunds	-	6.643
Beleggingsdebiteuren: nog te beleggen posten voor risico deelnemers	5.238	4.302
Beleggingsdebiteuren: overige	-	34
Liquide middelen	1.046	-
Beleggingscrediteuren	(9)	-
	11.258	10.979

Nog te beleggen posten voor risico deelnemers

Bruto pensioenregeling IDC	31-12-2023	31-12-2022
Nog te beleggen premies december	4.437	3.399
	4.437	3.399

Netto pensioenregeling IDC	31-12-2023	31-12-2022
Nog te beleggen premies december	801	903
	801	903

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen:		
Bruto pensioenregeling	26.237	21.846
Netto pensioenregeling	8.453	8.026
	34.690	29.872

	31-12-2023	31-12-2022
Technische voorzieningen		
IBNR-voorziening	5.161	4.463
Levenslang partnerpensioen voorziening	14.115	13.010
Tijdelijk partnerpensioen voorziening	1.635	1.588
Wezenpensioen voorziening	119	161
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	7.085	5.256
Ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen voorziening	6.575	5.394
Totaal	34.690	29.872

	2023	2022
Mutatieoverzicht technische voorzieningen		
Stand per 1 januari	29.872	31.886
Mutatie IBNR-voorziening	698	(1.805)
Mutatie levenslang partnerpensioen voorziening	1.105	(2.397)
Mutatie tijdelijk partnerpensioen voorziening	47	(8)
Mutatie wezenpensioen voorziening	(42)	(6)
Mutatie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	1.829	798
Mutatie ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen voorziening	1.181	1.404
Stand per 1 januari	34.690	29.872

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij ElipsLife AG.

Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij ElipsLife AG. ElipsLife AG heeft een credit rating A met een 'stable outlook' (Standard & Poors).

3. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Bruto pensioenregeling	1.484	855
Netto pensioenregeling	583	306
	2.067	1.161

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie vorderingen / premiedebiteuren:		
Vordering werkgever inzake premieopslag	921	739
Bankrente	257	56
Vordering op herverzekeraar	889	366
Totaal	2.067	1.161

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De vordering werkgever inzake premieopslag heeft betrekking op het nog van de werkgever te ontvangen bedrag uit hoofde van te verrekenen premieopslagen ter dekking van de pensioenbeheerkosten en opslag

herverzekering te dekking van de herverzekeringspremie.

De te verrekenen uitkeringen hebben betrekking op betaalde uitkeringen die nog verkocht moeten worden uit de beleggingen in de daaropvolgende periode.

4. Liquide middelen

	31-12-2023	31-12-2022
Bruto pensioenregeling	20.198	15.252
Netto pensioenregeling	5.017	6.913
	25.215	22.165

Onder de liquide middelen pensioenfondsen zijn opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op de bankrekening aangehouden bij ABN AMRO Bank N.V., die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn

en niet het karakter van beleggingen hebben.

Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de beleggingen opgenomen.

Passiva

5. Stichtingskapitaal en reserves

	Algemene reserve Bruto pensioenregeling	Algemene reserve Netto pensioenregeling	Totaal
Stand per 1 januari 2023	11.782	1.029	12.811
Uit bestemming saldo van baten en lasten	2.478	(161)	2.317
Stand per 31 december 2023	14.260	868	15.128

Het positieve saldo van baten en lasten is toegevoegd aan de algemene reserve.

	Algemene reserve Bruto pensioenregeling	Algemene reserve Netto pensioenregeling	Totaal
Stand per 1 januari 2022	10.203	1.161	11.364
Uit bestemming saldo van baten en lasten	1.579	(132)	1.447
Stand per 31 december 2022	11.782	1.029	12.811

Het positieve saldo van baten en lasten is toegevoegd aan de algemene reserve.

	31-12-2023		31-12-2022	
Solvabiliteit		In %		In %
Totaal vermogen	571.390	102,7	440.048	103,0
Af: (Technische) voorzieningen	556.262	100,0	427.237	100,0
Eigen vermogen	15.128	2,7	12.811	3,0
Minimaal vereist eigen vermogen	6.908	1,2	5.249	1,2
Feitelijke dekkingsgraad		102,7		103,0
Minimaal vereiste dekkingsgraad		101,2		101,2

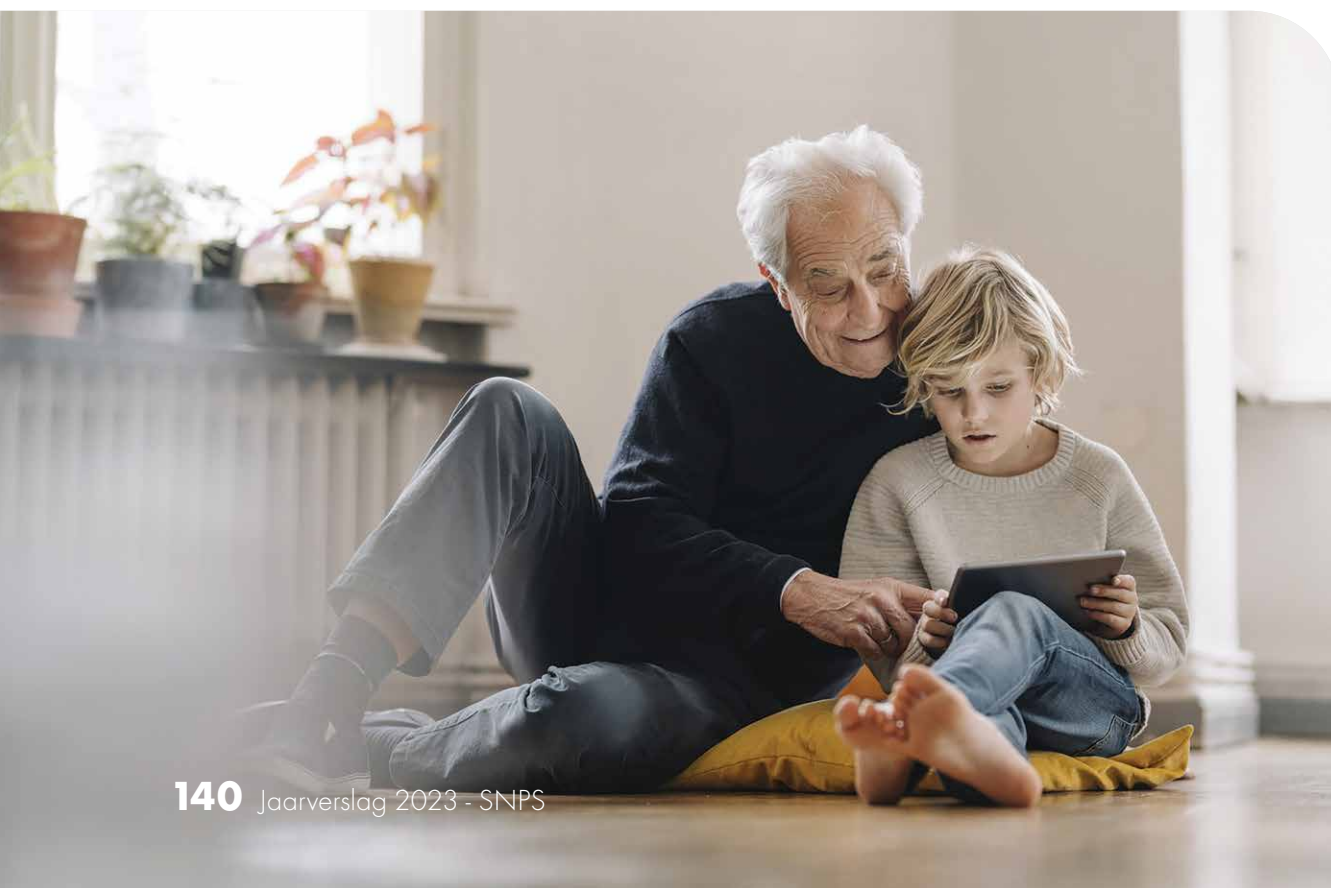
De beleidsdekkingsgraad is gelijk aan de feitelijke dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van het moment van vaststelling en de elf daaraan voorafgaande maandeinden. Op grond van de aanwijzingen bij de verslagstaten mogen pensioenfondsen die zijn vrijgesteld van maand- en kwartaalrapportages de beleidsdekkingsgraad gelijkstellen aan de aanwezige dekkingsgraad op balansdatum.

De vereiste dekkingsgraad is gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Aangezien het pensioenfonds geen technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds heeft die niet volledig zijn verzekerd, loopt het pensioenfonds geen beleggingsrisico voor eigen rekening en is het vereist eigen vermogen daarmee gelijk aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Het minimaal vereist eigen vermogen bij de voorziening voor risico (gewezen) deelnemers wordt vastgesteld met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet. Volgens het bepaalde is het minimaal vereist eigen vermogen bij de technische voorziening voor risico (gewezen) deelnemers gelijk aan 25% van de jaarlijkse beheerslasten. Aanvullend moet een bedrag aan eigen vermogen aangehouden worden vanwege het feit dat het pensioenfonds overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's in actieve dienst heeft verzekerd bij externe partijen. Het minimaal vereist eigen vermogen van SNPS bedraagt ultimo 2023 € 6.908.

Aangezien het eigen vermogen ultimo 2023 € 15.128 bedraagt, is ultimo 2023 geen sprake van een dekkingstekort.

Vanwege het karakter van de regeling (zuivere premieovereenkomst) wordt een vereist eigen vermogen niet bepaald.

6. Technische voorzieningen

	31-12-2023	31-12-2022
Bruto pensioenregeling	26.237	21.846
Netto pensioenregeling	8.453	8.026
	34.690	29.872

	31-12-2023	31-12-2022
Technische voorzieningen		
IBNR-voorziening	5.161	4.463
Levenslang partnerpensioen voorziening	14.115	13.010
Tijdelijk partnerpensioen voorziening	1.635	1.588
Wezenpensioen voorziening	119	161
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	7.085	5.256
Ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen voorziening	6.575	5.394
Totaal	34.690	29.872

	2023	2022
Mutatieoverzicht technische voorzieningen		
Stand per 1 januari	29.872	31.886
Mutatie IBNR-voorziening	698	(1.805)
Mutatie levenslang partnerpensioen voorziening	1.105	(2.397)
Mutatie tijdelijk partnerpensioen voorziening	47	(8)
Mutatie wezenpensioen voorziening	(42)	(6)
Mutatie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	1.829	798
Mutatie ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen voorziening	1.181	1.404
Stand per 1 januari	34.690	29.872

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig

herverzekerd bij ElipsLife AG. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij ElipsLife AG.

7. Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

	31-12-2023	31-12-2022
Bruto pensioenregeling IDC	374.882	271.317
Bruto pensioenregeling CVP	7.700	4.967
Netto pensioenregeling IDC	108.418	98.307
Netto pensioenregeling CVP	21.709	14.625
	512.709	389.216

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie bruto pensioenregeling CVP:		
Bruto pensioenregeling CVP aanspraken	7.655	5.235
Bruto pensioenregeling CVP nog toe te delen resultaat	45	(268)
	7.700	4.967

	31-12-2023	31-12-2022
Specificatie netto pensioenregeling CVP:		
Bruto pensioenregeling CVP aanspraken	21.500	15.425
Bruto pensioenregeling CVP nog toe te delen resultaat	209	(800)
	21.709	14.625

Verloopoverzicht voorziening pensioenverplichtingen per pensioenregeling

	Bruto Pensioen- regeling IDC	Bruto Pensioen- regeling CVP	Netto Pensioen- regeling IDC	Netto Pensioen- regeling CVP	Totaal
Stand per 1 januari 2022	259.987	5.788	107.974	15.623	389.372
Premiestortingen	37.381	-	11.037	-	48.418
Inkomende waardeoverdrachten	13.195	-	-	-	13.195
Uitgaande waardeoverdrachten	(168)	-	(17)	-	(185)
Uitkeringen en afkopen	-	(143)	-	(422)	(565)
Beleggingsresultaat	(37.450)	(2.306)	(14.676)	(6.587)	(61.019)
Van IDC naar CVP	(1.628)	1.628	(6.011)	6.011	-
Stand per 31 december 2022	271.317	4.967	98.307	14.625	389.216
Premiestortingen	49.720	-	9.653	-	59.373
Inkomende waardeoverdrachten	13.424	-	-	-	13.424
Uitgaande waardeoverdrachten	(275)	-	(34)	-	(309)
Uitkeringen en afkopen	-	(157)	-	(674)	(831)
Beleggingsresultaat	43.014	572	6.563	1.687	51.836
Van IDC naar CVP	(2.318)	2.318	(6.071)	6.071	-
Stand per 31 december 2023	374.882	7.700	108.418	21.709	512.709

Voor een verdere toelichting op de mutaties zie de toelichting op de staat van baten en lasten. De gevoerde pensioenregelingen van SNPS betreffen individueel beschikbare premieregelingen.

8. Voorziening toekomstige uitvoeringskosten

	31-12-2023	31-12-2022
Bruto pensioenregeling	4.912	4.258
Netto pensioenregeling	3.951	3.891
	8.863	8.149

Het pensioenfonds houdt een voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten aan zodat het pensioenfonds de uitvoeringskosten kan dragen in geval van discontinuïteit van de onderneming en de te maken uitvoeringskosten voor de dan gewezen deelnemers niet uit het rendement hoeven te worden onttrokken. Bij de vaststelling van deze voorziening wordt ervan uitgegaan dat de opgebouwde pensioenkapitalen en aanspraken 2 jaar na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de

werkgever, worden overgedragen naar een andere pensioenuitvoerder.

De per eind 2023 aanwezige kostenvoorziening voldoet aan het wettelijk minimaal vereiste niveau waardoor SNPS in staat is om de opgebouwde kapitalen bij een externe partij onder te brengen. Het geambieerde kostenvoorzieningsniveau, waarbij het pensioenfonds in staat is de uitvoeringskosten naar de toekomst toe zelfstandig te kunnen dragen is bereikt.

	31-12-2023	31-12-2022
Voorziening toekomstige uitvoeringskosten		
Stand per 1 januari	8.149	7.703
Dotatie	714	446
Stand per 31 december	8.863	8.149

9. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2023	31-12-2022
Bruto pensioenregeling	2.510	1.859
Netto pensioenregeling	781	507
	3.291	2.366

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

	31-12-2023	31-12-2022
Overige schulden		
Schuld aan herverzekeraar	589	896
Te betalen kosten	986	817
Waardeoverdrachten	1.429	412
Uitkeringen / afkopen	287	241
Stand per 31 december	3.291	2.366

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie, in de vorm van een uitvoeringsovereenkomst, tussen het pensioenfonds en de werkgever, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft SAMCo als ESG-adviseur aangesteld. SAMCo is een deelneming van Shell Petroleum B.V.

Transacties met bestuurders

Bestuurders die niet (meer) werkzaam zijn bij Shell komen in aanmerking voor een vergoeding voor de uitvoering

van bestuurstaken. SNPS heeft geen leningen verstrekt aan de bestuurders. Ook heeft SNPS geen vorderingen op de bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en werkgever bestaan de transacties uit de ontvangen premies voor de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling.

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme tarieven.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Ultimo boekjaar zijn er geen niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn na de balansdatum geen gebeurtenissen geweest van dien aard dat een wezenlijk ander beeld zou ontstaan van de financiële positie per einde 2023 dan op grond van dit verslag kan worden verkregen.

V. Toelichting op de staat van baten en lasten

Alle bedragen in de toelichting zijn x € 1.000 tenzij anders vermeld.

10. Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

	2023	2022
Bruto pensioenregeling	59.781	44.863
Netto pensioenregeling	12.786	13.715
	72.567	58.578

BRUTO PENSIOENREGELING	2023	2022
a1. Beschikbare premie bijdrage werkgever (voor risico deelnemers)	43.951	33.284
a2. Beschikbare premie bijdrage werknemer (voor risico deelnemers)	5.674	4.370
b. Premieopslag voor herverzekeringen	5.673	4.372
c. Premieopslag voor administratie- en uitvoeringskosten	2.415	1.508
d. Premiebijdrage werkgever voor voorziening toekomstige uitvoeringskosten	654	375
e. Premiebijdrage werkgever voor minimaal vereist eigen vermogen	1.414	954
	59.781	44.863

De feitelijke premie voor de bruto pensioenregeling bestaat in enig boekjaar uit:

- a. Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden;
- b. De aan de herverzekeraar verschuldigde risicopremies voor dekking van risico's van overlijden in actieve dienst en arbeidsongeschiktheid;
- c. Een opslag voor de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- d. Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten;
- e. Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het vereist eigen vermogen;

De feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 59.781 duizend (2022: € 44.863 duizend). De kostendekkende premie bedraagt € 58.781 duizend (2022: € 43.713 duizend). Het pensioenfonds past geen premiedemping toe.

De bruto pensioenregeling van SNPS is een individueel beschikbare premiereregeling, de premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Deze beschikbare premiestaffel van de SNPS-pensioenregeling is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag beginnend met 10,1% voor 18 tot 22-jarigen tot 35,3% voor 63 tot en

met 67-jarigen. Deze pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris minus de franchise (jaarlijks vastgesteld, € 17.488,- voor 2023 (2022: € 15.859,-)). Het pensioengevend salaris dat meegenomen wordt bij het bepalen van de pensioengrondslag is afgetopt op een bepaalde fiscale inkomensgrens (jaarlijks vastgesteld, € 113.995,- voor 2023 (2022: € 101.655,-)). De deelnemer betaalde in 2023 een eigen bijdrage van 2,0% (2022: 2,0%) van de pensioengrondslag, onafhankelijk van de leeftijd van deze deelnemer.

Voor 2023 bedroeg de totale eigen bijdrage zoals betaald door de werknemers € 5.674 duizend (2022: € 4.307 duizend). Het restant van de premies - inclusief aanvullende opslagen voor risicopremies en kosten - werd betaald door de werkgever. Aanvullend zijn deelnemers verzekerd voor nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

NETTO PENSIOENREGELING	2023	2022
a1. Beschikbare premie bijdrage werkgever (voor risico deelnemers)	8.809	9.555
a2. Beschikbare premie bijdrage werknemer (voor risico deelnemers)	965	1.063
b. Premieopslag voor herverzekeringen	1.409	1.357
c. Premieopslag voor administratie- en uitvoeringskosten	1.891	1.492
d. Premiebijdrage werkgever voor voorziening toekomstige uitvoeringskosten	60	71
e. Premiebijdrage werkgever voor minimaal vereist eigen vermogen	(348)	177
	12.786	13.715

De feitelijke premie voor de Netto pensioenregeling bestaat in enig boekjaar uit:

€ 13.345 duizend (2022: € 13.448 duizend). Het pensioenfonds past geen premiedemping toe.

- a.** Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden welke verdeeld wordt naar inleg pensioenbeleggingsrekening (a1 en a2) en inhouding voor de herverzekeringen (a3);
- b.** Een opslag voor de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- c.** Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten;
- d.** Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het minimaal vereist eigen vermogen.

De netto pensioenregeling van SNPS is een individueel beschikbare premieregeling, de premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Deze beschikbare premiestaffel van de SNPS-pensioenregeling is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag beginnend met 4,2% voor 15 tot en met 19-jarigen tot 16,2% voor 68 tot en met 70-jarigen. Deze pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris minus de fiscale grens; voor 2023 dit is voor Deelnemers A €113.995,- (2022: € 101.655,-) en Deelnemers B € 115.804,- (2022: € 103.268,-).

Deelnemers A en B zijn deelnemers die bruto pensioen opbouwen binnen SNPS respectievelijk Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF). De deelnemer betaalde in 2023 een eigen bijdrage van 0,965 procentpunt (2022: 0,965 procentpunt) van de percentages van de pensioengrondslag.

De feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 12.786 duizend (2022: € 13.715 duizend). De kostendeekkende premie bedraagt

11. Beleggingsresultaten risico deelnemers

Beleggingsresultaten risico deelnemers splitsing naar pensioenregelingen, beleggingsportefeuilles en beleggingscategorie

2023	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Totaal
Life Cycle portefeuille Rente	135	2.355	2.490
Life Cycle portefeuille Match I	15	54	69
Life Cycle portefeuille Rendement	2.698	44.320	47.018
CVP Bruto	49	523	572
CVP Netto	157	1.530	1.687
	3.054	48.782	51.836

2022	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Totaal
Life Cycle portefeuille Rente	(1)	(4.056)	(4.057)
Life Cycle portefeuille Match I	7	(366)	(359)
Life Cycle portefeuille Rendement	3.301	(51.011)	(47.710)
CVP Bruto	40	(2.346)	(2.306)
CVP Netto	114	(6.701)	(6.587)
	3.461	(64.480)	(61.019)

2023	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Totaal
Vastgoed	-	3.019	3.019
Aandelen	2.587	32.267	34.854
Vastrentende waarden	492	12.899	13.391
Derivaten	-	588	588
Overige beleggingen	(25)	9	(16)
	3.054	48.782	51.836

2022	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Totaal
Vastgoed	-	(6.844)	(6.844)
Aandelen	3.397	(36.883)	(33.486)
Vastrentende waarden	72	(20.709)	(20.637)
Derivaten	-	-	-
Overige beleggingen	(8)	(44)	(52)
	3.461	(64.480)	(61.019)

2023	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	CVP Bruto	CVP Netto	Totaal
Bruto pensioenregeling IDC	2.172	51	40.791	-	-	43.014
Bruto pensioenregeling CVP	-	-	-	572	-	572
Netto pensioenregeling IDC	318	18	6.227	-	-	6.563
Netto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	1.687	1.687
	2.490	69	47.018	572	1.687	51.836

2022	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	CVP Bruto	CVP Netto	Totaal
Bruto pensioenregeling IDC	(3.048)	(207)	(34.195)	-	-	(37.450)
Bruto pensioenregeling CVP	-	-	-	(2.306)	-	(2.306)
Netto pensioenregeling IDC	(1.009)	(152)	(13.515)	-	-	(14.676)
Netto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	(6.587)	(6.587)
	(4.057)	(359)	(47.710)	(2.306)	(6.587)	(61.019)

In de jaarrekening zijn alleen de door het pensioenfonds direct betaalde kosten van vermogensbeheer opgenomen. Deze zijn voor risico pensioenfonds en zijn opgenomen onder de pensioenbeheerkosten.

De kosten van vermogensbeheer voor risico deelnemers welke onderdeel uitmaken van het beleggingsresultaat binnen de beleggingsportefeuilles zijn toegelicht in het bestuursverslag ('look through') op pagina 49.

12. Overige baten

	2023	2022
Bankrente	819	-

13. Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen naar regelingen 2023

	Bruto Pensioen- regeling IDC	Bruto Pensioen- regeling CVP	Netto Pensioen- regeling IDC	Netto Pensioen- regeling CVP	Totaal
Ouderdoms- pensioen	-	153	199	622	974
Partnerpensioen	204	-	193	48	445
Wezenpensioen	27	-	16	-	43
	231	153	408	670	1.462

Pensioenuitkeringen naar regelingen 2022

	Bruto Pensioen- regeling IDC	Bruto Pensioen- regeling CVP	Netto Pensioen- regeling IDC	Netto Pensioen- regeling CVP	Totaal
Ouderdoms- pensioen	-	136	59	328	523
Partnerpensioen	141	-	157	27	325
Wezenpensioen	24	-	17	-	41
	165	136	233	355	889

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 594,89 (2022: € 520,35) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

14. Pensioenbeheerkosten

	2023	2022
Bruto pensioenregeling	2.415	1.508
Netto pensioenregeling	1.891	1.492
	4.306	3.000
	2023	2022
Pensioenbeheerkosten rekening pensioenfonds:		
Kosten van Pensioenbeheer		
Administratiekosten IDC	946	1.165
Administratiekosten CVP	88	114
Kosten Bestuur	76	43
Kosten bestuursbureau	1.071	1.002
Adviseurs- en controlekosten m.u.v. accountantskosten	70	-
Accountantskosten	85	81
Toezichtskosten	85	57
Projectkosten (WTP)	394	-
Communicatiekosten	487	118
Opleidingskosten	11	13
Overige kosten	4	88
Subtotaal kosten van pensioenbeheer	3.317	2.681
Kosten van vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds		
Kosten van vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds	989	319
Subtotaal kosten van vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds	989	319
Totaal	4.306	3.000

De administratiekosten betreffen de kosten uit hoofde van pensioenbeheer zoals uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V.

De kostenstijging in 2023 was voorzien en is hoofdzakelijk een gevolg van de voorbereidingen op de implementatie van de Wtp. Daartoe is in 2023 geïnvesteerd in het projectteam binnen het bestuursbureau, voorbereiding

door onze uitbestedingspartners en de communicatie met onze deelnemers.

De directe kosten van vermogensbeheer bestaan uit de betaalde vergoedingen aan Achmea Investment Management, B.V. in het kader van de uitbestedingsovereenkomst en de vaste vergoeding van de custodian. De stijging van de directe kosten van vermogensbeheer ten opzichte

van voorgaand jaar wordt enerzijds veroorzaakt door one-offs in 2022 en anderzijds door een toename van de waarde van de beleggingsportefeuille (als gevolg van positieve rendementen en nieuwe inleg).

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de premie een opslag ter dekking van de pensioenbeheerkosten van de bruto pensioenregeling, waaronder de kosten van pensioenbeheer en de kosten van vermogensbeheer voor rekening van het

pensioenfonds. In 2023 bedroeg deze opslag € 2.415 duizend (2022: € 1.508 duizend).

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de premie een opslag ter dekking van de pensioenbeheerkosten van de netto pensioenregeling, waaronder de kosten van pensioenbeheer en de kosten van vermogensbeheer ten laste van het pensioenfonds. In 2023 bedroeg deze opslag € 1.891 duizend (2022: € 1.492 duizend).

Honoraria onafhankelijke accountant

2023	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	85	-	85
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	85	-	85

2022	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	81	-	81
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	81	-	81

Deze werkzaamheden zijn zowel in 2023 als 2022 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP.

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt

opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de externe accountant.

Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders in dienst van Shell ontvangen geen bestuursvergoeding

vanuit SNPS. De bestuurders niet in dienst van Shell krijgen een vergoeding vanuit SNPS, deze bedroegen over 2023 in totaal € 40 duizend (2022: € 30 duizend) en zijn verantwoord op de regel 'Kosten bestuur' in bovenstaande tabellen.

15. Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

	2023	2022
Mutatie technische voorzieningen voor risico deelnemers:		
Mutatie pensioenverplichtingen - bruto pensioenregeling IDC	103.565	11.330
Mutatie pensioenverplichtingen - bruto pensioenregeling CVP	2733	(821)
Mutatie pensioenverplichtingen - netto pensioenregeling IDC	10.111	(9.667)
Mutatie pensioenverplichtingen - netto pensioenregeling CVP	7084	(998)
	123.493	(156)

Onder mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers zijn de mutaties opgenomen van de pensioenverplichtingen voor risico deelnemers van de bruto

pensioenregeling en de netto pensioenregeling. Zie toelichting pensioenverplichtingen voor risico deelnemers op de balanspost (7).

16. Mutatie technische voorzieningen

	2023	2022
Mutatie technische voorzieningen - bruto pensioenregeling	4.391	730
Mutatie technische voorzieningen - netto pensioenregeling	427	(2.744)
	4.818	(2.014)

Onder mutatie technische voorzieningen zijn de mutaties opgenomen van de IBNR-voorziening en de voorziening

voor levenslang partnerpensioen. Zie toelichting op de technische voorziening op de balanspost (6).

	2023	2022
Mutatie technische voorzieningen – bruto pensioenregeling:		
Mutatie IBNR-voorziening	698	(1.805)
Mutatie levenslang partnerpensioen voorziening	1.105	(2.397)
Mutatie tijdelijk partnerpensioen voorziening	47	(8)
Mutatie wezenpensioen voorziening	(42)	(6)
Mutatie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	1.829	798
Mutatie ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen voorziening	1.181	1.404
	4.818	(2.014)

17. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	2023	2022
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen - bruto pensioenregeling	(4.391)	(730)
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen - netto pensioenregeling	(427)	2.744
	(4.818)	2.014

Onder mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen zijn de mutaties opgenomen van de vordering op de herverzekeraar voor de dekking van de IBNR-voorziening

en de voorziening voor Levenslang Partnerpensioen. Zie toelichting op het herverzekeringsdeel technische voorziening op de balanspost (2).

18. Mutatie voorziening toekomstige uitvoeringskosten

	2023	2022
Bruto pensioenregeling	654	375
Netto pensioenregeling	60	71
	714	446

Zie toelichting op de technische voorziening toekomstige uitvoeringskosten op de balanspost (8).

19. Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers

	2023	2022
Inkomende waardeoverdrachten - bruto pensioenregeling	(13.424)	(13.195)
Uitgaande waardeoverdrachten - bruto pensioenregeling	275	168
Uitgaande waardeoverdrachten - netto pensioenregeling	34	17
	(13.115)	(13.010)

Een inkomende waardeoverdracht betreft de ontvangst van het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de vorige werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. Een uitgaande waardeoverdracht betreft de

overdracht aan het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra pensioenaanspraken.

20. Herverzekeringen

	2023	2022
Bruto pensioenregeling	4.906	3.870
Netto pensioenregeling	1.172	1.073
Uitkeringen van herverzekerd wezenpensioen	(13)	-
Uitkeringen van herverzekerd wao hiaatuitkeringen	(20)	-
	6.045	4.943

	2023	2022
Herverzekeringen:		
Premies overlijdensrisico	3.905	3.193
Koopsommen overlijdensrisico afkopen bij uitdiensttreding	(19)	(45)
Premies premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	1.442	1.171
Premie arbeidsongeschiktheidsverzekering	1.546	1.317
Subtotaal	6.874	5.636
Uitkeringen van herverzekerd partnerpensioen	(455)	(316)
Uitkeringen van herverzekerd premievrijstelling	(374)	(377)
Totaal	6.045	4.943

De herverzekeringspremies worden vanuit een opslag in de pensioenpremie door de werkgever gefinancierd met uitzondering van afkoopsommen voor het levenslang partnerpensioen. De afkoopsommen voor het levenslang partnerpensioen worden door de deelnemers gefinancierd vanuit de opgebouwde rechten bij uitdiensttreding van een deelnemer.

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij ElipsLife AG. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij ElipsLife AG.

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Voor de omzetbelasting is een fiscale eenheid gevormd. Deze bestaat uit Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF), SNPS, SPN en Shell Asset Management Company (SAMCo). Binnen een dergelijke fiscale eenheid zijn de entiteiten over en weer hoofdelijk aansprakelijk voor elkaars belastingschulden.

Met betrekking tot de omzetbelasting is SNPS te kwalificeren als een gemeenschappelijk beleggingsfonds conform artikel 11 lid 1, onderdeel I, sub 3 van de Wet op de omzetbelasting 1968, met uitzondering van de Collectief Variabel Pensioen (CVP) regeling. Daardoor kan het vermogen van SNPS volgens de huidige wetgeving niet volledig als collectief vermogen worden aangemerkt en kan de btw-vrijstelling niet worden toegepast op de kosten inzake CVP. De btw-vrijstelling is van toepassing op de pensioenuitvoeringskosten van Achmea Investment Management N.V. en Achmea Pensioenservices N.V. In de jaarrekening is nog geen rekening gehouden met de verschuldigde BTW over de kosten van CVP, deze is niet materieel voor de jaarrekening.

Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2023 ad € 2.317 duizend is toegevoegd aan de algemene reserve.

Risicobeheer

Het bestuur van SNPS is verantwoordelijk voor de beheersing van

de risico's. Hiertoe heeft het bestuur een Control Framework ingericht, met als uitgangspunt om een beheersingskader te hebben dat passend is bij het profiel van SNPS en dat de risico's die SNPS loopt reflecteert. Het raamwerk helpt het bestuur om vanuit de lange termijn doelstellingen van het pensioenfonds en met inachtneming van de interne en externe omgeving, risico's structureel in kaart te brengen en daarop een beheersingskader in te richten, zodat doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. In het bestuursverslag is een schematisch overzicht weergegeven van het risico framework, met daarin de hoofdrisico's opgenomen. In onderstaande paragrafen worden de hoofdrisico's kort beschreven, opgedeeld naar risico's van toepassing op de deelnemers en risico's van toepassing op het pensioenfonds.

Financiële risico's van toepassing op de deelnemers

De premies worden binnen SNPS individueel voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde belegd. Als gevolg van de kenmerken van de zuivere beschikbare premieregelingen en het feit dat het pensioenfonds geen ingegane pensioenen voor risico van het pensioenfonds kent, liggen zowel het beleggingsrisico, het renterisico en het langlevensrisico gedurende de gehele duur van deelneming en pensionering (in geval van deelname aan het CVP) bij de (gewezen) deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde. Risico's voortvloeiende uit de risicoverzekeringen in verband met overlijden en arbeidsongeschiktheid tot de pensioendatum zijn volledig verzekerd.

Het bestuur van SNPS stelt het strategisch beleggingsbeleid vast (de samenstelling - de 'wegingen') van de Life Cycle-profielen en daarmee de verdeling over de administratieve Life Cycle-portefeuilles en over de verschillende asset categorieën (de onderliggende beleggingsinstellingen waarin daadwerkelijk wordt belegd). Het bestuur heeft hierbij door middel van de aangeboden beleggingsmogelijkheden grenzen gesteld aan de door deelnemers te maken beleggingskeuzes en bijbehorende risico's. SNPS beoordeelt periodiek de samenstelling van de Life Cycle-profielen en Life Cycle-portefeuilles (doelwegingen en de verscheidene asset categorieën die worden gebruikt), en kan deze van tijd tot tijd aanpassen.

Tien jaar voor de reglementaire pensioenleeftijd maakt de (gewezen) deelnemer een voorlopige keuze voor een vaste of variabele pensioenuitkering op de pensioendatum. Indien de (gewezen) deelnemer kiest voor een

variabele pensioenuitkering wordt zijn kapitaal geleidelijk ingebracht in de CVP-portefeuille voor de bruto regeling respectievelijk de netto regeling. Bij een voorlopige keuze voor een vaste pensioenuitkering op de pensioendatum blijft de (gewezen) deelnemer met zijn volledige kapitaal deelnemen in een Life Cycle-profiel passend bij een vaste uitkering op pensioenleeftijd. Definitieve keuze voor een vaste of variabele pensioenuitkering volgt bij pensionering.

Matching-/renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van de (portefeuille) vastrentende waarden verandert als gevolg van veranderingen in de rentestanden. De rente speelt ook een zeer belangrijke rol op het moment dat deelnemers met pensioen gaan, omdat de rente op het pensioenmoment sterk bepalend is voor het pensioen dat ingekocht kan worden. Dit wordt ook wel het conversierisico genoemd.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2023		31-12-2022	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	49.308	26,3	33.170	22,8
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	72.307	38,5	64.960	44,6
Resterende looptijd > 5 jaar	66.157	35,2	47.539	32,6
Beleggingsdebiteuren	65	-	-	-
	187.837	100,0	145.669	100,0

Voor deelnemers in het IDC die niet deelnemen aan het CVP is het zo dat naarmate een deelnemer ouder wordt, de gevoeligheid van de beleggingen voor een stijging of daling van de rente toe neemt. Uitgaande van een deelnemer ouder dan 50, wordt, naarmate de deelnemer ouder wordt, minder belegd in aandelen. Omdat de inkoop van de pensioenuitkering ook gevoelig is voor dezelfde renteontwikkeling leidt dit tot minder grote schommelingen in het verwachte inkomen voor later. De duratie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van vastrentende waarden en wordt met name bepaald door vier factoren: de looptijd, aflossing, couponbetaling en renteniveaus. Er wordt gestreefd naar een rentegevoeligheid (duratie) van de vastrentende Life

Cycle-portefeuilles van 11 jaar (met een bandbreedte van 9 tot 13,5 jaar). Door ontwikkelingen op de financiële markten kan de actuele duratie afwijken van de streefduratie.

Per 31 december 2023 bedroeg de duratie van Life Cycle-portefeuille Rente afgerond 4,6 jaar (2022: 4,7 jaar), duratie van Life Cycle-portefeuille Match I per die datum afgerond 0,0 jaar (2022: 0,0 jaar) en duratie van Life Cycle-portefeuille Rendement per die datum afgerond 2,8 jaar (2022: 3,0 jaar).

Per 31 december 2023 bedroeg de duratie van CVP bruto 4,6 jaar (2022: 4,0 jaar) en duratie van CVP netto 4,6 jaar (2022: 4,1 jaar).

Variabiliteit**Effect op beleggingen risico deelnemers
alleen vastrentende waarden**

Categorie		2023	2022
Vastrentende waarden IDC (LCP Rente, Match I en Rendement)	rente stijgt 1 %-punt	(5.833) (-3,0%)	(4.667) (-3,2%)
Vastrentende waarden IDC (LCP Rente, Match I en Rendement)	rente daalt 1 %-punt	5.883 (3,0%)	4.667 (3,2%)
"Vastrentende waarden CVP bruto"	rente stijgt 1 %-punt	(132) (-4,6%)	(105) (-4,0%)
"Vastrentende waarden CVP bruto"	rente daalt 1 %-punt	132 (4,6%)	105 (4,0%)
"Vastrentende waarden CVP netto"	rente stijgt 1 %-punt	(374) (-4,6%)	(314) (-4,1%)
"Vastrentende waarden CVP netto"	rente daalt 1 %-punt	374 (4,6%)	314 (4,1%)

In bovenstaande tabel is een gevoeligheidsanalyse opgenomen (naar de stand ultimo boekjaar), waarin de gevolgen van een stijging of daling van de rente met 1% is weergegeven:

Uit de tabel blijkt dat de vastrentende waarden binnen de vastrentende Life Cycle-portefeuilles in sterke mate worden beïnvloed door een stijging of daling van de rente met 1%-punt.

Op het niveau van de Life Cycle-portefeuilles wordt geen gebruik gemaakt van rentederivaten (bv. renteswaps of swaptions). In de onderliggende institutionele beleggingsfondsen waarin wordt belegd, kan wel gebruik worden gemaakt van rentederivaten.

Marktrisico

Het marktrisico is voor rekening van de deelnemers en niet voor het pensioenfonds. Het marktrisico

is het risico dat de waarde van beleggingsfondsen waarin door SNPS wordt belegd daalt onder invloed van (valuta)koersontwikkelingen en rentestanden.

Tenminste één keer in de drie jaar wordt een ALM-studie uitgevoerd waarbij de Life Cycle-portefeuilles en profielen worden getoetst en extern advies wordt ingewonnen. In deze ALM-studie wordt ook gekeken naar de gewenste mate van diversificatie van de onderliggende beleggingsinstellingen. Indien nodig wordt de inhoud van de Life Cycle-portefeuilles en profielen aangepast. De uitkomst van de ALM-studie is de Strategische Asset Allocatie (SAA) en de Beleggingsnota, waarin de gewenste mate van diversificatie, manager selectie en de implementatie- en rebalancing-regels zijn vastgesteld. Alle afwijkingen ten opzichte van deze normen dienen te worden goedgekeurd door SNPS. Monitoring vindt plaats door middel

van periodieke rapportages die worden ontvangen van de fiduciair vermogensbeheerder.

De waarde van de onderliggende beleggingsfondsen zal fluctueren, bijvoorbeeld als gevolg van ontwikkelingen op de financiële markten. Het marktrisico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden

(diversificatie), zoals is vastgelegd in de Strategische Asset Allocatie en de Beleggingsnota.

Hieronder wordt nader inzicht gegeven in de verdeling van de beleggingen naar bedrijfstak en regio per ultimo boekjaar. Voor de verdeling wordt gebruik gemaakt van beschikbare fact sheets van de (onderliggende) beleggingsfondsen.

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar aard:				
Participaties in vastgoedmaatschappijen	44.706	100,0	33.335	100,0
	44.706	100,0	33.335	100,0

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	6.139	13,7	3.992	12,0
Noord Amerika	29.122	65,1	21.286	63,9
Azië Pacific	7.417	16,6	6.524	19,6
Australasia	1.754	3,9	1.372	4,1
Opkomende landen	274	0,6	161	0,5
	44.706	100,0	33.335	100,0

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar bedrijfstak:				
Energie	11.247	4,3	9.747	5,0
Industrie	25.859	9,9	14.487	7,4
Technologie	59.274	22,6	36.156	18,5
Gezondheidszorg	24.590	9,4	17.732	9,1
Telecommunicatie	20.765	7,9	16.013	8,2
Basismaterialen	12.577	4,8	11.474	5,9
Financiële instellingen	46.869	17,9	33.031	16,9
Handel	46.802	17,9	37.796	19,4
Nutsbedrijven	6.332	2,4	4.091	2,1
Diversen	5.817	2,2	14.635	7,5
Beleggingsdebiteuren	1.937	0,7	-	-
	262.069	100,0	195.162	100,0

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	36.269	13,8	20.062	10,3
Noord Amerika	125.216	47,8	78.153	40,0
Azië Pacific	17.991	6,9	14.223	7,3
Australasia	3.233	1,2	2.586	1,3
Opkomende landen	77.423	29,5	80.138	41,1
Beleggingsdebiteuren	1.937	0,7	-	-
	262.069	100,0	195.162	100,0

Onderdeel van marktrisico is dat de waarde van beleggingsfondsen fluctueren als gevolg van valutaschommelingen (waarde van beleggingen in vreemde valuta t.o.v. de euro). De omvang van het valutarisico wordt bepaald door het totaalbedrag

dat buiten de euro wordt belegd. SNPS maakt geen gebruik van derivaten om vreemde valuta posities af te dekken. In de onderliggende institutionele beleggingsfondsen waarin wordt belegd, kan wel gebruik worden gemaakt van valutaderivaten.

De vreemde valutapositie ultimo boekjaar is als volgt te specificeren:

	31-12-2023	31-12-2022
Koersen vreemde valuta ten opzichte van de euro		
Amerikaanse Dollar	193.136	136.171
Braziliaanse Reaal	7.914	6.527
Britse Pond	16.141	-
Hongkong Dollar	9.603	8.251
Japanse Yen	14.129	9.904
Zuid-Koreaanse Won	11.485	9.590
Canadese Dollar	9.592	6.773
Australische Dollar	6.240	-
Taiwanese Dollar	13.864	11.307
Chinese Yuan Renminbi	18.402	22.798
Indische Roepies	14.609	-
Mexicaanse Peso's	6.039	5.862
Zuid-Afrikaanse Rand	6.498	10.789
Overige vreemde valuta < 2%	41.212	44.812
	368.864	272.784

De waarde van de beleggingen in vreemde valuta per 31 december zijn gepresenteerd op basis van 'look through' (doorkijk) op het niveau van de onderliggende beleggingen van de institutionele beleggingsfondsen, waarin

binnen de beleggingsportefeuilles wordt belegd. Dit betreft een netto positie, wat inhoudt dat deze gesaldeerd zijn met eventuele valuta afdekkingen die binnen een beleggingsfonds plaatsvinden.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan marktpartijen die obligatieleningen uitgeven of banken waar deposito's worden geplaatst.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. Hieronder is een specificatie van de vastrentende waarden opgenomen verdeeld naar land/sector en vervolgens naar rating.

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Overheidsinstellingen	65.070	34,6	47.249	32,4
Beleggingsinstelling	-	-	812	0,6
Financiële instellingen	31.566	16,8	19.301	13,2
Handel	24.233	12,9	19.443	13,3
Basismaterialen	8.885	4,7	5.831	4,0
Industrie	19.497	10,4	15.113	10,4
Olie en gas	7.609	4,1	5.753	3,9
Nutsbedrijven	2.724	1,5	2.531	1,7
Technologie	3.356	1,8	4.226	2,9
Gezondheidszorg	6.737	3,6	4.676	3,2
Telecommunicatie	4.103	2,2	4.724	3,2
Andere instellingen	13.992	7,4	16.006	11,0
Beleggingsdebiteuren	65	-	4	-
	187.837	100,0	145.669	100,0

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Ontwikkelde markten	145.399	77,4	110.562	75,9
Opkomende markten	42.373	22,6	35.107	24,1
Beleggingsdebiteuren	65	-	-	-
	187.837	100,0	145.669	100,0

	31-12-2023		31-12-2022	
	In %		In %	
Specificatie vastrentende waarden naar rating:				
AAA	29.011	15,4	13.473	9,2
AA	13.441	7,2	9.073	6,2
A	20.308	10,8	20.062	13,8
BBB	36.380	19,4	32.652	22,4
BB	48.895	26,0	36.974	25,4
B	17.251	9,2	12.659	8,7
CCC	5.013	2,7	4.116	2,8
CC	-	-	99	0,1
Geen rating	17.473	9,3	16.561	11,4
Beleggingsdebiteuren	65	-	-	-
	187.837	100,0	145.669	100,0

Door Achmea Investment Management is de Composite Long Term Debt Rating gebruikt. Dit is een gewogen gemiddelde van meerdere rating agencies (Standard & Poors, Moody's en Fitch).

Investerings in de Shell Groep:

De onderliggende institutionele beleggingsfondsen kunnen posities hebben in effecten Shell. SNPS is niet in staat om het beleggingsbeleid van de beleggingsinstellingen waarin wordt belegd op dit punt te beïnvloeden. Beleggingen door SNPS in effecten Shell zijn wettelijk begrensd tot maximaal 10% van de totale portefeuille. Ultimo 2023 was dit 0,14 % (2022: 0,13%) van de totale portefeuille.

Bewaarneming van effecten en securities lending:

SNPS heeft een onafhankelijk bewaarinstelling (custodian) benoemd

en ziet er tevens op toe dat de beleggingen in de onderliggende beleggingsinstellingen 'bankruptcy remote' worden bewaard. Securities lending kan onderdeel uitmaken van het beleggingsbeleid van de onderliggende beleggingsinstellingen.

Financiële risico's van toepassing op het pensioenfonds

Het pensioenfonds onderkent een aantal financiële risico's en deze risico's worden gemonitord door het bestuur dat daarbij wordt ondersteund door het bestuursbureau. Periodiek worden de financiële risico's en daarvoor getroffen beheersmaatregelen gerapporteerd aan, en besproken in, het bestuur van het pensioenfonds, als onderdeel van de reguliere risico rapportage over alle geïdentificeerde risico's. Hieronder wordt een toelichting gegeven op een aantal van deze financiële risico's.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat SNPS op enig moment onvoldoende liquide middelen heeft om aan de lopende verplichtingen te voldoen. In de uitvoeringsovereenkomst tussen SNPS en Shell Nederland is vastgelegd dat Shell Nederland voorziet in de korte termijn liquiditeitsbehoefte van het pensioenfonds.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekendstaande partijen. De belangrijkste partijen hierbij zijn de herverzekeraars. De kredietwaardigheid van de belangrijkste tegenpartijen wordt continu door SNPS gemonitord.

Ook Shell Nederland is een belangrijke tegenpartij van het pensioenfonds. De werkgever stort iedere maand voor alle deelnemers in SNPS de benodigde premie, waardoor SNPS het debiteurenrisico sterk heeft beperkt.

Verzekeringstechnisch risico (overlijden en arbeidsongeschiktheidsrisico)

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij ElipsLife AG. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij ElipsLife AG en heeft een credit rating A met een 'stable outlook' (Standard & Poor's).

Niet-financiële risico's van toepassing op het pensioenfonds

Het pensioenfonds onderkent een aantal niet-financiële risico's en deze worden gemonitord door het bestuur dat daarbij wordt ondersteund door het bestuursbureau. Periodiek worden de niet-financiële risico's en daarvoor getroffen beheersmaatregelen gerapporteerd aan, en besproken in, het bestuur, als onderdeel van de reguliere risicorapportage over geïdentificeerde risico's. Onderstaand wordt een toelichting gegeven bij een aantal van deze niet-financiële risico's.

Zorgplichtrisico

SNPS draagt er zorg voor dat de beleggingen voldoen aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet, in het bijzonder aan de 'prudent person' regel en aan de eisen van zorgplicht.

Daarnaast monitort het bestuur, ondersteund door het bestuursbureau, nauwgezet de communicatieprocessen en -middelen richting de deelnemers. Ook worden deelnemers op jaarlijkse basis geattendeerd op hun gekozen Life Cycle-profiel.

SNPS beoordeelt periodiek de samenstelling van de Life Cycle-profielen en Life Cycle-portefeuilles (doelwegingen en de verscheidene asset categorieën die worden gebruikt), en kan deze van tijd tot tijd aanpassen.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, integriteit en kwaliteit van de externe dienstverleners onvoldoende gewaarborgd is. Vanwege het feit dat het pensioenfonds de administratieve

uitvoering van de pensioenregeling en het vermogensbeheer heeft uitbesteed aan derde partijen, is het uitbestedingsrisico een van de belangrijkste risico's binnen het SNPS-ricoraamwerk.

Een belangrijk deel van de kritische IT-systemen ligt bij derde partijen, waardoor het IT-risico in belangrijke mate een uitbestedingsrisico is. Het IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen, IT-infrastructuur en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd zijn, waardoor de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komen. Dit risico beperkt zich niet tot de IT-infrastructuur zoals in gebruik bij SNPS, maar omvat tevens de IT-infrastructuur bij de sponsor en de serviceproviders van SNPS. Belangrijke subrisico's bij uitbesteding zijn o.a. cyberrisico en data-privacy risico.

Het pensioenfonds beschikt ten aanzien van elke externe dienstverlener over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan de wettelijke regels op het gebied van uitbesteding. Met uitvoerende organisaties zijn nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement. Onder andere door middel van periodieke rapportages (waaronder ISAE 3402 type II rapportages, risicoverantwoordingsrapportages en Service Level Agreement rapportages) van de externe uitvoeringsorganisaties wordt het bestuur in staat gesteld de risico's voor het pensioenfonds goed te monitoren.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico samenhangend met

ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. Hier wordt onder andere verstaan het risico van onvoldoende doelmatige en/of onvoldoende doeltreffende processen op het gebied van pensioenadministratie, vermogensbeheer en financiële administratie. Dit risico, evenals de genoemde risico's betreffende uitbesteding en IT-omgeving, worden onder meer gemitigeerd door adequate uitbestedingscontracten met SPN, APS en AIM en door het periodiek verkrijgen van assurance door middel van interne en externe audits.

Omgevingsrisico

Het risico dat de invloed van en ontwikkelingen bij onder andere de werkgever en aanspraakgerechtigden resulteren in conflicterende belangen met het pensioenfonds. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de invloed van ontwikkelingen in de financiële positie van de werkgever (leidend tot meesleepgevaar), het ontbreken van evenwichtige belangenbehartiging als gevolg van dominantie van de werkgever of dominantie van de door de werkgever benoemde bestuurders en de invloed van de werkgever op het beleid van het pensioenfonds.

SNPS streeft ernaar om adequaat te reageren op crisissituaties ten gevolge van ontwikkelingen in de omgeving van SNPS en bij Shell. De communicatie naar belanghebbenden en derden is daarop gericht. Het bestuur, hierbij ondersteund door SPN, monitort de externe ontwikkelingen en wijzigingen in wet- en regelgeving, alsmede de impact hiervan op SNPS voortdurend.

Reputatierisico

Het risico dat de reputatie van het pensioenfonds verslechtert door een negatief beeld van het pensioenfonds onder stakeholders van het pensioenfonds zoals deelnemers, uitbestedingspartijen, regelgevende en toezichhoudende instanties of de sponsor. SNPS heeft een communicatiebeleid opgesteld en streeft ernaar alle betrokkenen proactief, volledig en op een begrijpelijke manier te informeren over alle zaken met betrekking tot SNPS en hun pensioen, die voor hen van belang zijn. Bij de uitvoering van dit beleid wordt de dialoog nagestreefd en wordt actief feedback gevraagd van (gewezen) deelnemers en hun nabestaanden en stakeholders.

Voor de uitvoering van het beleid wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de communicatiefaciliteiten van de serviceprovider(s) en de directie, alsmede de corporate faciliteiten in Shell. Het beleid wordt vastgesteld door het bestuur van SNPS en de uitvoering daarvan valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. Omdat de regeling een DC-karakter heeft en de (gewezen) deelnemers diverse beleggingskeuzes biedt, maakt de zorgplicht een belangrijk onderdeel uit van het communicatiebeleid.

IT-Risico

IT-risico, bestaande uit strategie en beleid, beveiliging, beheersbaarheid, continuïteit risico dat de IT-infrastructuur als in gebruik bij SNPS, de sponsor en haar serviceproviders ontoereikend is waardoor de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komen. SNPS heeft haar uitgangspunten met betrekking tot

IT en informatiebeveiligingsbeleid helder geformuleerd, gedocumenteerd en gecommuniceerd. Dit beleid is vastgelegd in het IT-beleidsdocument. Jaarlijkse check op relevantie IT-beleid en 1 keer per jaar beleid op de bestuursagenda. Het door SNPS geformuleerde IT-beleid moet ook als zodanig door haar uitbestedingspartners geaccepteerd en geïmplementeerd worden. Op periodieke basis 'toetst' SNPS dit in SLA gesprekken met haar uitbestedingspartners.

Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van het pensioenfonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, afgemeten aan wet- en regelgeving en maatschappelijke en door SNPS opgestelde normen. Hiertoe is onder meer voor SNPS een specifieke gedragscode opgesteld.

ESG-risico's

Er is een breed scala aan risico's gerelateerd aan ESG, zowel financieel als niet-financieel. Zo is er het financiële risico dat de portefeuille in waarde daalt door posities die blootgesteld zijn aan ESG-risicofactoren. Maar bijvoorbeeld ook het risico dat maatschappelijk of door de deelnemers gewenste overwegingen onvoldoende worden meegenomen en zo de reputatie beïnvloeden. Om goed invulling te kunnen geven aan ESG heeft het fonds onderzoek gedaan onder haar deelnemers naar de ESG-voorkeuren en deze meegenomen in het door het bestuur vastgestelde ESG-beleid. Het fonds informeert haar deelnemers onder andere in het jaarverslag over het beleid en de invulling daarvan. Minimaal

jaarlijks wordt er een 'Sustainability Risk Assessment' uitgevoerd waarbij de materiele risico's worden geïdentificeerd en opgevolgd. Ook bij selectie van beleggingen en vermogensbeheerders maar ook bestuursvoorstellen wordt rekening gehouden met het ESG-beleid van het fonds. Hierover wordt gerapporteerd en verantwoording afgelegd en indien nodig, het beleid bijgestuurd.

Juridisch risico

Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van het pensioenfonds, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De juridische afdeling van SPN monitort doorlopend veranderingen in wet- en

regelgeving en informeert en adviseert het bestuur op een proactieve wijze. Voor contracten die het pensioenfonds met derden heeft.

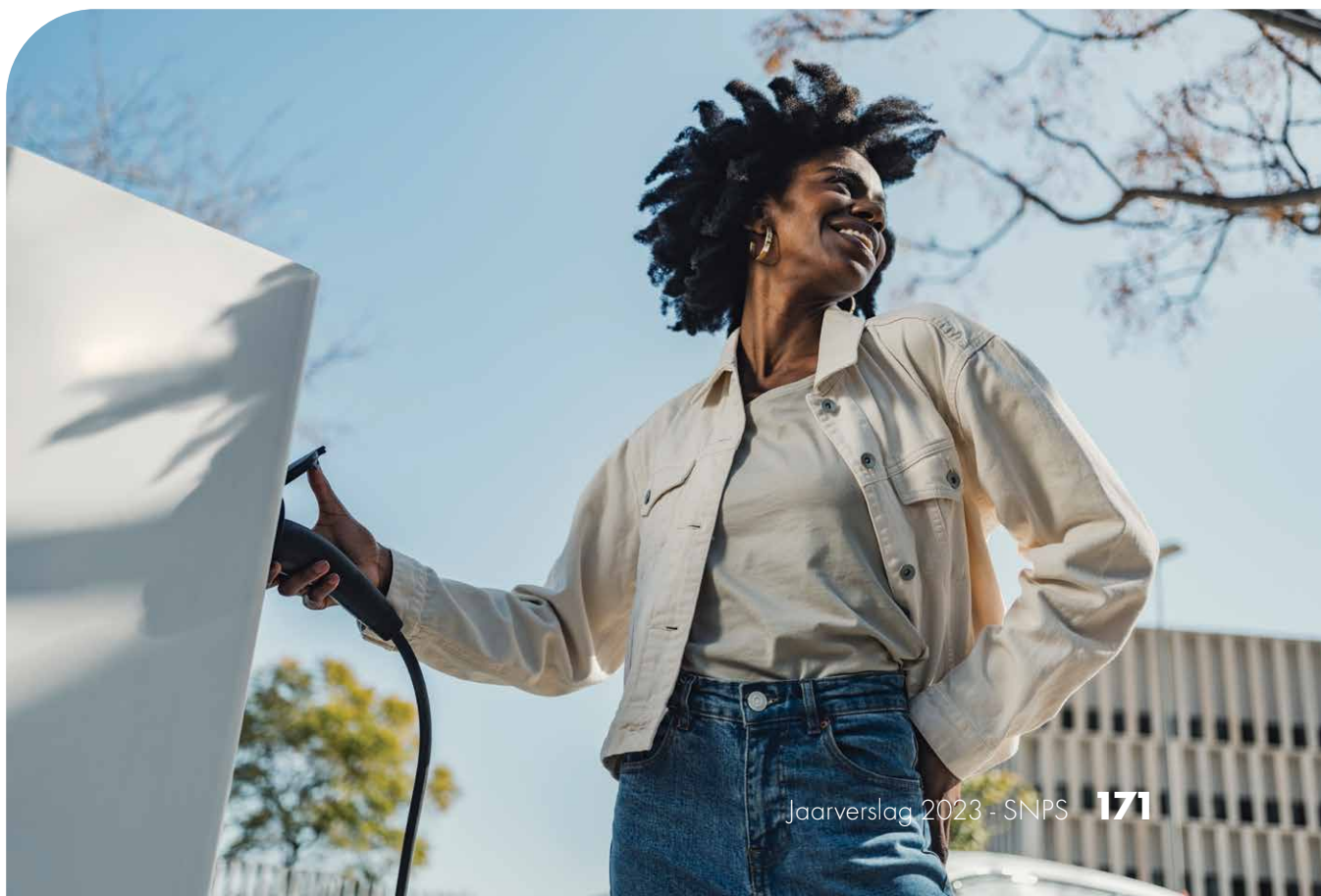
Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld per 29 mei 2024.

Den Haag, 29 mei 2024

Namens het bestuur,

**de heer M.J. ten Brink
de heer B.N. de Mönnink
mevrouw C.L.M. den Ouden
de heer A.K. Kroeze
de heer K. Yildirim
mevrouw E.M.J. Smeets
de heer M.P. van 't Zet**

A photograph of a wind farm in a flat, open landscape. Four large wind turbines are visible against a bright blue sky with scattered white clouds. The foreground consists of dark, textured soil, possibly a field or a coastal area. The text 'Overige gegevens' is overlaid in large white letters on the bottom left of the image.

Overige gegevens

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Shell Nederland Pensioenfonds Stichting te Den Haag is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmederkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.700.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 205.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de

uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. De oor het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;

- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van

de Wet toekomst pensioenen luiden. De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening goed. Daarbij is in aanmerking genomen dat enigerlei intentie tot het verlenen van toeslagen ontbreekt.

Amsterdam, 29 mei 2024

drs. H.C.J. Veerman AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance
Certification B.V

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de staat van baten en lasten over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting voert als ondernemingspensioenfonds twee beschikbare premieregelingen uit voor werknemers van Shell plc. Shell Nederland Pensioenfonds Stichting heeft Shell Pensioenbureau Nederland B.V. aangesteld als directeur van het pensioenfonds. Het vermogensbeheer en pensioenbeheer van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting zijn uitbesteed

aan gespecialiseerde dienstverleners, te weten Achmea Investment Management B.V. respectievelijk Achmea Pensioenservices N.V. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse. Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-

informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 280 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Materialiteit	
Materialiteit	€ 5,6 miljoen (2022: 4,3 miljoen)
Toegepaste benchmark	1,0% van het pensioenvermogen per 31 december 2023, zijnde het totaal van de voorzieningen voor pensioenverplichtingen en de vrije reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat beschikbaar is voor (het inkopen van) pensioenaanspraken voor de individuele deelnemers. De voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers is een directe afgeleide van de beleggingen voor risico deelnemers van de betreffende regelingen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de technische voorzieningen en hebben

wij deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de derivaten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze

verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk Risicomanagement in het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude) risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de paragraaf 'Specifieke grondslagen', '6. Technische voorzieningen' en '8. Voorziening toekomstige uitvoeringskosten' in de jaarrekening, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Ook hebben wij data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het

ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij zijn uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan met name bij de indirecte beleggingsopbrengsten in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen in vastrentende waarden en indirect vastgoed. Wij beschrijven in de controleaanpak van het kernpunt Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen onze controlewerkzaamheden om in te spelen op de veronderstelde frauderisico's bij de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de Compliance Officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisatie(s)).

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de

jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de Compliance Officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel 'Continuïteit' van IV Algemene toelichting van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële

onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico

De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van beleggingen dienen in de staat van baten en lasten te worden verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (genoteerde marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet (beurs)genoteerde beleggingsfondsen.

De waarderingonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met name vastrentende waarden en indirect vastgoed kennen eveneens inherent relatief veel waarderingonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf Specifieke grondslagen en nadere toelichting opgenomen in toelichting 1. Beleggingen voor risico deelnemer. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2023 € 44,7 miljoen is belegd in indirect vastgoed en € 11 miljoen in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen in vastrentende waarden. Dit betreft 1% van de totale beleggingen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten. Zoals tevens beschreven in 'Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's', hebben wij het veronderstelde frauderisico inzake de opbrengstenverantwoording ook gekoppeld aan de indirecte beleggingsopbrengsten uit beleggingen in niet-(beurs)genoteerde fondsen in vastrentende waarden en indirect vastgoed.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de beleggingen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een dossierreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2023. • Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2023. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. • Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2023 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico

De technische voorzieningen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. Deze bestaan uit de IBNR-voorziening, de nabestaandenvoorzieningen (levenslang en tijdelijk partnerpensioen en wezenpensioen), de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid voorziening en de voorziening toekomstige uitvoeringskosten. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering van de nabestaandenvoorziening is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de vermenigvuldigingsfactoren voor de sterftekansen. Deze veronderstellingen hebben bijzondere aandacht gehad in onze controle.

Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in de paragraaf Specifieke grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in paragraaf Schattingswijzigingen en in toelichting 6. Technische voorzieningen en 8. Voorziening toekomstige uitvoeringskosten. Uit deze toelichtingen blijkt dat (schattings)wijziging heeft plaatsgevonden door wijziging van de UFR methode.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2023. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2023: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen mede met behulp van data analyse, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2023 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming

met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De niet-uitvoerende bestuurders hebben als taak het beoordelen van de financiële informatieververschaffing door het pensioenfonds.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

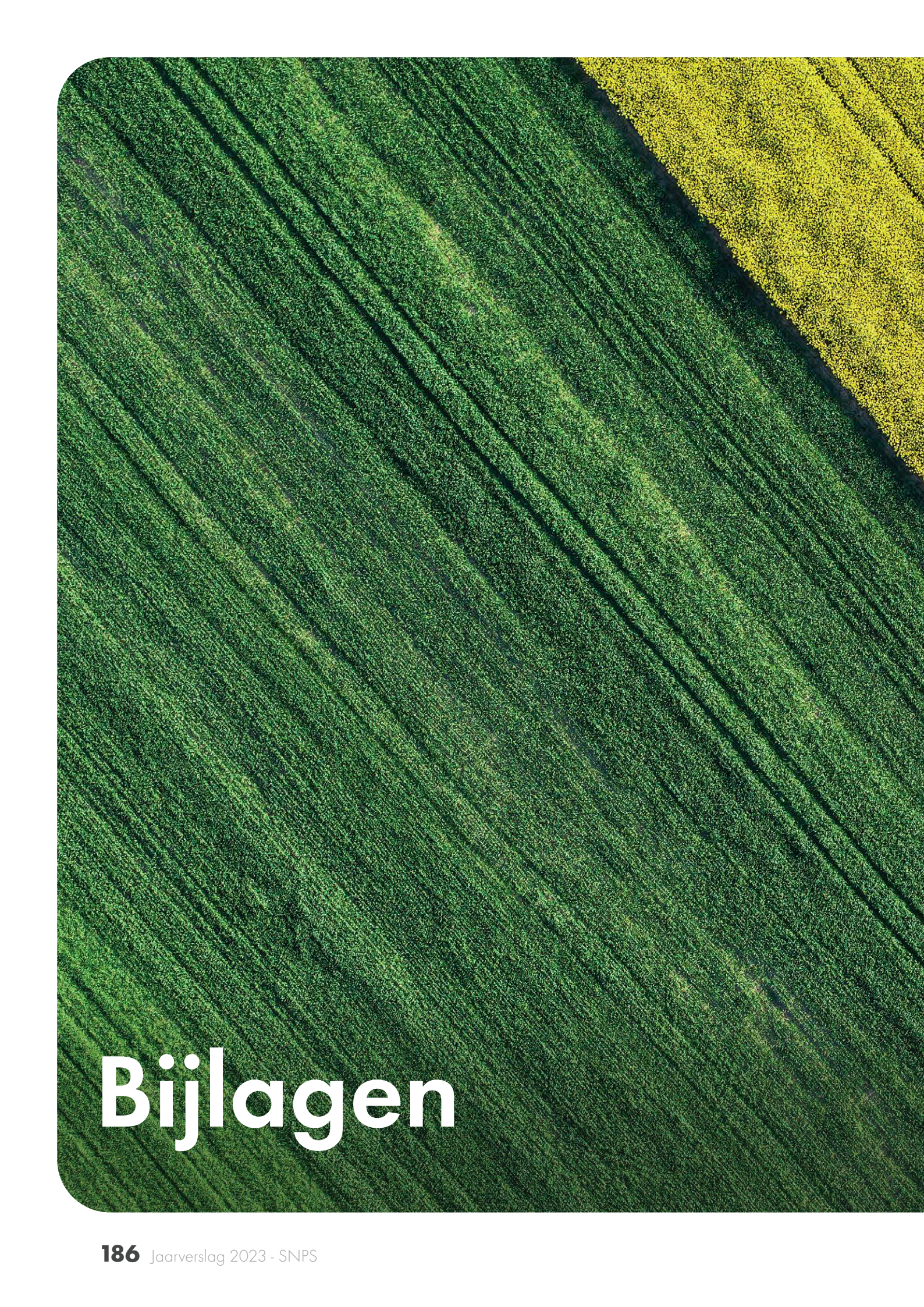
Communicatie

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 29 mei 2024

w.g. S.B. Spiessens RA
Ernst & Young Accountants LLP

Bijlagen

BIJLAGE 1: Verloopstaat deelnemers

BRUTO PENSIOENREGELING	2023	2022
Deelnemers		
Stand vorig boekjaar	3.755	3.227
Nieuwe toetreding	870	726
Ingang CVP	-	-
Overlijden	-	(3)
Premievrij door uit dienst	(151)	(195)
Overige oorzaken	-	-
	719	528
Stand einde boekjaar	4.474	3.755
Gewezen deelnemers		
Stand vorig boekjaar	907	734
Ingang CVP	(5)	-
Premievrij door uit dienst	151	195
Waardeoverdracht	(7)	(16)
Overlijden	(1)	(2)
Hertoetreding	-	-
Vervallen	(4)	(4)
	134	173
Stand einde boekjaar	1.041	907
Pensioentrekkenden		
Stand vorig boekjaar	21	16
Ingang CVP	5	-
Ingang nabestaandenpensioen	-	5
Beëindiging wezenpensioen	-	-
	5	5
Stand einde boekjaar	26	21
Aantallen per ultimo boekjaar in de CVP regeling		
Deelnemers	106	87
Gewezen deelnemers	-	-
Pensioentrekkenden	13	8
Stand einde boekjaar	119	95

NETTO PENSIOENREGELING	2023	2022
Deelnemers		
Stand vorig boekjaar	3.862	3.781
Nieuwe toetreding	196	277
Ingang CVP	(9)	(3)
Revalidering	(10)	(1)
Overlijden	(1)	(5)
Premievrij door uit dienst	(166)	(185)
Afkoop emigratie / klein pensioen	-	(2)
Overige oorzaken	(3)	-
	7	81
Stand einde boekjaar	3.869	3.862
Gewezen deelnemers		
Stand vorig boekjaar	1.979	1.872
Ingang CVP	(71)	(62)
Ingang pensioen niet CVP	-	-
Revalidering	10	1
Overlijden	(7)	(2)
Premievrij door uit dienst	166	185
Waardeoverdracht	(3)	(1)
Afkoop emigratie / klein pensioen	(136)	(19)
Overige oorzaken	(4)	5
	(45)	107
Stand einde boekjaar	1.934	1.979
Pensioentrekkenden		
Stand vorig boekjaar	280	212
Ingang CVP	80	65
Overlijden	(3)	(1)
Ingang nabestaandenpensioen	2	9
Afkoop emigratie / klein pensioen	(3)	(1)
Expiratie wezenpensioen	(4)	(4)
	72	68
Stand einde boekjaar	352	280
Aantallen per ultimo boekjaar in de CVP regeling		
Deelnemers	1.254	1.166
Gewezen deelnemers	1	1
Pensioentrekkenden	300	223
Stand einde boekjaar	1.555	1.390

BIJLAGE 2: Bestuur, medezeggenschap, uitvoering en toezicht

De informatie die hierna over bestuur, uitvoering, verantwoording en toezicht wordt gegeven heeft betrekking op het verslagjaar 2023.

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

In Shell Nederland Pensioenfonds Stichting (SNPS, het pensioenfonds) is in 2013 een pensioenregeling ondergebracht van maatschappijen van de Shell Plc die tot het pensioenfonds zijn toegetreden. Sinds 1 januari 2015 is sprake van uitvoering van twee pensioenregelingen door SNPS; een pensioenregeling voor de opbouw van bruto pensioenaanspraken tot een fiscale inkomensgrens van 113.995 (niveau 2023) en een pensioenregeling voor de opbouw van netto pensioenaanspraken boven de fiscale inkomensgrens. Deze netto pensioenregeling wordt uitgevoerd voor zowel deelnemers die bruto pensioen opbouwen in SNPS als deelnemer die bruto pensioen opbouwen bij het andere Shell pensioenfonds in Nederland, Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF).

SNPS wordt bestuurd door een bestuur in de vorm van een one tier board met niet-uitvoerende bestuurders (interne toezichthouders) en uitvoerende bestuurders. Dit model wordt in de Pensioenwet het omgekeerd gemengd model genoemd. Daarnaast is er een Verantwoordingsorgaan waarin de werkgever en deelnemers zijn vertegenwoordigd.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit acht leden:

- Een onafhankelijk voorzitter die geen vertegenwoordiger is van de belanghebbenden bij SNPS
- Twee werkgeversvertegenwoordigers (leden A)
- Twee werknemersvertegenwoordigers (leden B)
- Drie uitvoerende bestuursleden (leden D)

Bestuurders C als vertegenwoordigers van pensioengerechtigden worden benoemd zodra het aantal pensioengerechtigden tien procent of meer bedraagt van de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden in SNPS gezamenlijk. Op dit moment is dit nog niet het geval. Benoeming van bestuurders C zal te zijner tijd plaatsvinden door het bestuur op voordracht van de vertegenwoordigers van pensioengerechtigden (leden C) in het Verantwoordingsorgaan.

De onafhankelijk voorzitter wordt benoemd door bestuurders A en B (en C) op voordracht van de Bestuurders D. De bestuurders A worden benoemd door het bestuur op voordracht van Shell Nederland. De bestuurders B worden benoemd door het bestuur op voordracht van de centrale ondernemingsraad van Shell in Nederland. Bestuurders D worden bij meerderheidsbesluit benoemd door de bestuurders A en B (en C), na overleg met Shell Nederland. Bij het vervullen van hun taak dienen de leden van het bestuur ervoor te zorgen dat alle belanghebbenden van het pensioenfonds zich door het bestuur op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

De niet-uitvoerende bestuursleden zijn met name verantwoordelijk voor het bepalen van het (strategische) beleid van SNPS en het houden van toezicht op de uitvoering daarvan door de uitvoerende bestuurders. Het uitvoerend deel van het bestuur bestaat uit drie beroepsbestuurders, die in dienst zijn van Shell Pensioenbureau Nederland B.V. (SPN). De uitvoerende bestuurders zijn niet directe vertegenwoordigers van de belanghebbenden bij het pensioenfonds. De uitvoerende bestuurders zijn verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en de dagelijkse operationele uitvoering.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO van SNPS kent twee werkgeverszetels (Leden A) en vier werknemerszetels (Leden B). Het VO geeft jaarlijks achteraf een oordeel over het door het bestuur vastgestelde beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd en ook over beleidskeuzes voor de toekomst, een en ander in overeenstemming met het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet. Het VO heeft ook adviesrechten.

In het VO wordt de werkgever door twee leden en worden de werknemers door vier leden vertegenwoordigd. De leden van het VO worden benoemd door het bestuur. De vertegenwoordigers van de werkgever (leden A) worden benoemd op voordracht van Shell Nederland. De vertegenwoordigers van de deelnemers (leden B) worden benoemd rechtstreeks na verkiezing door de deelnemers. Bij deze verkiezing draagt het Bestuur een kandidaat voor op voordracht van de centrale ondernemingsraad van Shell in Nederland.

Wanneer het aantal pensioengerechtigden in de toekomst tien procent of meer komt te bedragen van de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden zullen ook twee vertegenwoordigers van pensioengerechtigden (leden C) worden benoemd door het bestuur rechtstreeks na verkiezing door de pensioengerechtigden. Bij deze verkiezing draagt het bestuur een kandidaat voor op voordracht van door het bestuur aangewezen organen of instellingen die representatief geacht kunnen worden voor de pensioengerechtigden.

Directie

Shell Pensioenbureau Nederland B.V. (SPN) is de statutaire directeur van het pensioenfonds. SPN ondersteunt het bestuur en adviseert het bestuur over het pensioenbeleid. Ook ondersteunt SPN het bestuur bij het toezicht op de externe dienstverleners aan wie het voeren van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer zijn uitbesteed, en ook op het terrein van risicobeheersing, pensioenadministratie en deelnemerscommunicatie. SPN heeft een Raad van Commissarissen bestaande uit twee personen die zijn benoemd door de aandeelhouder. De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van en de uitvoering door de directie en op de algemene gang van zaken, waaronder de interne controle, en daarnaast de directie van SPN van advies te dienen. Voor deze dienstverlening aan SNPS is een Service Agreement gesloten met SPN.

SPN is een vennootschap behorende tot de Shell Groep.

Pensioenbeheer en vermogensbeheer

Achmea Pensioenservices N.V. is door het bestuur aangesteld voor het uitvoeren van de pensioenadministratie, de pensioencommunicatie, de beleggingsadministratie (unit administratie) en het verrichten van de financiële administratie van SNPS. Achmea Investment Management B.V. (AIM) is door het bestuur aangesteld voor het adviseren over, en het inrichten van, de Life Cycle-profielen en Life Cycle-portefeuilles en het voeren van het vermogensbeheer.

De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)

De taak van DNB omvat onder meer toezicht op de Statuten, de Reglementen en de Uitvoeringsovereenkomst van het pensioenfonds met de werkgever, toezicht op de financiële en actuariële opzet van het pensioenfonds en een betrouwbaarheids- en geschiktheidstoets van de kandidaat-bestuursleden van het Pensioenfonds. Voorts worden de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de uitvoering daarvan, de jaarstukken en overige relevante bescheiden van het pensioenfonds door DNB beoordeeld.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van het pensioenfonds ten aanzien van de wettelijk verplichte informatieverstrekking. Doel van die informatie is het verhogen van het bewustzijn over de individuele pensioenvoorziening, zodat (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden een goed inzicht kunnen krijgen in hun pensioen.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris geeft jaarlijks een verklaring af of het pensioenfonds heeft voldaan aan de eisen als bedoeld in artikel 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hiertoe worden alle door de certificerend actuaris noodzakelijk geachte controles uitgevoerd.

Onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant geeft jaarlijks een controleverklaring af bij de door het pensioenfonds gepubliceerde jaarrekening en bij de jaarlijkse DNB-staten. Hieraan voorafgaand worden alle hiertoe door de onafhankelijke accountant noodzakelijk geachte controles uitgevoerd.

BIJLAGE 3: Personalia en benoemingen

Personalia van bestuurders per 29 mei 2024. Benoemingen vanaf 1 januari 2023 tot en met 29 mei 2024.

BESTUUR

ONAFHANKELIJK VOORZITTER

dhr. M.J. ten Brink (1960), voorzitter

Beroep	Directeur/eigenaar Invea Advies
Relevante nevenfuncties	Voorzitter Bestuur bij Stichting Shell Pensioenfonds
Eerste benoeming	1 juli 2020
Afloop huidige termijn	1 juli 2024

BESTUURDERS A

dhr. B.N. de Mönnink (1973)

Beroep:	Finance Manager Projects and Integrated Gas bij Shell International Exploration and Production B.V.
Relevante nevenfuncties:	Geen
Eerste benoeming:	8 november 2020
Afloop huidige termijn:	8 november 2024

Mw. C.L.M. den Ouden (1986)

Beroep:	Finance Manager Aviation EU/AF/Americas bij Shell Downstream Services International B.V.
Relevante nevenfuncties:	Geen
Eerste benoeming:	1 oktober 2023
Afloop huidige termijn:	1 oktober 2027

B.C. Koch (1982) (tot 1 oktober 2023)

BESTUURDERS B

A.K. Kroeze (1987)

Beroep:	IT Product Line Manager Media & Campaigns bij Shell Downstream Services International B.V.
Relevante nevenfuncties:	Geen
Eerste benoeming:	23 mei 2018
Afloop huidige termijn:	23 mei 2026

Vacature (Kandidaat-bestuurslid voorgedragen, in afwachting van toetsing op betrouwbaarheid en geschiktheid door DNB).

Mw. N. van der Toorn (1982) (tot 31 maart 2024)

BESTUURDERS C

Nog niet van toepassing

BESTUURDERS D (UITVOERENDE BESTUURDERS)

Mw. E.M.J. Smeets (1976)

Beroep: Manager Actuarial Affairs bij
Shell Pensioenbureau Nederland B.V.

Relevante nevenfuncties: Lid van de beleggingscommissie
Pensioenfonds der Shell (Zwitserland)
Extern adviseur Beleidscommissie Pensioenen
Stichting Pensioenfonds Medisch Specialisten
Extern adviseur Audit & Risk commissie Stichting
Pensioenfonds Medisch Specialisten

Eerste benoeming: 1 juli 2022
Afloop huidige termijn: 1 juli 2026

dhr. K. Yildirim (1967)

Beroep: General Manager bij Shell Pensioenbureau
Nederland B.V.

Relevante nevenfuncties: Lid Raad van Bestuur bij Stichting Steunfonds Patent
Lid Bestuur Pensioenfederatie
Lid 'Beraad Implementatie Wtp' van de Pensioenfederatie
Lid Bestuur Stichting Pensioenregister
Lid Bestuur Stichting for the Holding and Administration of
Shares under the Royal Dutch Shell Employee Share Plans
Lid Commissie Nieuw Pensioencontract Pensioenfederatie
Lid Raad van Toezicht Universiteit Leiden

Eerste benoeming: 1 mei 2018
Afloop huidige termijn: 1 mei 2026

M.P. van 't Zet (1972)

Beroep: Senior Legal Counsel and Compliance Officer
bij Shell Pensioenbureau Nederland B.V.

Relevante nevenfuncties: Lid Raad van Bestuur bij Stichting Steunfonds Patent
Voorzitter van de Klantenraad van
Achmea Pensioenservices
Lid Commissie Pensioenzaken bij Pensioenfederatie
Lid Strategiegroep Europa bij de Pensioenfederatie
Lid Multinational Advisory Group Pensions Europe
Docent Stichting Pensioenopleidingen

Eerste benoeming: 1 mei 2018
Afloop huidige termijn: 1 mei 2026

VERANTWOORDINGSORGAAN

LEDEN A

Mw. C.J.H. Hes (1966), voorzitter (tot 1 februari 2024)

Mw. C.L.M. den Ouden (1986) (tot 14 juni 2023)

Dhr. P.T.A. Lelkens (1992) (vanaf 14 juni 2023)

Mw. I. Spaanderman (1983), voorzitter (vanaf 1 februari 2024)

LEDEN B

Dhr. H.J. van Gulik (1966)

Mw. L Lijnzaad (1991) (vanaf 1 februari 2024)

Dhr. G. Poolman (1969)

Mw. I. Spaanderman (1983) (tot 1 februari 2024)

Dhr. V.N. Vertregt (1991)

LEDEN C

Nog niet van toepassing

SLEUTELFUNCTIEHOUDERS

RISICOBEEHEER

dhr. H.P. van Arkel (1969)

ACTUARIAAT

dhr. H.C.J. Veerman AAG RBA (1977)

INTERNAL AUDIT

mw. E. Boter (1971) (tot 10 juli 2023)

mw. J.P. Messerschmidt-Otten (1967) (vanaf 10 juli 2023)

DIRECTEUR

Shell Pensioenbureau Nederland B.V. (SPN)

DIRECTIE

Dhr. K. Yildirim, algemeen directeur

Dhr. M.P. van 't Zet, directeur

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Dhr. R.D. Hickman (1966), voorzitter

dhr. E.J. van der Maas (1968) (tot 1 september 2023)

mw. J.B.G.A. Abels (1978) (vanaf 1 september 2023)

CERTIFICERENDE ACTUARIS

Triple A - Risk Finance Certification B.V.

ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Ernst & Young Accountants LLP

64

TARIELAST WAKENAKE
JULY 2009

BIJLAGE 4: SFDR

Periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging:
een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoestelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten** is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de Taxonomie.

Productbenaming:
Pensioenregeling: Shell Nederland Pensioenfonds Stichting (SNPS)

Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI):
724500KJ88WIVOTMQB89

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-Kenmerken)

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☒ ☐ Ja	☒ ☐ ☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: %	☒ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S-) kenmerken. Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het 21,65% duurzame beleggingen
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden
☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☒ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: %	☐ met een sociale doelstelling
	☐ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en /of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Dit financiële product (hierna: deze Pensioenregeling) promoot de volgende ecologische en sociale kenmerken:

ESG-integratie

De pensioenregeling integreert op structurele wijze ESG-risico's en ESG-factoren in het beleggingsproces. De regeling streeft naar een portefeuille waarvan het ESG-profiel beter is dan dat van de benchmark. Voor het aandelen wereld mandaat geldt dat de Governance score hoger moet zijn dan de benchmark.

CO₂-reductie

De CO₂-voetafdruk van het aandelen wereld mandaat wordt vergeleken met die van de benchmark. Daarbij heeft de aandelen wereld portefeuille als doelstelling om de CO₂-voetafdruk met tenminste 15% te verlagen ten opzichte van de generieke benchmark.

Uitsluitingsbeleid

Ondernemingen die controversiële wapens produceren zijn worden uitgesloten.

Zie voor meer detail het MVB-beleid van het pensioenfonds.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Om te bepalen of de Pensioenregeling voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken, wordt gekeken naar de volgende duurzaamheidsindicatoren:

ESG-profiel

Dit geeft aan hoe ondernemingen scoren op verschillende Ecologische, Sociale en Governance aspecten. Na iedere herbalancering was het ESG-profiel van de pensioenregeling gedurende 2023 beter dan dat van de benchmark. Door marktbevingen kan dit op kwartaaleinde afwijken.

CO₂-voetafdruk

De CO₂-voetafdruk laat de door de portefeuille gefinancierde broeikasgasemissies zien. Om de CO₂-voetafdruk te bepalen, wordt eerst van elke onderneming in de portefeuille de totale uitstoot van broeikasgassen per jaar berekend. Er wordt daarbij zowel gekeken naar de uitstoot die de onderneming zelf veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten (scope 1 volgens het Greenhouse Gas Protocol), als naar de uitstoot die samenhangt met de productie van energie die de onderneming inkoopt (scope 2 volgens het Greenhouse Gas Protocol). Dit wordt gedeeld door de ondernemingswaarde inclusief contanten (EVIC). De uitkomst hiervan geeft weer hoeveel broeikasgassen een onderneming uitstoot voor elke euro aan financiering. Om tot de CO₂-voetafdruk van de hele portefeuille te komen, wordt het gewogen gemiddelde van de CO₂-voetafdrukken berekend van alle ondernemingen waarin wordt belegd. De ondernemingen waarin veel wordt belegd wegen dus zwaarder mee.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

Over 2023 bedragen de gefinancierde broeikasgasemissies 36,08 tCO₂ per miljoen euro belegd vermogen.

Uitsluitingsbeleid

Het percentage beleggingen dat op de lijst van uit te sluiten ondernemingen en/of landen staat ten behoeve van het uitsluitingsbeleid. Middels het uitsluitingenbeleid streeft de pensioenregeling na dat er geen investeringen plaatsvinden in ondernemingen en/of landen die niet aan de vooraf vastgestelde normgrenzen voldoen. In 2022 en 2023 hebben zich geen breaches voorgedaan in de beleggingsfondsen onder beheer van Achmea IM en de discretionair beheerde mandaten. In 2023 kan het pensioenfonds via de niet door Achmea IM beheerde beleggingsfondsen blootstelling hebben gehad aan ondernemingen die zijn opgenomen op de uitsluitingslijst van het pensioenfonds. Dit omdat beleggingsfondsen een eigen uitsluitingsbeleid voeren.

Indicator	Waarde 2023	Waarde 2022
ESG Profiel Portfolio (*)	6,96	6,78
ESG Profiel Benchmark	6,94	6,75
Exposure naar normschenders (%)	0,00	0,00
Exposure naar controversiële wapens (%)	0,00	0,00
Gefinancierde broeikasgasemissie	36,08	43,78

(*) Dit is een score tussen [0, 10]. De score kijkt zowel naar het niveau van blootstelling aan ESG-risico's als naar hoe deze risico's beheerst worden.

... en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

Ten opzichte van 2022 zijn er geen significante wijzigingen geweest. De volgende indicatoren zijn veranderd:

- Het ESG-profiel is verbeterd.
- De CO₂-voetafdruk is gedaald.
- Uitsluitingsbeleid. Omdat dit jaar meerdere (lees: ook niet door Achmea IM beheerde) beleggingsfondsen worden meegenomen, is geen vergelijking met vorig jaar te maken.

Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen zijnde green bonds volgens het beoordelingskader van de ESG dienstverlener, hebben betrekking op:

Mitigatie van klimaatverandering

Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Vermeden CO₂-

emissies is de meest relevante en gangbare kwantitatieve indicator voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatmitigatie. De Beheerder baseert zich op de gerapporteerde informatie, inclusief impact cijfers van de uitgevende instelling. Wanneer de impactrapportage niet volledig is of onduidelijk is, proberen wij meer informatie te verkrijgen van de uitgevende instelling. De totale vermeden CO₂-emissie van het Fonds bedroeg over 2023 472 ton.

In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. In onze beoordeling van de uitgegeven green bond toetsen we in hoeverre deze overeenkomt met de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie.

De belangrijkste doelstellingen van de duurzame beleggingen aandelen en/of obligaties hebben betrekking op:

Mitigatie van klimaatverandering

Het proces om de stijging van de gemiddelde mondiale temperatuur te beperken tot beduidend minder dan 2 °C en de inspanningen voort te zetten om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering.

Adaptatie aan klimaatverandering

Het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan. Momenteel is er, gezien de grote diversiteit van activiteiten, duurzame gebouwen en aanpassingen in infrastructuur, nog geen vergelijkbare en aggregerbare indicator beschikbaar voor het meten van de bijdrage van de duurzame beleggingen van dit Fonds aan klimaatadaptatie. In de EU-taxonomie is bepaald welke investeringen in economische activiteiten op basis van zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatadaptatie, als ecologisch duurzaam kunnen worden bestempeld. Investerings in bedrijven waarvan minimaal 20% van de omzet voldoet aan de criteria zoals opgenomen in de EU-taxonomie, worden als duurzame belegging gezien.

We verwachten dat er steeds meer data beschikbaar komt met betrekking tot de impact van klimaatadaptatie zodat we de bijdrage van de duurzame beleggingen aan klimaatadaptatie zorgvuldig kunnen meten.

Het pensioenfonds heeft geen beleggingen met een sociale duurzaamheidsdoelstelling.

Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

De duurzame beleggingen mogen geen significante schade toebrengen aan ecologische of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen. Dit is gewaarborgd door alle potentieel duurzame beleggingen, green bonds en aandelen en/of bedrijfsobligaties te beoordelen aan de hand van het Achmea IM beoordelingsraamwerk waaronder het Achmea IM Green Bond raamwerk (hierna: raamwerk) en de EU-criteria voor ecologisch duurzame beleggingen. Daar bovenop is een screening op controverses uitgevoerd.

● **Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?**

De duurzame beleggingen van deze pensioenregeling hebben als doel een positieve impact te realiseren door middel van doelinvesteringen in green bonds of via beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties. De ESG-dienstverlener beoordeelt of de uitgegeven green bonds, de aandelen en bedrijfsobligaties voldoen aan het raamwerk. Daarnaast is via het uitsluitings- en engagementbeleid rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten, zoals hieronder beschreven wordt.

● **Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:**

Ja. Het pensioenfonds kan besluiten om ondernemingen uit te sluiten, die met hun gedrag structureel de normen schenden van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business & Human Rights op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie.

In de EU-taxonomie is het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' vastgesteld. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen' is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstig afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

De pensioenregeling houdt rekening met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zoals gedefinieerd in de EU-regelgeving. Deze ongunstige effecten en de ondernomen acties worden in de tabel hieronder toegelicht. Het pensioenfonds heeft zich gecommitteerd aan het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB)-convenant en daarmee aan de OESO-richtlijnen en de United Nations Guiding Principles (UNGP). We gebruiken het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad bij de selectie, engagement en monitoring van onze beleggingen. Onze ESG-dienstverlener screent de portefeuille op de eventuele negatieve impact van beleggingen en prioriteren vervolgens de meest ernstige impacts (op basis van zwaarte, reikwijdte en onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid). Zie voor meer informatie ook het MVB-beleid van het pensioenfonds.

Op de website en in het jaarverslag rapporteren wij over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

Belangrijkste ongunstige effecten (PAI-indicatoren)	Toelichting	Genomen maatregelen
Koolstofvoetafdruk	Monitoren en sturen van de aandelen wereld portefeuille door het bepalen van de CO ₂ -voetafdruk van ondernemingen met behulp van de CO ₂ /EVIC-methode.	ESG-integratie in de vorm van CO ₂ -reductie
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Engagement met en in het uiterste geval uitsluiting van normschenders	Normatief engagement (de dialoog aangaan met ondernemingen die de UN Global Compact, OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en UN Guiding Principles on Business and Human Rights (dreigen te) schenden.) en Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)
Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens	Uitsluiten (Het op voorhand identificeren van bepaalde sectoren en producten of specifieke landen waar de Beheerder niet in wil beleggen.)

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

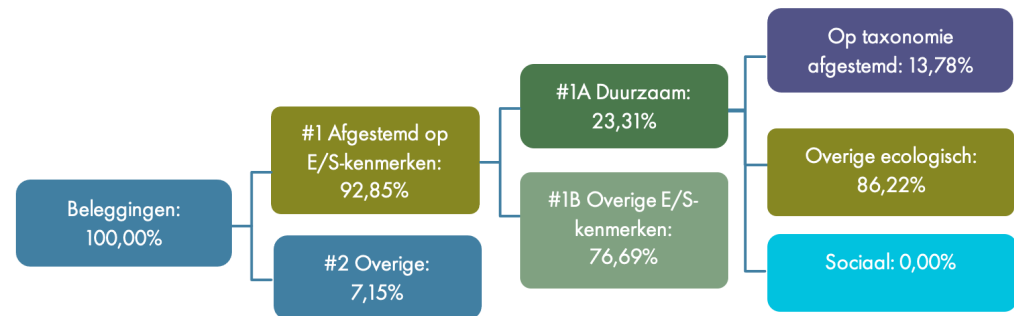
De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode te weten 2023.

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
Stichting PVF Particuliere Hypotheekfonds	Overig	2,4	Nederland
Apple Inc	Technologie Hardware & Apparatuur	1,6	Verenigde Staten
Microsoft Corp	Software & Diensten	1,3	Verenigde Staten
TSMC	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	1,2	Taiwan
Alphabet Inc	Media & Vermaak	0,8	Verenigde Staten
Tencent Holdings Ltd	Media & Vermaak	0,8	China
ProLogis Inc	Vastgoedfonds	0,7	Verenigde Staten
Samsung Electronics Co Ltd	Technologie Hardware & Apparatuur	0,7	Zuid-Korea
Amazoncom Inc	Duurzame consumentengoederen en detailhandel	0,7	Verenigde Staten
NVIDIA Corp	Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	0,6	Verenigde Staten
Alibaba Group Holding Ltd	Duurzame consumentengoederen en detailhandel	0,5	Hongkong
Equinix Inc	Vastgoedfonds	0,4	Verenigde Staten
Tesla Inc	Automobiele industrie & Componenten	0,4	Verenigde Staten
Meta Platforms Inc	Media & Vermaak	0,4	Verenigde Staten
Netherlands government 0% 15/01/2026	Overheden	0,3	Nederland

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa allocatie eruit?

#1 Afgestemd op E/S-kenmerken omvat de beleggingen van het financiële product die worden gebruikt om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging gelden.

De categorie **#1 Afgestemd op E/S-kenmerken** omvat:

- De subcategorie **#1A Duurzaam** omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- De subcategorie **#1B Overige E/S-kenmerken** omvat beleggingen die op de ecologische of sociale kenmerken zijn afgestemd, maar die niet als duurzame belegging gelden.

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	11,1
Vastgoedfonds	7,8
Banken	5,1
Industriële bedrijven	4,1
Technologie Hardware & Apparatuur	4,0
Energie	3,9
Halfgeleiders en halfgeleiderapparatuur	3,6
Software & Diensten	3,4
Consumenten diensten	3,4
Overig	53,5

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

Van de duurzame beleggingen met een ecologische milieudoelstelling mitigatie was 13,78% afgestemd op de EU-taxonomie.

Voor aandelen en/of bedrijfsobligaties is:

- 0,66% afgestemd op de doelstelling klimaatmitigatie
- 0,00% afgestemd op de doelstelling klimaatadaptatie.

Bij het beoordelen van de Achmea IM green bonds, gaat de ESG-dienstverlener Achmea IM na in hoeverre deze voldoen aan EU-taxonomie criteria. Voor het vaststellen van de afstemming op de EU-taxonomie wordt voor de aandelen en bedrijfsobligaties gekeken naar MSCI en voor green bonds wordt gekeken naar de beschikbare, publieke, informatie op de website van de uitgevende instelling, zoals de Second Party Opinion, het Green Bond Framework en het Impact report. Nieuwe uitgevende instellingen die nog geen informatie beschikbaar stellen op de website, worden benaderd met vragen over de exacte afstemming op de EU-taxonomie. Op deze manier komt er steeds meer data beschikbaar. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de SFDR (Level 2) verwachten wij dat er steeds meer informatie beschikbaar zal komen.

Voor het vaststellen van de percentages afstemming op de EU-taxonomie wordt voor aandelen / bedrijfsobligaties gekeken naar de beschikbare data van MSCI.

De gerapporteerde percentages zijn op bovenstaande wijze vastgesteld of afkomstig van een onafhankelijke dataverstrekker, in dit geval de dataprovider die uitgaat van door de ondernemingen gerapporteerde data op taxonomie alignment. Hierop is geen aanvullende betrouwbaarheidsverklaring van een accountant afgegeven of een toetsing uitgevoerd.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die aangeeft hoe “groen” de ondernemingen waarin is belegd vandaag zijn;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen zijn gedaan door de ondernemingen waarin is belegd die relevant zijn voor transitie naar een groene economie.
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die de groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen.

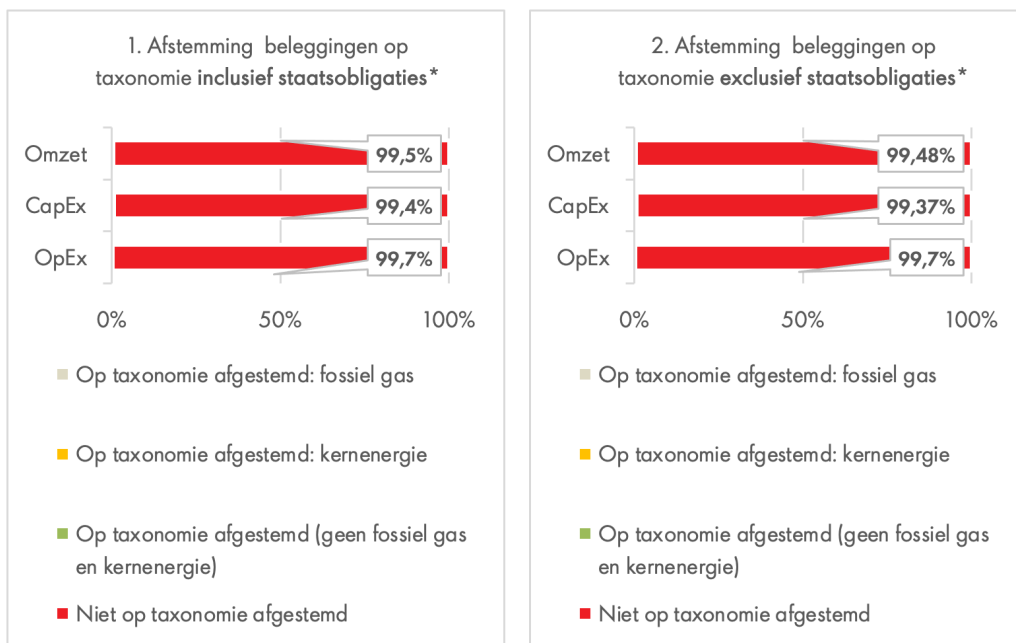
● Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie¹ voldoen?

☐ Ja

☐ In fossiel gas
 ☐ In kernenergie

☒ Nee

onderstaande diagrammen geven in het grijs, oranje en groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties weer, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat ‘staatsobligaties’ alle blootstellingen aan overheden.

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas- en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van klimaatverandering (“klimaatmitigatie”) en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie -zie de toelichting in de linker marge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgelegd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Faciliterende

activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten

zijn activiteiten waarvoor nog een koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissie-niveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties

Data omtrent taxonomy alignment wordt voor green bonds van het Achmea IM universum gebaseerd op documentatie van de uitgevende partij en de Second Party Opinion. Een onderverdeling naar Omzet, CapEx, OpEx wordt voor de green bonds van het Achmea IM universum niet gemaakt in:

- a. Rapportages van de uitgevende organisatie,
- b. Second Party Opinion (dit document wordt gebruikt om vast te stellen of iets een Green bond is in combinatie met het Achmea IM Greenbond Raamwerk)
- c. Bloomberg

Aangezien Achmea IM zich baseert op onafhankelijke informatie, welke niet beschikbaar is op dit moment, tonen bovenstaande grafieken dan ook 100% niet op taxonomie afgestemd en niet een uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx.

Voor overige duurzame beleggingen is data over taxonomy alignment en de uitsplitsing naar Omzet, CapEx of OpEx afkomstig van de onafhankelijke dataprovider.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten was 0,17%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxononomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

In de voorgaande periode is nog niet gerapporteerd over duurzame aandelen en bedrijfsobligaties. Daarom kan hiervoor geen vergelijking gemaakt worden met de vorige periode.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxononomie waren afgestemd?

Het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet waren afgestemd op de EU-taxononomie, was 86,22%.

Er wordt ook belegd in duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet zijn afgestemd op de taxonomie. Ondernemingen kunnen duurzame doelstellingen hebben, maar niet verplicht en/of in staat zijn om te voldoen aan de rapportageverplichtingen van de taxonomie.

Het raamwerk neemt, naast EU-taxononomie alignment, meerdere criteria in acht om een aandeel en een bedrijfsobligatie te beoordelen. Het raamwerk voor aandelen en bedrijfsobligaties gebruikt ook vereisten tot wetenschappelijk aantoonbare emissiereductiedoelstellingen en tot een lagere CO₂-uitstoot dan het sub industrie gemiddelde.

Het raamwerk op green bonds neemt, naast EU-taxononomie alignment, meerdere criteria in acht om een green bond te beoordelen. Het raamwerk volgt de ICMA Green Bond Principles. Daarnaast gebruikt het raamwerk de richtlijnen (taxonomie) van het Climate Bonds Initiative voor het beoordelen van de duurzaamheid van te financieren activiteiten. Zo wordt de kwaliteit van green bonds beoordeeld. Bonds worden afgekeurd indien de algemene strategie van het bedrijf inconsistent is met het uitgeven van een green bond, het milieuvoordeel discutabel is (niet conform CBI taxonomie) en niet alle te financieren activiteiten kwalificeren als 'duurzame belegging' conform SFDR. Daarnaast is data omtrent taxonomy alignment op dit moment nog beperkt beschikbaar.

Zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologische duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Het aandeel van sociaal duurzame beleggingen was 0%.

Welke beleggingen zijn opgenomen in 'overig'? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die onder #2 overige zijn opgenomen bestaan uit beleggingen in beleggingsfondsen (die niet worden beheerd door Achmea IM). Over deze beleggingsfondsen kan de ESG-dienstverlener geen e/s kenmerken meten. Daarnaast zijn onder overige liquiditeiten opgenomen.

Het streven is om het percentage liquide middelen zo klein mogelijk te houden. De beleggingen zijn bedoeld om de portefeuille efficiënt te beheren of rendement te behalen. Er bestaan geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

Type belegging	% van "overige"
Liquiditeiten	66,8
Overig	43,8
Alternatieve beleggingen	0,0
Derivaten	-10,6

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

Gedurende 2023 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

Het pensioenfonds is in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd middels normatief en thematisch engagement. Het doel van het normatieve engagementprogramma is structurele schendingen van internationale normen te stoppen of te voorkomen. Bij thematisch engagement staan niet de ondernemingen centraal die normen schenden, maar juist ondernemingen die zowel financieel als maatschappelijk op bepaalde thema's hun prestaties kunnen verbeteren.

Stemmen

Daarnaast heeft het pensioenfonds actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

Zie voor meer informatie de MVB-documentatie op de website.

Referentiebenchmarks

zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. Met dit financieel product wordt de gehele pensioenregeling bedoeld. Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of de pensioenregeling is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

● Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

● Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

● Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

● Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

Postbus 65
2501 CB Den Haag
Nederland

E-mail: info@shellpensioen.nl

Website: www.shellpensioen.nl

Handelsregister 57840431

Den Haag no.

BTW no. NL852759290B01

